

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Dotační podpora zemědělského podniku
specializovaného na ovocnářství**

Radomíra Kamenická

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Radomíra Kamenická

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Dotační podpora zemědělského podniku specializovaného na ovocnářství

Název anglicky

Subsidy Support agricultural enterprise specialize on fruit – growing

Cíle práce

Cílem práce je posoudit vliv dotačního systému ČR na hospodaření zemědělských podniků s ovocnářskou komoditní specializací.

Díličí cíle:

- charakteristika současného systému dotací do zemědělství
- komparace současného a předchozího programového období
- rozbor hospodaření vybraných podnikatelských subjektů
- posouzení vlivu dotačního systému v oblasti ovocnářství na provoz a hospodaření podniku
- návrh optimalizačních opatření

Metodika

Naplnění cílů bude založeno:

1. teoreticko – metodických základech (prostudování dostupné odborné literatury, tematicky zaměřených pramenů a terminologie)
2. praktických výstupech (především analýza finančních toků vybraného podniku)
3. interpretace zjištěných poznatků doplněná o závěrečné doporučení a návrhy pro ovocnářský podnik.

V rámci výše uvedeného postupu bude použit následující metodický aparát:

- finanční analýza
- kalkulace nákladů
- ukazatele rentability

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

zemědělství, společná zemědělská politika, systém dotací, ovocnářství, hospodářský výsledek

Doporučené zdroje informací

BIČÍK, Ivan, JANČÁK, Vít, Transformační procesy v českém zemědělství po roce 1990, © BOHÁČKOVÁ, Ivana, BROŽOVÁ, Ivana. Ekonomika agrárního sektoru. Vydání I.
KOUŘILOVÁ, J., PŠENČÍK, J., KOPTA, D., Dotace v zemědělství z hlediska
LUKÁŠ, Zdeněk a Pavel NEUMANN. Společná zemědělská politika EU: Regionální a
Ministerstvo zemědělství, Podpora zemědělství v rozšířené Evropě. Vydalo Ministerstvo
Ministerstvo zemědělství, PRAVIDLA, kterými se stanovují podmínky pro poskytování
Ministerstvo zemědělství: ZEMĚDĚLSTVÍ 2012, Praha 2013, ISBN 978-80-7434-111-3
SVATOŠ, Miroslav. Agrární politika. Vybraná témata. V Praze: Česká zemědělská

Předběžný termín obhajoby

2016/17 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Michal Malý, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 11. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Dotační podpora zemědělského podniku specializovaného na ovocnářství" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. listopadu 2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Michalovi Malému, Ph.D. za množství odborných rad a cenných připomínek při vedení mé diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala za spolupráci, poskytnutí podkladů a materiálů a v neposlední řadě velkou vstřícnost řediteli Zemědělského družstva Libčany panu Jiřímu Pátkovi.

Dotační podpora zemědělského podniku specializovaného na ovocnářství

Souhrn

Diplomová práce „Dotační podpora zemědělského podniku specializovaného na ovocnářství“ se zabývá vlivem dotačního systému České republiky na hospodaření dvou vybraných zemědělských podniků se specializací na ovocnářské komodity. Pro tyto účely byla vybrána dvě zemědělská družstva, Zemědělské družstvo Libčany a Zemědělské družstvo Bílé Podolí. Zhodnocení hospodaření zemědělských družstev bylo provedeno na základě předložených finančních podkladů a osobních konzultací se zástupci vedení družstev. Práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část je věnována problematice finanční analýzy a jednotlivým ukazatelům finanční analýzy. Dále je charakterizován současný systém dotací do zemědělství a vývoj zemědělské politiky České republiky. V praktické části jsou charakterizována obě zemědělská družstva. Na základě údajů, vyplývajících z finanční analýzy získaných dat, je zhodnoceno jejich hospodaření. Současně je provedeno porovnání hospodaření zemědělských družstev s využitím dotací a bez dotací. V závěrečné části práce je provedeno zhodnocení hospodaření vybraných zemědělských podniků, posouzen vliv dotací na jejich provoz a výsledky hospodaření. Na základě zhodnocení zkoumané problematiky jsou navržena optimalizační opatření a zpracována doporučení na zlepšení současného stavu.

Klíčová slova: zemědělství, společná zemědělská politika, systém dotací, hospodářský výsledek, ovocnářství, finanční analýza, kalkulace nákladů, likvidita, rentabilita, zadluženost.

Subsidy Support agricultural enterprise specialize on fruit - growing

Summary

This diploma thesis „Subsidy Support agricultural enterprise specialize on fruit-growing“ concentrates on Czech Republic’s subsidy instruments influence, on two agricultural enterprises economy specialized on fruit commodities. Two collective farms Libčany and Bíle Podolí had been selected for these purposes. The collective farm’s economy has been valorized on financial foundations bases and personal consultations with representative leaders. Work consists on two parts, theoretical and practical. Theoretical part is based on financial analysis crisis and individual financial analysis index. The subsidy system is described to agriculture and Czech Republic’s Agricultural Policy further. Practical part is based on describing both collectives farms. On base of data financial analysis results, the economy is valorized. Both collective farm’s are beeing compared using subsidy or non-subsidy. At the end, the selected agricultural enterprises’ economy is valorized, subsidy influence is assessed according to their working and economy results. On base of assessed crisis, optimized measures and recommendation for ipmvements are proposed.

Keywords: agriculture, Common Agricultural Policy, subsidy system, profit, fruit - growing, financial analysis, costing economy, liquidity, rentability, indebtedness.

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíl práce a metodika	13
3	Literární rešerše	14
3.1	Finanční analýza.....	14
3.2	Uživatelé finanční analýzy	16
3.3	Zdroje informací pro finanční analýzu.....	17
3.3.1	Rozvaha	18
3.3.2	Výkaz zisku a ztráty.....	18
3.3.3	Cash flow	19
3.4	Základní metody finanční analýzy	21
3.4.1	Absolutní ukazatele.....	23
3.4.2	Rozdílové ukazatele	23
3.4.3	Poměrové ukazatele	24
3.4.4	Vzájemné působení ukazatelů	33
3.4.5	Altmanova analýza	35
3.4.6	Shrnutí finanční analýzy	35
3.5	Charakteristika zemědělství	36
3.6	Dotace	38
3.7	Dotační nástroje pro zemědělce	39
3.7.1	Přímé platby	41
3.7.2	Program rozvoje venkova ČR na období 2014 až 2020	43
3.7.3	Operační program Rybářství na období 2014 až 2020	46
3.7.4	Dotace v rámci Společné organizace trhu.....	46

3.7.5	Národní dotace	47
3.7.6	Podpůrný garanční a lesnický fond	47
3.8	Vývoj zemědělské politiky České republiky	47
3.8.1	Přehled vývoje zemědělské politiky v Česku v letech 1845 – 1990	47
3.8.2	České zemědělství po roce 1990	48
3.8.3	Vývoj vlastnictví zemědělské půdy	48
3.8.4	Ovocnářství v České republice v letech 2007 – 2014	49
3.8.5	Ovocnářství v roce 2007	49
3.8.6	Ovocnářství v roce 2008	49
3.8.7	Ovocnářství v roce 2009	49
3.8.8	Ovocnářství v roce 2010	50
3.8.9	Ovocnářství v roce 2011	50
3.8.10	Ovocnářství v roce 2012	52
3.8.11	Ovocnářství v roce 2013	52
3.8.12	Ovocnářství v roce 2014	54
4	Praktická část	58
4.1	Zemědělské družstvo Libčany	58
4.1.1	Rozvaha a výkaz zisku a ztráty 2007 – 2014	59
4.1.2	Horizontální analýza	62
4.1.3	Vertikální analýza	65
4.1.4	Ukazatele rentability	67
4.1.5	Ukazatele likvidity	69
4.1.6	Ukazatele zadluženosti	73
4.1.7	Ukazatele aktivity	74

4.1.8	Čistý pracovní kapitál	76
4.2	Zemědělské družstvo Bílé Podolí.....	76
4.2.1	Rozvaha a výkaz zisku a ztráty 2007 – 2014.....	77
4.2.2	Horizontální analýza	81
4.2.3	Vertikální analýza	83
4.2.4	Ukazatele rentability	85
4.2.5	Ukazatele likvidity	87
4.2.6	Ukazatele zadluženosti	90
4.2.7	Ukazatele aktivity	92
4.2.8	Čistý pracovní kapitál	93
5	Zhodnocení výsledků a doporučení.....	94
5.1	Porovnání čerpání dotací analyzovaných společností.....	97
5.2	Hospodaření s dotacemi	97
5.3	Hospodaření bez dotací	99
5.4	Návrh pěstování nové plodiny	101
5.4.1	Původ amarantu	101
5.4.2	Chemické složení a nutriční hodnota amarantu	102
5.4.3	Využití amarantu v potravinářství	103
5.4.4	Výhody pěstování amarantu pro zemědělce	104
5.4.5	Náklady na produkci a rentabilita pěstování amarantu.....	105
6	Závěr.....	107
7	Seznam použitých zdrojů	111
7.1	Tištěné zdroje	111
7.2	Elektronické zdroje	113

Seznam tabulek	116
Seznam grafů.....	118
Seznam obrázků	118

1 Úvod

Předmětem diplomové práce je problematika dotací v zemědělských podnicích a rozhodování o významu jejich čerpání pro rozvoj a konkurenceschopnost podniku. Finanční analýza a závěry z ní vyplývající, výrazně ovlivňují rozhodování o nových investicích nebo o financování podniku. Rozbor hospodaření podniku s využitím nástrojů finanční analýzy, které jsou založeny na práci s účetními daty a výkazy, umožňuje zjistit finanční situaci podniku a vyhodnotit jeho silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby.

Text diplomové práce je rozdělen do dvou základních částí, teoretické a praktické. V první části práce jsou vysvětlena teoretická východiska finanční analýzy, definován předmět a přínosy finanční analýzy pro finanční rozhodování podniku, či z jakých podkladů finanční analýza čerpá vstupní data. Poté jsou charakterizovány základní nástroje finanční analýzy. Dále je v teoretické části práce vysvětlena problematika dotací v zemědělství a uvedena charakteristika vývoje českého zemědělství a zemědělské politiky od 19. století do současnosti. Podrobněji je řešena také problematika vývoje českého ovocnářství a jeho současného stavu.

Praktická část je zaměřena na zhodnocení finančních výstupů hospodaření s využitím nástrojů finanční analýzy. Praktické zkoumání je provedeno na příkladu dvou zemědělských podniků s ovocnářskou produkcí, Zemědělského družstva Libčany a Zemědělského družstva Bílé Podolí. Po úvodní charakteristice obou podniků je provedena horizontální a vertikální analýza účetních výkazů, diskutovány, analyzovány a zhodnoceny události, které měly zásadní vliv na jejich hospodaření. Následně je provedena analýza poměrových ukazatelů, tedy ukazatelů rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity.

V závěru práce je vyhodnoceno čerpání dotací sledovanými zemědělskými podniky. Na základě výsledků finanční analýzy jejich hospodaření je provedeno porovnání, jakých výsledků by bylo dosaženo, pokud by podniky nečerpaly dotace žádné a jsou stanovena konkrétní doporučení pro jejich efektivnější hospodaření v budoucnosti.

2 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je posoudit vliv dotačního systému České republiky na hospodaření zemědělských podniků, které se specializují na ovocnářské komodity. Součástí zpracování dané problematiky je charakteristika procesu posouzení úspěšnosti hospodaření podniku pomocí finanční analýzy, která je součástí finančního řízení podniku.

Výše uvedený hlavní cíl lze dekomponovat na následující dílčí cíle:

- a) Charakterizovat současný systém dotačních nástrojů pro zemědělce v České republice a porovnat současné a předchozí programové období.
- b) Analyzovat hospodaření vybraných zemědělských podniků se specializací na ovocnářské komodity pomocí nástrojů finanční analýzy.
- c) Posoudit vliv dotací na hospodaření vybraných zemědělských podniků.
- d) Navrhnout optimalizační opatření a stručná doporučení k zefektivnění hospodaření.

V rámci naplnění stanovených cílů práce je provedena rešerše doporučené odborné literatury a tematicky zaměřených pramenů. Jsou popsány základní analytické a rozborové techniky a vysvětlena odborná terminologie.

Při zpracování teoretických podkladů a práci s interními daty vybraných podniků jsou použity metody vědecké práce, a to zejména analýza, syntéza, komparace a dedukce.

Údaje, potřebné pro zpracování práce, je možno klasifikovat podle různých kritérií. Obecně jsou členěny na primární a sekundární. Primární údaje jsou získány provedením strukturovaných rozhovorů se zástupci obou vybraných podniků.

Zdrojem sekundárních údajů jsou účetní data obou podniků, domácí i zahraniční literární prameny, analýzy a zprávy Ministerstva zemědělství České republiky a Státního zemědělského intervenčního fondu.

3 Literární rešerše

3.1 Finanční analýza

Finanční analýza je jedním z hlavních nástrojů, sloužících k relevantnímu posouzení fungování a úspěšnosti ekonomických systémů. Pro názorné vysvětlení a pochopení této problematiky bude v následující části práce podrobně řešena teorie finanční analýzy, která je nezbytným podkladem pro zpracování části praktické.

Finanční analýza podniku chápána jako metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, při které se získaná data agregují, třídí a poměřují navzájem mezi sebou. Vztahy mezi těmito daty se kvantifikují a hledají se vzájemné souvislosti mezi nimi a určuje se jejich vývoj. Díky tomuto postupu se zvyšuje vypovídající schopnost analyzovaných dat a jejich informační hodnota. Účelem finanční analýzy je poskytnout celkové zhodnocení finanční situace podniku, což umožňuje získat přehled o celkovém hospodaření společnosti.¹

Účetnictví a jeho výstupní data, informace o trhu a další agregované ekonomické údaje jsou základními vstupy potřebnými pro finanční analýzu a finanční plánování. Důležitým nástrojem pro finanční plánování a prognózování jsou výpočetní programy a statistické metody, jako například regresní analýza a řada dalších metod. Při provádění finanční analýzy a finančním plánování je důležité znát, jaké konkrétní nástroje je pro analýzu ekonomických dat vhodné použít.²

Získané informace jsou používány jako podklady pro další hodnocení a řízení společnosti. Východiskem finanční analýzy jsou vždy účetní data, proto úzce souvisí s účetnictvím. Účetní data jsou dále zpracovávána a doplňována finančními i nefinančními indikátory až ke konečnému vyhodnocení finanční situace podniku.³

Kvalita provedené analýzy závisí na správně vedeném účetnictví a účetních výkazech. Pomocí finanční analýzy je možné hodnotit současný a minulý vývoj společnosti, rovněž je díky ní možné porovnávat společnosti mezi sebou. Finanční analýza je součástí finančního

¹ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 17

² LEE C. F., LEE, J. C., LEE A. C., *Financial analysis, planning and forecasting*, Theory and Application, s. 13

³ SEDLÁČEK, J., *Finanční analýza podniku*, s. 1-3.

řízení podniku. Pomocí finanční analýzy je možné zjistit důsledky předpokládaných řídicích rozhodnutí. Zdrojem dat pro finanční analýzu však není pouze finanční účetnictví, ale i další zdroje. Zejména se jedná o vnitropodnikové účetnictví nebo ekonomické statistiky. Účetní výkazy a účetnictví by mělo být sestaveno tak, aby byly splněny potřeby finančního řízení a rozhodování. Z hlediska finančního řízení mají účetní informace nedostatek v tom, že zobrazují výsledky dosažené v minulosti, ale už nezobrazují výhledy výsledků v budoucnosti. Účetní informace mají charakter stavových absolutních veličin, které jsou uváděné k určitému datu, a mají rovněž i charakter tokových veličin za určité období. Finanční analýza porovnává získané údaje mezi sebou a tím se zvyšuje jejich vypovídací schopnost. Na základě výsledků finanční analýzy by mělo být možné přijmout různá rozhodování.⁴

Jedná se zejména o rozhodování o nových investicích nebo o financování společnosti. Z tohoto důvodu je nutné znát její finanční zdraví. Cílem není zjistit pouze aktuální stav, ale je nutné zaměřit se i na vývoj jednotlivých veličin v čase, porovnat dosažené výsledky s konkurencí a podobně.⁵

Z časového hlediska má finanční analýza svůj smysl ve dvou rovinách. První rovinou je fakt, že umožňuje ohlížet se do minulosti a hodnotit vývoj podniku až do současnosti, přičemž kritérii hodnocení lze nalézt celou řadu. Druhou rovinou je fakt, že finanční analýza slouží jako základ pro finanční plánování ve všech časových rovinách. Umožňuje jak plánování krátkodobé, spojené s běžným chodem podniku, tak plánování na strategické úrovni, související s dlouhodobým rozvojem podniku.⁶

Finanční analýza tedy nespadá pouze do řízení finančního, ale má svůj vliv na podnik jako celek a je například součástí marketingové SWOT analýzy firmy. Objektivně se při zpracování finanční analýzy jedná o identifikaci slabin ve firemním finančním zdraví, které by mohly v budoucnu vést k problémům, a silných stránek souvisejících s možným budoucím zhodnocením majetku firmy.⁷

⁴ VALACH, J., *Finanční řízení podniku*, s. 91

⁵ KISLINGEROVÁ, E., *Manažerské finance*, s. 46-47

⁶ RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 10

⁷ RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 10

3.2 Uživatelé finanční analýzy

Uživatelé finanční analýzy se liší v tom, jakých cílů hodljají na základě předložené analýzy dosáhnout. Uživatele finanční analýzy je možné rozdělit:

- management,
- vlastníci (i investoři),
- věřitelé (banky, obchodní partneři apod.).

Management společnosti využívá finanční analýzu zejména pro sledování platební schopnosti, sleduje tak primárně v krátkém časovém horizontu platební schopnost. Zabývá se i strukturou zdrojů pro financování. Důležitou úlohu zastává finanční analýza při analýze ziskovosti. Kromě ziskovosti (rentability) musí management společnosti sledovat i likviditu. Vlastníci a investoři si na základě výsledků finanční analýzy ověřují, jak se jim zhodnocují vložené prostředky. Jejich základním cílem je maximalizace tržní hodnoty vlastního kapitálu. Tato skupina uživatelů finanční analýzy se zabývá rovněž ziskovostí, poměrem mezi dlouhodobými závazky a peněžními toky.⁸

Poslední významnou skupinu uživatelů finanční analýzy tvoří věřitelé, kteří jsou představováni například bankami nebo obchodními partnery. Pro banky je důležitá likvidita společnosti a její ziskovost. Pro obchodní partnery je důležité, zda je možné plnit uzavřené smlouvy. Obchodní partneři tedy sledují především platební schopnost, strukturu závazků a rovněž se soustředí i na peněžní toky. Z uvedených skutečností vyplývá, že rozhodujícím hlediskem pro bude vedle dalších aspektů také cílová skupina, pro niž jsou výsledky zpracovány.⁹

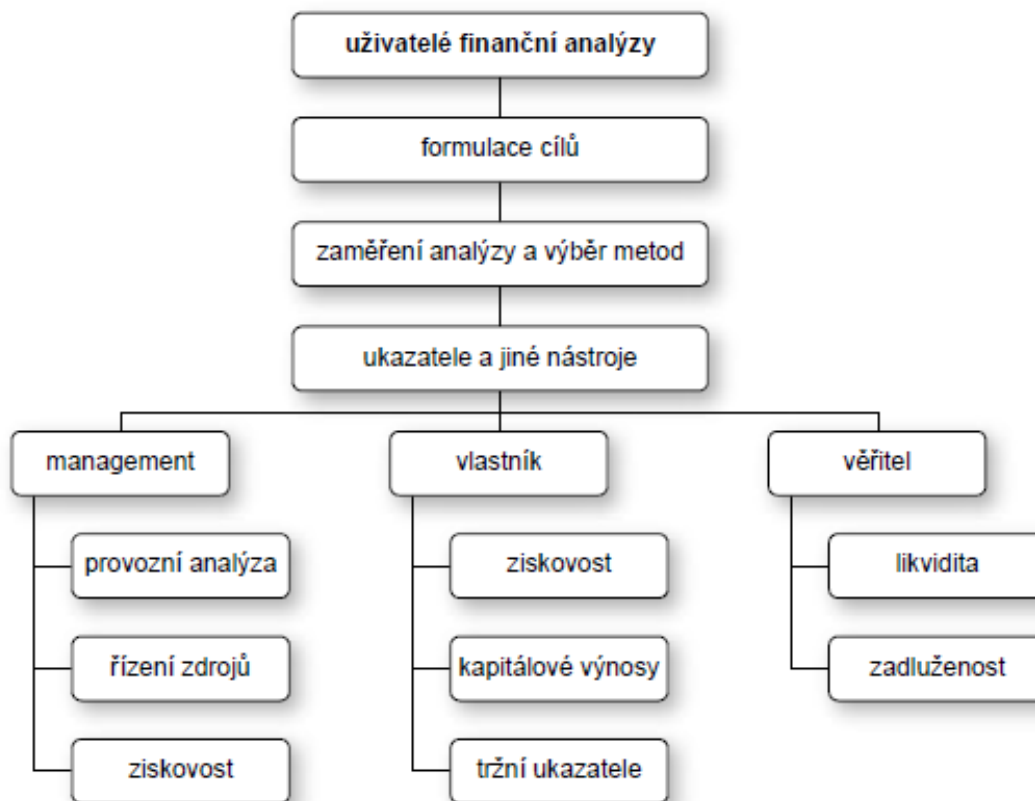
Obecně je možno shrnout, že ještě před zpracováním jakékoli analýzy, musí všichni uživatelé formulovat cíl, ke kterému chtějí vypracovanou analýzou dospět. Na základě stanoveného cíle je potom volena metoda tak, aby odpovídala z hlediska časové náročnosti i z hlediska finanční náročnosti, tedy z pohledu nákladů na vypracování. Pak se postup přizpůsobí cílové skupině, pro kterou se analýza zpracovává. Jakým způsobem se ubírá

⁸ RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 11-12

⁹ RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 11-12

úvaha o provedení analýzy a co nejpodstatnějšího očekávají jednotlivé ekonomické subjekty, je názorně uvedeno ve schématu na Obrázku 1.¹⁰

Obrázek 1 Uživatelé finanční analýzy a její zaměření¹¹

3.3 Zdroje informací pro finanční analýzu

Kvalita informací, která podmiňuje úspěšnost finanční analýzy, závisí do značné míry na vstupních informacích, které musí být nejen kvalitní, ale také komplexní. Je nutno podchytit data, která by mohla jakkoli zkreslit výsledky analýzy. Základní data pro finanční analýzu vychází z účetních dat, která jsou zachycena v účetních výkazech. Účetní výkazy poskytují informace zejména pro externí uživatele a lze je rozdělit do dvou základních částí. Na účetní výkazy finanční a účetní výkazy vnitropodnikové. Obecně jsou v účetních

¹⁰ RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 11-12

¹¹ RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 11

výkazech zachyceny stavy a struktury majetku, zdroje jejich krytí, způsob nakládání s výsledkem hospodaření a rovněž je možné získat informace o peněžních tocích.¹²

Vedle účetních výkazů, ze kterých se skládá účetní závěrka společnosti, je možné za zdroj informací pro finanční analýzu považovat i výroční zprávu.¹³ Výroční zpráva informuje majitele, obchodní partnery, potenciální investory, finanční ústavy a zákazníky o majetkové, finanční a důchodové situaci. Může současně sloužit k propagaci podniku. Musí obsahovat zveřejňované údaje účetní závěrky, výrok auditora, týkající se této závěrky, dále údaje o důležitých skutečnostech vztahujících se k účetní závěrce. V neposlední řadě musí výroční zpráva obsahovat výklad o uplynulém a předpokládaném vývoji podnikání firmy a její finanční situaci. Současně podléhá tato zpráva ověření auditorem.¹⁴

3.3.1 Rozvaha

Rozvaha zachycuje v peněžním vyjádření stav majetku a zdroje jeho krytí k určitému časovému okamžiku. Aktiva představují majetek, pasiva představují zdroje krytí tohoto majetku. V rozvaze jsou aktiva uspořádána podle likvidity od nejméně likvidních po nejvíce likvidní. Nejméně likvidní je dlouhodobý majetek, který se člení na dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Samostatnou položkou je časové rozlišení. Oběžná aktiva představují zásoby, dlouhodobé a krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Pasiva se dělí na vlastní a cizí kapitál. Vlastní kapitál zahrnuje kromě základního kapitálu také kapitálové a rezervní fondy, fondy ze zisku, výsledek hospodaření minulých let a výsledek hospodaření běžného období. Cizí zdroje zahrnují rezervy, krátkodobé a dlouhodobé závazky. Samostatnou položkou je časové rozlišení.¹⁵

3.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty poskytuje přehled o nákladech a výnosech a o dosaženém hospodářském výsledku. Za výnosy se považují částky, které podnik získal ze všech svých činností za dané účetní období, ale není rozhodující to, zda tyto výnosy byly v tomto období

¹² RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 21

¹³ KISLINGEROVÁ, E., *Manažerské finance*, s. 52

¹⁴ RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 22

¹⁵ GRŮNWALD, R., HOLEČKOVÁ, J., *Finanční analýza a plánování podniku*, s. 41.

zaplacený. Náklady pak představují peněžní částky, které podnik musel v daném období vynaložit, aby získal výnosy. Zaplacení peněžních částek vynaložených za náklady nemuselo v daném období proběhnout. Z toho vyplývá, že jak náklady, tak i výnosy nejsou vázány na jejich úhradu. Proto ani výsledek hospodaření nepředstavuje čistou hotovost, kterou podnik získal. Výkaz zisku a ztráty se dělí na 3 části, a to provozní, finanční a mimořádnou. Mezi výkazem zisku a ztráty a rozvahou existuje vztah přes výsledek hospodaření. Provozní výsledek hospodaření je rozdíl mezi provozními výnosy a provozními náklady. Provozní výnosy bývají představovány tržbami za prodej zboží a tržbami za prodej vlastních výrobků a služeb.¹⁶

3.3.3 Cash flow

Cash flow poskytuje informace o skutečném pohybu peněžních prostředků v podniku. Pomocí cash flow se řídí likvidita podniku. Analýza cash flow je založena na příjmech a výdajích a poskytuje informace o finančních tocích a velikost zásob peněžních prostředků v podniku. Cash flow se sestavuje v členění na 3 hlavní oblasti:¹⁷

- provozní činnost,
- investiční činnost,
- finanční činnost.

V provozní činnosti jsou zahrnuty základní aktivity podniku, které podniku přinášejí výnosy. Provozní činnost je základním zdrojem financování podniku, protože aby byl podnik schopen získat peněžní prostředky z externích zdrojů, musí být schopný generovat peněžní prostředky ze svých obchodních transakcí. Provozní činnost generuje peněžní prostředky na úhradu úroků, nájemného či dividend. Informace o cash flow z provozní činnosti slouží pro plánování peněžních toků do budoucna.¹⁸

Do cash flow z provozní činnosti je možné například zařadit:¹⁹

- platby od odběratelů za výrobky, zboží nebo služby,

¹⁶ KISLINGEROVÁ, E., *Manažerské finance*, s. 66-67.

¹⁷ SEDLÁČEK, J., *Finanční analýza podniku*, s. 43.

¹⁸ SEDLÁČEK, J., *Finanční analýza podniku*, s. 46.

¹⁹ SEDLÁČEK, J., *Finanční analýza podniku*, s. 47.

- platby dodavatelům za dodávky materiálu, zboží nebo služeb,
- platby zaměstnancům včetně pojištění,
- splatná daň z příjmů.

Cash flow z investiční činnosti zahrnuje získání a úbytek dlouhodobých aktiv. Cash flow z investiční činnosti může souviset i s poskytováním úvěrů, půjček, které ovšem nelze považovat za provozní činnost. Cash flow z investiční činnosti poskytuje informace o tom, kolik peněžních prostředků podnik vynakládá na dlouhodobá aktiva, pomocí kterých podnik dosahuje zisku. Mezi peněžní toky z investiční činnosti patří například: ²⁰

- peněžní příjmy z prodeje dlouhodobých aktiv (hmotných, nehmotných i finančních),
- peněžní příjmy ze splátek úvěrů, půjček a výpomocí,
- platby za pořízení nových dlouhodobých aktiv,
- platby za poskytnutí úvěrů, půjček nebo finančních výpomocí.

Cash flow z oblasti financování zahrnuje změny ve výši a struktuře podnikového kapitálu, a to jak vlastního, tak i cizího. Z výkazu cash flow je možné odhadnout velikost potřeby peněžních prostředků, které musí pro zachování své činnosti získat. Tyto peněžní prostředky může získat jak od vlastníků, tak i od věřitelů. Mezi investiční činnosti a financováním existuje vztah, který je možné přiblížit na následujícím příkladu. Peněžní tok z investování u jednoho podniku představuje ve druhém podniku financování. U prvního podniku se může jednat o nákup akcií, u druhého se může jednat o emisi akcií. Do cash flow z financování je možné zařadit: ²¹

- peněžní příjmy z emise akcií, dluhopisů a podobně,
- příjmy z peněžních darů,
- příjmy z přijatých bankovních úvěrů a půjček,
- výplata podílů na zisku.

²⁰ SEDLÁČEK, J., *Finanční analýza podniku*, s. 47.

²¹ SEDLÁČEK, J., *Finanční analýza podniku*, s. 48.

3.4 Základní metody finanční analýzy

Díky rozvoji matematických, statistických a ekonomických věd vznikla celá řada analytických metod, které lze při realizaci finanční analýzy použít. Při výběru metody je však třeba volit přiměřenou metodu s ohledem na účelnost, nákladnost a spolehlivost. Každá metoda pak musí mít zpětnou vazbu na očekávaný cíl. Obecně platí, že čím lepší metody, tím spolehlivější závěry, tím nižší riziko chybného rozhodnutí a tím vyšší naděje na úspěch.²²

V ekonomii jsou obvykle rozlišovány dva přístupy k hodnocení ekonomických procesů, a sice fundamentální analýza a analýza technická. Fundamentální analýza je založena na vzájemných souvislostech mezi ekonomickými a mimoekonomickými procesy, přičemž se zejména opírá o značné množství informací a odvozuje závěry bez algoritmizovaných postupů. Technická analýza naopak využívá matematické, statistické a jiné algoritmizované postupy a metody ke kvantitativnímu zpracování dat a následnému posouzení výsledků z ekonomického hlediska. Oba přístupy jsou si blízké a provázané, proto je nezbytné, aby se oba typy analýzy vzájemně kombinovaly. Z výše uvedeného vyplývá, že finanční analýzu je možno řadit do kategorie technické analýzy. Finanční analýza využívá v zásadě dvě skupiny metod, a to metody elementární a metody vyšší. Druhý typ metod nepatří k univerzálním, zejména z důvodu závislosti na hlubokých znalostech statistické matematiky a náročnosti na softwarové vybavení, a ve firemní praxi není běžně používán.²³

Metody a postupy používané při zpracování finanční analýzy se v průběhu jejich vývoje v čase standardizovaly. Tato metody lze dnes již nazvat tradičními a jsou v praxi oblíbeny zejména pro svoji jednoduchost. Tyto základní (elementární) metody lze členit do skupin, které jako celek představují komplexní rozbor hospodaření podniku.²⁴

V následujících bodech bude pro názornost a přehlednost uveden výčet elementárních metod finanční analýzy:

²² RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 40

²³ RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 41

²⁴ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 61-62

- analýza stavových (absolutních) ukazatelů – jedná se o analýzu finanční a majetkové struktury, zahrnuje horizontální (analýza trendů) a vertikální analýzu (procentní rozbor dílčích položek rozvahy),
- analýza rozdílových ukazatelů – nejvýraznějším ukazatelem je čistý pracovní kapitál,
- analýza tokových ukazatelů – zahrnuje analýzu výnosů, nákladů, zisku a cash flow, přičemž je zde opět vhodné využití horizontální a vertikální analýzy,
- analýza poměrových ukazatelů – zahrnuje analýzu ukazatelů rentability, efektivity, zadluženosti, likvidity, aktivity, produktivity a kapitálového trhu, dále ukazatelů na bázi cash flow a dalších ukazatelů,
- analýza soustav ukazatelů – zahrnuje pyramidové rozklady a Du Pontův rozklad,
- souhrnné ukazatele hospodaření.²⁵

Základními nástroji pro provedení finanční analýzy jsou finanční ukazatelé, s jejichž pomocí je možné získat odpovědi na otázky, které souvisejí s finančním zdravím společnosti. Finanční analýza pracuje s ukazateli, kterými jsou položky z účetních výkazů a dalších zdrojů, popřípadě čísla, z nich odvozená. Z časového hlediska je důležité rozlišovat stavové a tokové veličiny. Stavové veličiny se vztahují ke konkrétnímu časovému okamžiku (data z rozvahy), tokové veličiny pak určitému časovému intervalu (data z výkazu zisku a ztráty). Důležité je hodnocení založené na kvalitně vedené časové řadě, protože díky ní může poskytnout objektivní výsledky. Čím kratší bude posuzovaná doba, tím více nepřesností se může v interpretaci výsledků finanční analýzy objevit.²⁶

Z výše uvedeného rozdělení metod elementární analýzy vyplývá, že je možné finanční analýzu provést, mimo jiné například procentním rozbohem a poměrovou analýzou. Analýza absolutních (stavových) ukazatelů spočívá ve vypracování horizontální a vertikální analýzy ze vstupních dat. Vertikální analýza představuje procentní rozbor (např. jaký podíl mají oběžná aktiva na celkových aktivech), zatímco horizontální analýza se zabývá vývojem

²⁵ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 61-62

²⁶ RŮČKOVÁ, P., *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*, s. 41-42

jednotlivých položek v účetních výkazech v čase. K poměrovým ukazatelům se řadí zejména ukazatele rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti.²⁷

3.4.1 Absolutní ukazatele

Absolutní ukazatele jsou využívány zejména k analýze vývojových trendů, tedy ke srovnání vývoje v časových řadách (horizontální analýza) a k procentnímu rozboru komponent (vertikální analýza), kdy se jednotlivé položky výkazů vyjádří jako procentní podíly těchto komponent. Horizontální analýza porovnává změny položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti a vypočítává se absolutní výše změn a její procentní vyjádření k výchozímu roku. Vertikální analýza spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu k jediné zvolené základně položené jako 100 %. V případě rozboru rozvahy bývá za základnu obvykle zvolena výše aktiv (pasiv) a pro rozbor výkazu zisku a ztráty velikost celkových výnosů a nákladů.²⁸

3.4.2 Rozdílové ukazatele

Čistý pracovní kapitál patří k důležitým ukazatelům platební schopnosti. Čistý pracovní kapitál vyjadřuje přebytek oběžných aktiv nad krátkodobými závazky a má vliv na platební schopnost podniku. Tento přebytek bývá označován jako finanční polštář, který podniku umožní překonání finančních problémů, které mohou znamenat pro společnost velký výdej finančních prostředků. Pokud je hodnota tohoto ukazatele záporná, jedná se o takzvaný nekrytý dluh. Pokud je hodnota tohoto ukazatele nulová, tak jsou oběžná aktiva financována krátkodobými závazky.²⁹

Z výše uvedeného vyplývá, že rozdílové ukazatele slouží k analýze a řízení finanční situace podniku se zaměřením na jeho likviditu. Pokud má podnik být likvidní, musí mít potřebnou výši relativně volného kapitálu, tedy přebytek krátkodobých likvidních aktiv nad krátkodobými zdroji.³⁰

²⁷ KISLINGEROVÁ, E., *Manažerské finance*, s. 93

²⁸ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 67-68

²⁹ MRKVIČKA, J., KOLÁŘ, P., *Finanční analýza*, s. 60

³⁰ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 83-84

3.4.3 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele je možné považovat za základní nástroj finanční analýzy. Pomocí poměrových ukazatelů je možné získat rychlý přehled o finanční situaci dané společnosti. Při výpočtu poměrového ukazatele se mezi sebou porovnávají různé položky z rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty. Jak již bylo uvedeno v předcházející části práce, lze mezi poměrové ukazatele zařadit zejména ukazatele zadluženosti, likvidity, rentability či aktivity.³¹

3.4.3.1 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti poskytují informace o poměru a struktuře zdrojů financování (tj. vlastních a cizích). S vysokou zadlužeností roste i riziko, že společnost nebude schopna včas hradit své závazky. Ovšem je nutné vzít v úvahu, že cizí kapitál je levnější než vlastní, protože úroky z cizího kapitálu jsou daňově účinný náklad, tento efekt se označuje jako daňový štít. Cena zdrojů financování je ovlivněna i rizikem, které investor podstupuje. Mezi ukazatele zadluženosti je možné zařadit níže uvedené:³²

- **Ukazatel věřitelského rizika**³³

Tento ukazatel se považuje za základní ukazatel zadluženosti. Vyjadřuje poměr mezi celkovými závazky a celkovými aktivy. Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je zadluženost společnosti a s tím se zvyšuje i riziko pro investory a akcionáře.

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{celkové závazky}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.1)$$

- **Ukazatel poměru vlastního kapitálu k celkovým aktivům**³⁴

Tento ukazatel vyjadřuje, v jaké výši jsou aktiva společnosti financována akcionáři. Pomocí tohoto ukazatele se hodnotí hospodářská a finanční stabilita společnosti. Tento ukazatel je doplňkovým k předchozímu ukazateli.

³¹ KISLINGEROVÁ, E., *Manažerské finance*, s. 97

³² KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 84

³³ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 84-85

³⁴ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 84-85

$$\text{Ukazatel poměru vlastního kapitálu k celkovým aktivům} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.2)$$

- **Ukazatel poměru celkových závazků k vlastnímu kapitálu** ³⁵

Je jedním ze tří hlavních ukazatelů zadluženosti a úzce navazuje na předchozí dva poměrové ukazatele, kdy dává do poměru jejich čitatele. Tento ukazatel roste s růstem proporce závazků ve finanční struktuře a sám o sobě nemá zvláštní vypovídací schopnost.

$$\text{Ukazatel poměru celkových závazků k vlastnímu kapitálu} = \frac{\text{celkové závazky}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (3.3)$$

- **Úrokové krytí** ³⁶

Tento ukazatel porovnává zisk před úroky a zdaněním s celkovými nákladovými úroky. Ukazatel poskytuje informaci o tom, jak dosažený zisk pokrývá úroky. Rovněž charakterizuje výši zadluženosti pomocí schopnosti splácet úroky. Pokud je podnik financovaný cizími zdroji, má tento ukazatel velký význam.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{zisk (před úroky a zdaněním)}}{\text{celkový úrok}} \quad (3.4)$$

- **Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem** ³⁷

Doporučuje se, aby dlouhodobý majetek byl financovaný vlastním kapitálem. Pokud je hodnota tohoto ukazatele vyšší než 1, znamená to, že vlastní kapitál je využíván také k financování oběžných aktiv. Společnost tak preferuje finanční stabilitu.

$$\text{Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{dlouhodobý majetek}} \quad (3.5)$$

- **Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji** ³⁸

Platí zde pravidlo, že bývá označováno jako zlaté pravidlo financování – „dlouhodobý majetek by měl být kryt dlouhodobými zdroji“. Pokud je hodnota tohoto ukazatele menší než 1, tak to znamená, že společnost kryje část svého dlouhodobého majetku krátkodobými

³⁵ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 84-85

³⁶ VALACH, J., *Finanční řízení podniku*, s. 105-108

³⁷ VALACH, J., *Finanční řízení podniku*, s. 105-108

³⁸ VALACH, J., *Finanční řízení podniku*, s. 105-108

zdroji. Tato situace označuje společnost, která je podkapitalizovaná a jako strategii financování zvolila agresivní strategii. Nevýhodou této strategie je riziko, naopak její výhoda spočívá v levnější variantě financování. Na druhé straně, pokud je hodnota tohoto ukazatele příliš vysoká, pak se drahými dlouhodobými zdroji kryje i značná část krátkodobého majetku, společnost je překapitalizovaná. Tato strategie se označuje jako konzervativní strategie financování. Výhodou je její bezpečnost, ovšem jedná se o dražší způsob financování. Pokud existuje optimální poměr mezi velikostí dlouhodobých zdrojů a dlouhodobého majetku, tato strategie se označuje jako neutrální strategie financování, její vyjádření je následující:

$$\text{Neutrální strategie financování} = \frac{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{dlouhodobý majetek}} \quad (3.6)$$

3.4.3.2 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje platební schopnost společnosti, tedy schopnost podniku hradit své závazky. Platební schopnost je jedním z hlavních požadavků na její existenci. Ukazatelé likvidity poměřují to, čím je možno platit, s tím, co je nutno zaplatit. Tyto poměrové ukazatele likvidity tedy vycházejí z jednotlivých složek oběžných aktiv, které jsou porovnávány s krátkodobými cizími zdroji. Složky oběžných aktiv jsou členěny podle likvidnosti, tj. přeměnitelnosti na peníze. Za krátkodobé cizí zdroje jsou považovány krátkodobé závazky, krátkodobé bankovní úvěry a finanční výpomoci. Z toho vyplývají právě i jednotlivé ukazatele likvidity: ³⁹

- **Běžná likvidita** ⁴⁰

Jedná se o ukazatel, který zobrazuje poměr mezi oběžnými aktivy a krátkodobými cizími zdroji (krátkodobými závazky). V tomto ukazateli jsou zahrnuty všechny složky oběžných aktiv (zásoby, pohledávky i krátkodobý finanční majetek). Ukazatel běžné likvidity vyjadřuje, kolikrát jsou oběžná aktiva vyšší než krátkodobé závazky. Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím existuje vyšší pravděpodobnost, že bude zachována platební schopnost

³⁹ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady, s. 91

⁴⁰ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady, s. 91-92

společnosti. Ovšem je nutné vzít v úvahu strukturu oběžných aktiv, z nichž jsou nejméně likvidní zásoby, a nejvíce likvidní je krátkodobý finanční majetek. Dále je nutné brát v potaz i odvětví, ve kterém společnost působí.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé cizí zdroje (krátkodobé závazky)}} \quad (3.7)$$

Doporučená hodnota tohoto ukazatele je 1,5 – 2,5. Pokud je hodnota ukazatele rovna 1, tedy při rovnosti oběžného majetku a krátkodobých cizích zdrojů (krátkodobých závazků), je podniková likvidita značně riziková, pokud je obrat krátkodobých cizích zdrojů vyšší než obrat oběžných aktiv. Za velmi rizikové je možno považovat hospodaření podniku, který k financování dlouhodobého majetku využívá část krátkodobých cizích zdrojů. Příliš vysoká hodnota tohoto ukazatele svědčí o vysoké hodnotě čistého pracovního kapitálu a drahém financování.

- **Pohotová likvidita** ⁴¹

Jak již bylo uvedeno, zásoby jsou nejméně likvidní složkou oběžných aktiv. Právě proto se počítá ukazatel pohotové likvidity, který nebere v úvahu velikost zásob. Je vhodné porovnat ukazatele pohotové a běžné likvidity mezi sebou. Pokud se mezi nimi objevují výrazné rozdíly, znamená to, že důležitou roli v dané společnosti mají zásoby (jedná se o výrobní podnik s velkými sklady).

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (3.8)$$

Doporučená hodnota tohoto ukazatele je 1 – 1,5. Vyšší hodnota tohoto ukazatele bude znamenat, že velká část oběžných aktiv je vázána ve formě pohledávek nebo krátkodobého finančního majetku, který ovšem společnosti nepřináší téměř žádný úrok. Podnik by se měl snažit najít optimální velikost a strukturu svých oběžných aktiv.

- **Hotovostní likvidita** ⁴²

⁴¹ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady, s. 91-92

⁴² KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady, s. 91-92

Tento ukazatel zahrnuje pouze nejlikvidnější složku oběžných aktiv, a to krátkodobý finanční majetek.

$$\text{Hotovostní likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (3.9)$$

Doporučená hodnota tohoto ukazatele je 0,2 – 0,5. Vysoké hodnoty ukazatele svědčí o neefektivnosti využití finančních prostředků.

- **Likvidita z provozního cash flow** ⁴³

Výše uvedené ukazatele hodnotí likviditu podniku pouze k určitému datu, což obvykle pro hodnocení likvidity, především pro budoucí období, nestačí. Je nutná důkladná analýza prostřednictvím plánu příjmu a výdajů zahrnujícího všechny podstatné faktory, které by mohly v budoucnu ovlivnit příjmovou a výdajovou stranu. Proto je účinné plánovat budoucí likviditu pomocí prognózy cash flow. Výkaz peněžních toků je tedy významným podkladem pro důkladnou analýzu likvidity, dokládá přírůstky a úbytky peněžních prostředků za sledované účetní období ve formě finančních zdrojů a jejich využití. Fakt, že podnik dosahuje zisku, není zárukou jeho schopnosti hradit své závazky. Pro hodnocení likvidity je možné využít některých ukazatelů konstruovaných na bázi peněžních toků, například:

$$\text{Likvidita z provozního cash flow (CF)} = \frac{\text{CF z provozní činnosti}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}} \quad (3.10)$$

3.4.3.3 Ukazatele rentability

Rentabilita obecně vyjadřuje výnosnost vloženého kapitálu. Rentabilita je definována jako poměr mezi ziskem a vloženým kapitálem. Ukazatele rentability vyjadřují, kolik korun zisku připadá na jednu korunu položky uvedené ve jmenovateli (například tržeb).⁴⁴

Ukazatele rentability pracují s různými druhy zisku, jedná se následující: ⁴⁵

- **EBITDA** (zisk před úroky, daní a odpisy) – výhodou tohoto ukazatele je srovnávání podniků mezi sebou, nastavená odpisová politika nemá na tento ukazatel vliv.

⁴³ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 93

⁴⁴ KISLINGEROVÁ, E., *Manažerské finance*, s. 98

⁴⁵ VALACH, J., *Finanční řízení podniku*, s. 95.

- **EBIT** (zisk před úroky a daní) – tento ukazatel se používá pro mezipodnikové srovnávání. Tento ukazatel vychází ze skutečnosti, že pokud mají společnosti stejné daňové zatížení, tak z věřitelského pohledu mají odlišnou bonitu a tím pádem by mohla velikost úroků ovlivnit výsledek hospodaření.
- **EBT** (zisk před daní) – používá se při srovnávání společností s rozdílným daňovým zatížením. Jedná se o EAT zvýšení o daň z příjmů za mimořádnou činnost a daň z příjmů za běžnou činnost.
- **EAT** (zisk po dani) – jedná se o zisk, který je určený k rozdělení mezi akcionáře a podnik.

Mezi nejčastěji používané ukazatele rentability patří:

- **Rentabilita tržeb (Return On Sales-ROS)** ⁴⁶

Tento ukazatel vyjadřuje dosaženou ziskovou marži, která slouží pro hodnocení úspěšnosti podnikání. Velikost ukazatele ziskové marže se liší podle toho, v jakém odvětví společnost podniká. Z toho důvodu je vhodné porovnat ukazatel rentability tržeb s ukazatelem obratu aktiv. Tyto dva ukazatele se totiž chovají opačně. Společnosti dosahující vysoké ziskové marže vykazují nižší obratovost aktiv a naopak. Matematické vyjádření rentability tržeb je následující (přičemž v čitateli zlomku může být zisk před zdaněním, po zdanění nebo EBIT):

$$ROS = \frac{EBIT}{Tržby} \quad (3.11)$$

Rentabilitu tržeb je vždy správně posuzovat v kontextu s obratem firmy a velmi se liší u podniků v různých odvětvích. Hodnota ROS se pohybuje přibližně od 2 % do 50 %, měla by být nad 10 %. Je také důležité znát dlouhodobý trend v jednotlivých letech, porovnání s ostatními firmami v daném odvětví a v dalších souvislostech. Nízká hodnota ROS může být způsobena rychlým obratem zásob za současně vysokého objemu tržeb (například u obchodů a obchodních výrobních firem), vysokou hodnotu ROS může způsobit pomalý obrat zásob a zároveň nízký objem tržeb (například u výrobních firem).

- **Rentabilita nákladů (Return On Costs-ROC)** ⁴⁷

⁴⁶ HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza firmy*, s. 152.

⁴⁷ HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza firmy*, s. 152.

Rentabilita nákladů vyjadřuje poměr celkových nákladů k tržbám podniku. Jedná se o doplňkový ukazatel k rentabilitě tržeb (ROS). Čím je hodnota ukazatele nižší, tím lepší má podnik hospodářský výsledek, protože 1 korunu tržeb dokázal vytvořit s nižšími náklady.

$$ROC = 1 - \frac{EBIT}{Tržby} = 1 - ROS \quad (3.12)$$

- **Rentabilita vlastního kapitálu (Return On Equity-ROE)** ⁴⁸

Ukazatel vyjadřuje, kolik korun čistého zisku přinesla jedna koruna investovaného kapitálu. Proto je velikost tohoto ukazatele důležitá pro akcionáře a potenciální investory. Uvádí se, že rentabilita vlastního kapitálu by měla být vyšší, než je úročení dlouhodobých vkladů.

$$ROE = \frac{EAT}{Vlastní\ kapitál} \quad (3.13)$$

- **Rentabilita aktiv (Return On Assets-ROA)** ⁴⁹

Ukazatel rentability aktiv (celkového kapitálu) vyjadřuje poměr mezi ziskem a celkovými aktivy, která byla vložena do podnikání. Nerozlišuje se, zda jsou aktiva financována vlastním nebo cizím kapitálem. Důležitá je tedy schopnost podniku efektivně využívat vložená aktiva.

$$ROA = \frac{EBIT}{Celková\ aktivita} \quad (3.14)$$

Ukazatele rentability mají v některých případech omezenou vypovídací schopnost. Jedná se zejména o situace, kdy je vlastní kapitál příliš nízký, poté dosahuje rentabilita vysokých hodnot. Dalším případem může být záporný vlastní kapitál (díky vykazovaným ztrátám z výsledku hospodaření), rentabilita je pak záporná. ⁵⁰

3.4.3.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity se využívají pro řízení aktiv. Vzájemně se porovnávají položky z rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Ukazatele aktivity poskytují informace o tom, jak společnost využívá jednotlivé složky majetku, zda má velké kapacity, které ovšem nejsou využity a podobně.

⁴⁸ HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza firmy*, s. 152.

⁴⁹ HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza firmy*, s. 152.

⁵⁰ HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza firmy*, s. 152

U ukazatelů aktivity se rozlišuje rychlost obratu a doba obratu.⁵¹ Nejčastěji se sleduje obrat zásob, pohledávek a hmotného majetku:

- **Obrat aktiv**⁵²

Tento ukazatel je měřítkem, jak jsou využívána celková aktiva. Ukazatel vyjadřuje, kolikrát za rok se celková aktiva obrátí. Doporučená hodnota tohoto ukazatele je minimálně 1.⁵³

Pokud dosahuje ukazatel obratu aktiv nízkou hodnotu, svědčí to o tom, že společnost neefektivně využívá svůj majetek. Obecně platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tak je to lepší, ovšem je nutné porovnat danou společnost s jinou společností z odvětví. Klesající nebo nízká hodnota obratu aktiv může znamenat, že společnost investuje do svého majetku, ale tyto provedené investice zatím nepřinášejí společnosti žádný efekt. Obrat aktiv lze matematicky vyjádřit jako:⁵⁴

$$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.15)$$

- **Obrat dlouhodobého majetku**⁵⁵

Ukazatel obratu dlouhodobého majetku má podobnou vypovídající hodnotu jako obrat aktiv, omezuje se však na posouzení využití investičního majetku. Tento ukazatel měří, jak jsou efektivně využívány budovy, stroje a zařízení, které jsou vykazovány v položce dlouhodobého majetku. Na základě hodnot tohoto ukazatele se uvažuje o nových investicích. U tohoto ukazatele je důležitá zvolená odpisová politika a tím i velikost zůstatkových cen. Lze ho vyjádřit matematicky:

$$\text{Obrat dlouhodobého majetku} = \frac{\text{tržby}}{\text{dlouhodobý majetek}} \quad (3.16)$$

- **Obrat zásob**⁵⁶

⁵¹ KISLINGEROVÁ, E., *Manažerské finance*, s. 107

⁵² VALACH, J., *Finanční řízení podnik*, s. 102

⁵³ KISLINGEROVÁ, E., *Manažerské finance*, s. 108.

⁵⁴ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*, s. 103-104

⁵⁵ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklad*, s. 103-104

⁵⁶ VALACH, J., *Finanční řízení podnik*, s. 102

Obrat zásob vyjadřuje, kolikrát za rok se každá položka ze zásob prodá a následně naskladní.

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \quad (3.17)$$

- **Doba obratu zásob**⁵⁷

Tento ukazatel vyjadřuje, jak dlouho jsou zásoby průměrně vázány v podniku do okamžiku jejich spotřeby (týká se materiálu a surovin) nebo do okamžiku jejich prodeje (týká se zásob vlastní výroby). U výrobků a zboží doba obratu vyjadřuje, za kolik dnů se výrobky přemění zpět na hotovost nebo na pohledávky. Za příznivý se považuje stav, kdy se obratovost zvyšuje a snižuje se doba obratu.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}} * 360 \quad (3.18)$$

- **Doba splatnosti pohledávek**⁵⁸

Doba splatnosti pohledávek vyjadřuje, jak dlouho se majetek společnosti vyskytuje ve formě pohledávek, resp. za jak dlouho jsou pohledávky v průměru zaplacený. Tento ukazatel poskytuje informaci o tom, jaká je platební morálka jednotlivých odběratelů. Doporučená hodnota tohoto ukazatele se pohybuje na úrovni doby splatnosti faktur, dobu splatnosti pohledávek je vhodné porovnat s jinými společnostmi z odvětví. Pokud je hodnota tohoto ukazatele příliš vysoká, existuje zde riziko, že mohou vzniknout pohledávky po splatnosti, které už nemusí být nikdy zaplacený. Vysoká hodnota tohoto ukazatele rovněž znamená i vyšší potřebu kapitálu (nejčastěji ve formě úvěru).

$$\text{Doba splatnosti pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby}} * 360 \quad (3.19)$$

- **Doba splatnosti závazků**⁵⁹

Z toho ukazatele vyplývá, za jak dlouho v průměru společnost platí své závazky, respektive jak dlouho společnost čerpá bezúročný úvěr. Ukazatel doby splatnosti závazků je vhodné

⁵⁷ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příkladem*, s. 103-104

⁵⁸ VALACH, J., *Finanční řízení podniku*, s. 104.

⁵⁹ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K., *Finanční analýza: komplexní průvodce s příkladem*, s. 103-104

porovnat s dobou splatnosti pohledávek. Pro společnost je výhodnější, jestliže je doba splatnosti pohledávek nižší než doba splatnosti závazků. V takovém případě jsou pohledávky inkasovány dříve, než jsou placeny závazky. V opačném případě by se společnost dostala do pozice věřitele a celá situace by mohla skončit tím, že doba splatnosti pohledávek je mnohonásobně vyšší než doba splatnosti závazků, společnost by si musela vzít na úhradu svých závazků bankovní úvěr.

$$\text{Doba splatnosti závazků} = \frac{\text{závazky}}{\text{tržby}} * 360 \quad (3.20)$$

3.4.4 Vzájemné působení ukazatelů

Ve výše uvedeném textu byly charakterizovány poměrové ukazatele, které jsou využívány ve finanční analýze. Rentabilita společnosti je ovlivňována dalšími ukazateli finanční analýzy, jako je zadluženost, aktivita i likvidita. Vzájemný vztah mezi těmito ukazateli bude uveden níže.

- **Vztah mezi likviditou a rentabilitou**

Rentabilita znamená výnosnost vloženého kapitálu. Likvidita zase značí schopnost podniku splácet své závazky. Je nutné posuzovat vztah mezi likviditou a rentabilitou, protože s každou uskutečnou investicí je spojeno určité riziko, které zase ovlivňuje očekávaný výnos z investice. Je nutné posoudit, jestli se společnost snaží zvyšovat svůj zisk, i když je vysoce zadlužená. Nebo je nutné zkoumat, jestli neomezuje kapitálové zdroje s cílem snížit riziko platební neschopnosti, tím se ovšem snižuje rentabilita.⁶⁰

Společnosti se snaží dosáhnout toho, aby jejich likvidita dosahovala přiměřených hodnot. Ukazatele likvidity vycházejí z oběžných aktiv a je nutné znát jejich strukturu. Společnost může vykazovat vysoký stav zásob, z nichž většina může být nepotřebná, tato situace se může týkat i pohledávek. U nich se jedná o nedobytné pohledávky. Pokud jsou vykazovány vysoké ukazatele likvidity, tak to znamená, že společnost má vázány finanční prostředky v oběžných aktivech, přitom by mohly být použity k tvorbě zisku. Z ukazatelů

⁶⁰ GRÜNWARD, R., HOLEČKOVÁ, J., *Finanční analýza a plánování podniku*, s. 56

obratu aktiv pak vyplyne, že prostředky vázané v oběžných aktivech společnosti nepřinášejí téměř žádný zisk. Z tohoto důvodu existuje mezi likviditou a rentabilitou nepřímý vztah.⁶¹

- **Vztah mezi zadlužeností a rentabilitou vlastního kapitálu**

Při hledání optimální kapitálové struktury se vychází z předpokladu, že cizí kapitál je levnější než vlastní. Protože zde působí tzv. daňový štít, který způsobuje, že úroky z cizího kapitálu jsou daňovým nákladem, který snižuje celkovou daňovou povinnost. Ovšem pokud se zvyšuje zadluženost společnosti, tak se zvyšují i náklady na cizí kapitál, protože se zvyšuje riziko. Zadluženost z počátku rentabilitu zvyšuje, poté dochází k jejímu snižování. Tato skutečnost se označuje jako multiplikátor vlastního kapitálu (Equity Multiplier).⁶²

$$\text{Multiplikátor vlastního kapitálu} = \frac{EBT}{EBIT} * \frac{A}{VK} > 1 \quad (4.1)$$

Pokud je multiplikátor vlastního kapitálu vyšší než 1, pak je možné společnosti doporučit zvyšovat její zadluženost a tím zvyšovat podíl cizích zdrojů ve finanční struktuře podniku. Tato skutečnost by pak měla pozitivní vliv na rentabilitu vlastního kapitálu. Pokud je hodnota tohoto ukazatele menší než 1, další zadlužení není pro společnost výhodné.

- **Vztah mezi rentabilitou a aktivitou**

Mezi rentabilitou a aktivitou je možné sledovat přímou úměru. Čím se aktiva rychleji otáčejí, tím přinášejí více zisku. Doporučuje se sledovat odděleně obrat dlouhodobých a oběžných aktiv. Dlouhodobá aktiva se nebudou obracet tak rychle, jak aktiva oběžná.⁶³

- **Vztah mezi rentabilitou, zadlužeností a likviditou**

S rostoucí zadlužeností se zvyšuje rentabilita vlastního kapitálu, protože dochází k působení daňového štítu. Ovšem s rostoucí zadlužeností se snižuje likvidita a tím vzniká riziko

⁶¹ SEDLÁČEK, J., Finanční analýza podniku, s. 77

⁶² SEDLÁČEK, J., Finanční analýza podniku, s. 77-78

⁶³ SEDLÁČEK, J., Finanční analýza podniku, s. 77

platební neschopnosti. Z těchto skutečností vyplývá, že není možné dosáhnout vysoké rentability a nízké likvidity.⁶⁴

3.4.5 Altmanova analýza

Kromě klasických ukazatelů pro finanční analýzu je možné využít i Altmanovu analýzu. Tato analýza představuje jednu z možností, jak je možné určit zdraví podniku, které je vyjádřené prostřednictvím jednoho číselného údaje. A právě toto přináší výhodu i nevýhodu. Altmanův Z faktor vychází z ukazatelů finanční analýzy – rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity. Jednotlivým ukazatelům je dána váha, která znamená jeho významnost v daném vzorci. Pomocí Altmanova modelu je možné předpovídat bankroty. Pokud je hodnota Altmanova Z faktoru vyšší, než 2,99, jedná se o finančně zdravou společnost. Pokud je hodnota faktoru v rozmezí 1,8 – 2,98, znamená to, že má společnost finanční problémy. Hodnota faktoru menší než 1,79 ukazuje, že se společnost potýká s výraznými finančními problémy.⁶⁵

3.4.6 Shrnutí finanční analýzy

Finanční analýza je součástí finančního řízení podniku, protože poskytuje vazbu mezi předpokládanými důsledky přijatých opatření a jejich skutečností. Oblast finanční analýzy je spojená s finančním účetnictvím, protože z účetních výkazů (rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha a případně výroční zpráva) získává informace pro finanční rozhodování. Cílem finanční analýzy je provést zhodnocení finančního zdraví podniku. Mezi nejčastěji používané ukazatele ve finanční analýze patří ukazatele rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti. Ukazatele rentability poměří různé formy zisku s jinými položkami (například s aktivy, vlastním kapitálem či tržbami). Ukazatele zadluženosti hodnotí finanční strukturu podniku, strukturu vloženého kapitálu a podobně. Ukazatele likvidity (platební schopnost) vyjadřují platební schopnost podniku, tedy zda je podnik schopen hradit své závazky. Ukazatele aktivity pak zachycují využívání podnikových aktiv.⁶⁶

⁶⁴ DLUHOŠOVÁ, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*, s. 90

⁶⁵ KISLINGEROVÁ, E., *Manažerské finance*, s. 115 – 116

⁶⁶ VALACH, J., *Finanční řízení podniku*, s. 114.

3.5 Charakteristika zemědělství

V další části přehledu řešené problematiky bude pozornost zaměřena na charakteristiku zemědělství v České republice (dále jen ČR), popis současného systému dotací do zemědělství, včetně komparace současného a minulého stavu.

Zemědělství má v naší zemi stoletími prověřenou tradici, kdy bylo nejen nástrojem, který zajišťoval českému národu potřebnou soběstačnost v produkci základních potravin, ale také naši zemi proslavilo celosvětově. Zemědělská výroba je i s navazující potravinářskou výrobou jedním z tradičních odvětví našeho národního hospodářství. Předmětem zemědělského exportu jsou dlouhodobě zejména živá zvířata, mléko, obiloviny, cukr a slad. Čeští zemědělci dnes hospodaří přibližně na 4 264 tisících hektarech zemědělské půdy, která tvoří téměř polovinu rozlohy ČR. Podíl pracovníků v zemědělství ve struktuře zaměstnanosti národního hospodářství činí v současné době necelá tři procenta.⁶⁷

Z provedených strukturálních zemědělských šetření Českého statistického úřadu vyplývá (dál jen ČSÚ), že se české zemědělství poměrně výrazně odlišuje od většiny států Evropské unie (dále jen EU) v řadě aspektů. Jedním z hlavních rozdílů je průměrná velikost českého zemědělského subjektu, která v roce 2010 dosahovala 152 ha na subjekt. Oproti tomu byl v tomtéž roce průměr ostatních států EU pouze 14 ha na subjekt. S velkým odstupem následují státy Velká Británie (90 ha) a Slovensko (77 ha). S tím souvisí také zastoupení subjektů ve velikostních kategoriích. Nad 100 ha výměry v ČR spadá 19,3 % subjektů, v zemích EU je to jen 2,7 % subjektů. Do kategorie s méně než 5 ha výměry je v ČR zařazeno jen 15,4 % subjektů, v unijních zemích je to 69,2 %. Pokles počtu subjektů a zvyšování jejich průměrné výměry je v českém i unijním zemědělství jedním z nejvýraznějších trendů posledních let. V ČR se průměrná výměra subjektu v období let 2000–2010 zvýšila ze 136 ha na subjekt na 152 ha na subjekt.⁶⁸

⁶⁷ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství*. [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/>

⁶⁸ MÁCOVÁ, Marcela. *V čem je české zemědělství jiné? Statistikaamy*. [online]. 2014. [cit. 2016-8-25]. Dostupné z WWW: <http://www.statistikaamy.cz/2014/07/v-cem-je-ceske-zemedelstvi-jine/>

Pro české zemědělství je také typický vysoký stupeň využívání pronajaté půdy. Ačkoli podíl vlastní půdy v zemědělských subjektech v posledních letech pozvolna roste (ze 7,6 % v roce 2000 na 22,0 % v roce 2010), nižší podíl, než ČR vykazuje pouze Slovensko (pouhých 11,9 %). Unijní průměr činí 51,7 %. Podíl pronajaté půdy přitom roste s velikostí zemědělského subjektu.⁶⁹

Dalším typickým rysem českého zemědělství je vysoké zastoupení subjektů právnických osob (13,5 %), unijní průměr jsou přitom pouhá tři procenta. Z toho vyplývá i skutečnost, že ČR má nejmenší podíl rodinných pracovníků na celkovém počtu pracujících v zemědělských subjektech (32,4 %) ve srovnání s unijním průměrem (92,3 %). S velikostí zemědělských subjektů souvisí také objem pracovní síly na jeden subjekt. ČR 5,8 osobami na subjekt zaujímá první místo, unijní průměr činí pouhé 2,1 osoby na subjekt. Naopak, co se týká objemu pracovní síly na plochu obhospodařované půdy, obsadilo Česko celkové 24. místo s průměrným počtem 3,8 osoby na 100 ha zemědělské půdy, přičemž unijní průměr je 14,5 osoby na hektar. Celoevropským trendem je snižování počtu pracujících v zemědělství. Zajímavá je i věková struktura pracovníků v zemědělských subjektech, která byla analyzována u vedoucích pracovníků. Podíl mladých farmářů do 35 let se v celé EU postupně zvyšuje, avšak stále více než 50 % zemědělských subjektů řídí pracovníci nad 55 let věku.⁷⁰

V posledních letech došlo na české i evropské úrovni k poklesu výměry orné půdy ve prospěch trvalých travních porostů. Ustupuje se také od pěstování některých obilovin a rostou plochy technických plodin. V EU vykazují variabilitu například pícniny na orné půdě, jejichž výměry se v ČR zmenšily, zatímco celoevropským trendem je jejich nárůst. V živočišné výrobě dochází k útlumu chovu především skotu a prasat. V ČR se pokles stavů v uplynulých letech týká i drůbeže, jejíž chov v jiných státech vykazuje nárůst. Opakem je chov ovcí, jejichž stavy u nás vzrostly při současném úbytku v jiných evropských státech.

⁶⁹ MÁCOVÁ, Marcela. *V čem je české zemědělství jiné? Statistikaamy*. [online]. 2014. [cit. 2016-8-25]. Dostupné z WWW: <http://www.statistikaamy.cz/2014/07/v-cem-je-ceske-zemedelstvi-jine/>

⁷⁰ MÁCOVÁ, Marcela. *V čem je české zemědělství jiné? Statistikaamy*. [online]. 2014. [cit. 2016-8-25]. Dostupné z WWW: <http://www.statistikaamy.cz/2014/07/v-cem-je-ceske-zemedelstvi-jine/>

3.6 Dotace

Dotaci je možné definovat jako konkrétního nositele strategických opatření, používaného k minimalizaci negativních dopadů socioekonomického prostředí na přírodní prostředí v konkrétních oblastech zemědělské předvýroby a výroby, zlepšování sociálních atributů, rozvoje indikátorů hodnocení trvale udržitelného rozvoje multifunkčních aktivit subjektů zemědělské předvýroby, rozvoje indikátorů hodnocení trvale udržitelného rozvoje venkova a podobně.⁷¹

V současné době představují v ČR dotace významný zdroj financí pro řadu subjektů veřejného, soukromého či neziskového sektoru. Dotace jsou chápány jako nenávratně poskytnuté prostředky z veřejného rozpočtu. Nenávratnost spočívá ve skutečnosti, že pokud příjemce splní podmínky, za kterých mu byly dotace poskytnuty, nevzniká mu vůči danému rozpočtu žádný závazek, „protiplnění“. Dotace jsou obvykle poskytovány k podpoře určité žádoucí činnosti. Mohou být poskytovány jak v rámci veřejné správy, tak ze strany veřejné správy subjektům ostatním. V ČR se touto problematikou zabývá celá řada soukromých subjektů, nadací či firem, které obdobným způsobem jako veřejná správa podporují různé aktivity. Existuje mnoho typů dotací s odlišnými charakteristikami získávání, využití či vykazování. Typologie dotací podle jednotlivých hledisek umožňuje poskytovatelům vytvářet co nejúčinněji zaměřené dotační programy a tituly. Dotace lze tedy členit z několika hledisek:⁷²

- podle účelu na účelové (jsou svázány s konkrétní aktivitou) a neúčelové (všeobecné, nemají konkrétně vymezené podmínky užití),
- podle výše dotace (částka je předem známa, dotace závislé na výkonu),
- podle nároku na přidělení na nárokové (spojeny s výkonem určité veřejné služby) a nenárokové (příjemce se musí aktivně ucházet),
- podle financování výdajů na běžné, kapitálové (financování jednorázových investičních akcí), obdobou jsou pak dotace neinvestiční a investiční,

⁷¹ KOUŘILOVÁ, J., PŠENČÍK, J., KOPTA, D., *Dotace v zemědělství z hlediska komplexního pohledu a s přihlédnutím k ekologickému zemědělství*, s. 5

⁷² PORTÁL NA PODPORU ROZVOJE OBCÍ ČR. *Rozvoj obcí: Klasifikace dotací*. [online]. 2014 [CIT. 2012-10-02]. Dostupné z WWW: <http://www.rozvojobci.cz/news/klasifikace-dotaci/>

- podle zúčtování a způsobu vypořádání (prostředky nevyčerpané v rozpočtovém roce musí či nemusí příjemce vrátit),
- podle nároků na disponibilní prostředky na dotace poskytnuté na bankovní účet, poskytnuté formou otevření čerpacího limitu u banky či poskytnuté po realizaci projektu,
- podle nároku na vlastní prostředky na dotace se spoluúčastí (podíl příjemce na celkově vynaložené částce) či bez spoluúčasti.

Škála možností dotací je také členství ČR v EU velmi široká. Dalšími významnými zdroji dotací je státní rozpočet, státní mimorozpočtové fondy, rozpočty jednotlivých krajů, obcí či prostředky jiných subjektů včetně soukromých. Většina dotačních financí na různorodé aktivity je průběžně rozdělována prostřednictvím operačních programů.⁷³

Vedle evropských dotací, jež tvoří v současnosti většinu dotačních peněz, které jsou v ČR k dispozici, existují také dotace na národní úrovni. Na všechny dotace přidělované ze státního rozpočtu (i přes jiné organizace), dohlíží Ministerstvo financí ČR (dále jen MF). Pro jejich důsledný monitoring a transparentnost zřizuje Centrální evidenci dotací z rozpočtu (dále jen CEDR). Informační systém CEDR slouží jako podpůrný nástroj pro sledování, evidenci, vyhodnocení a kontrolu dotací poskytovaných ze státního rozpočtu. Je složen z několika částí, které jsou podle svého určení provozovány u poskytovatelů dotací (resorty, agentury), v centru zpracování (MF) a na Ústředním finančním a daňovém ředitelství, finančních ředitelstvích a okresních finančních úřadech.⁷⁴

3.7 Dotační nástroje pro zemědělce

Dotační nástroje pro zemědělce v ČR lze rozdělit na dvě základní skupiny podle zdroje finančních prostředků. Po vstupu ČR do EU jsou zemědělcům nabízeny evropské dotační programy (většinou částečně kofinancované ze státního rozpočtu ČR), které jsou vhodně doplněny národními dotačními programy (plně hrazeny ze státního rozpočtu ČR). Evropské

⁷³ PORTÁL NA PODPORU ROZVOJE OBCÍ ČR. *Rozvoj obcí: Klasifikace dotací*. [online]. 2014 [cit. 2012-10-02]. Dostupné z WWW: <http://www.rozvojobci.cz/news/klasifikace-dotaci/>

⁷⁴ PORTÁL NA PODPORU ROZVOJE OBCÍ ČR. *Rozvoj obcí: Klasifikace dotací*. [online]. 2014 [CIT. 2012-10-02]. Dostupné z WWW: <http://www.rozvojobci.cz/news/klasifikace-dotaci/>

dotační programy spolu s národními doplňkovými platbami administruje a vyplácí Státní zemědělský intervenční fond. Státní zemědělský intervenční fond spadá do působnosti Ministerstva zemědělství ČR a jeho hlavním posláním je zajistit bezchybné proudění finančních prostředků v rámci Společné zemědělské politiky (dále jen SZP). V rámci realizace resortní dotační politiky došlo k přechodu Agentur pro venkov a zemědělství pod Státní zemědělský intervenční fond (dále jen SZIF), čímž bylo zajištěno zpracování většiny zemědělských dotací jednou organizací.⁷⁵

S evropskými dotačními nástroji jsou úzce svázány kontroly podmíněnosti (Cross Compliance). V ČR jsou tyto kontroly prováděny od 1. 1. 2009. Jedním z hlavních témat zemědělské politiky je řešení negativních dopadů zemědělství na krajinu a životní prostředí. Systém Kontroly podmíněnosti byl v roce 2003 iniciován reformou Společné zemědělské politiky a stal se tak klíčovým prvkem k vyjednávání o zachování evropských dotací do zemědělství i v budoucnu.⁷⁶

Od 1. 1. 2009 je v ČR vyplácení přímých podpor a dalších vybraných dotací "podmíněno" plněním standardů udržování půdy v dobrém zemědělském a environmentálním stavu, dodržováním povinných požadavků na hospodaření řazených do třech oblastí:

- Životní prostředí, změna klimatu, dobrý zemědělský a environmentální stav půdy,
- Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdravé rostlin,
- Dobré životní podmínky zvířat.

Do roku 2014 sem patřily i minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin v rámci agroenvironmentálních opatření. Pokud žadatel o dotace tyto podmínky nedodrží, může dojít ke snížení výplaty dotací a v krajním případě až k neposkytnutí vybraných dotací. Plnění standardů a požadavků je kontrolou plnění takzvaných

⁷⁵ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Struktura dotačních zdrojů*. [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/?fullArticle=1>

⁷⁶ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace* [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/kontroly-podminenosti-cross-compliance/>

kontrolovaných požadavků. Formu a metodu kontroly si každá země EU stanovuje sama, podle národních specifik.⁷⁷

Dotace mohou potenciálně generovat přímé i nepřímé ekonomické efekty. V oblasti zemědělství, mají přímý vliv na růst a umístění investic a obchodu. Ekonomická teorie předpokládá, že zemědělské dotace zvyšují produkci, snižují světové ceny a mohou narušit mezinárodní trhy a snížit ekonomickou efektivitu. Zemědělské dotace mohou také nepřímo ovlivňovat navazující odvětví, jako je například agrochemický či potravinářský průmysl. Na oplátku, přímé dotace do navazujících odvětví mohou také ovlivnit zemědělskou výrobu a obchod.⁷⁸

V České republice mezi základní dotační nástroje pro zemědělce patří:⁷⁹

3.7.1 Přímé platby

Od roku 2015 je zaveden vícesložkový model přímých plateb. Přímé platby zahrnují jednotnou platbu na plochu (Single Area Payment Scheme-zjednodušená přímá platba na plochu, dále jen SAPS), platbu za greening (ozelenění, dále jen greening), příplatek pro mladé zemědělce a dobrovolnou podporu vázanou na produkci citlivých komodit. Sem spadají škrobové brambory, chmel, ovoce, zelenina, konzumní brambory, cukrová řepa, bílkovinné plodiny, masná telata, dojnice, ovce a kozy. Kromě toho pokračují přechodné vnitrostátní podpory (PVP) sloužící k dorovnání jednotné platby na plochu na úroveň starých členských států EU. Žádosti o tyto podpory jsou podávány formou takzvané jednotné žádosti každoročně do 15. května. Státní zemědělská politika pro období 2015-2020 umožňuje členským státům ve větší míře rozhodovat o nastavení přímých plateb v rámci prvního pilíře. Mezi její cíle je v rámci přímých plateb kladen větší důraz na šetrný přístup k životnímu

⁷⁷ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Struktura dotačních zdrojů*. [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/?fullArticle=1>

⁷⁸ MAYRAND, Karel, DIONNE, Stéphanie, PAQUIN, Marc, Pageot-LeBel, Isaak. *The Economic and environmental impacts of agricultural subsidies: An assessment of the 2002 US farm Bill & Doha Round*. Unisféra International Centre, page 63. [online]. (PDF) 2016 [cit. 2016-8-25]. Dostupné také z WWW: <http://www3.cec.org/islandora/en/item/1909-economic-and-environmental-impacts-agricultural-subsidies-en.pdf>

⁷⁹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Struktura dotačních zdrojů*. [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/?fullArticle=1>

prostředí pomocí režimu ozelenění, generační obměna na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce. Dále pak podpora odvětví či regionů, které čelí určitým obtížím, popřípadě jsou z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska důležité. Státní zemědělská politika umožňuje členským státům větší míru rozhodování o zacílení finančních prostředků, včetně přesunu mezi pilíři pro přímé platby a program rozvoje venkova. Výše finančních prostředků pro první pilíř představuje přibližně 23 mld. Kč.⁸⁰

V návaznosti na právní úpravu EU bylo vydáno nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízeních vlády. Ministerstvo zemědělství obdrželo na základě veřejné výzvy řadu podnětů na zpřesnění národní legislativy upravující podmínky poskytování dotací jak v rámci přímých plateb, tak environmentálních opatření Programu rozvoje venkova.⁸¹

Přímé platby zaujímají největší podíl vyplácených finančních prostředků určených na dotace v zemědělství. Základními podmínkami pro získání dotace je, aby byl žadatel zemědělským podnikatelem, aktivním zemědělcem a obhospodařoval zemědělskou půdu, která je na něho evidovaná v registru zemědělské půdy podle užívatelských vztahů. Přímé platby zahrnují následující typy opatření:⁸²

- jednotnou platbu na plochu (SAPS),
- platbu pro mladé zemědělce,
- platbu pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (GREENING),
- dobrovolnou podporu vázanou na produkci,

⁸⁰ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Přímé platby 2015-2020*. [online]. 2009-2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/>

⁸¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Přímé platby 2015-2020*. [online]. 2009-2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/>

⁸² STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Přímé platby*. [online]. 2013 [cit. 2016-08-29]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/prime-platby>

- podporu na produkci brambor určených pro výrobu škrobu,
- podporu na produkci konzumních brambor,
- podporu na produkci chmele,
- podporu na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností,
- podporu na produkci ovocných druhů s vysokou pracností,
- podporu na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností,
- podporu na produkci zeleninových druhů s vysokou pracností,
- podporu na produkci cukrové řepy,
- podporu na produkci bílkovinných plodin,
- podporu na chov telete masného typu,
- podporu na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka,
- podporu na chov bahnice nebo na chov kozy,
- přechodné vnitrostátní podpory.

3.7.2 Program rozvoje venkova ČR na období 2014 až 2020

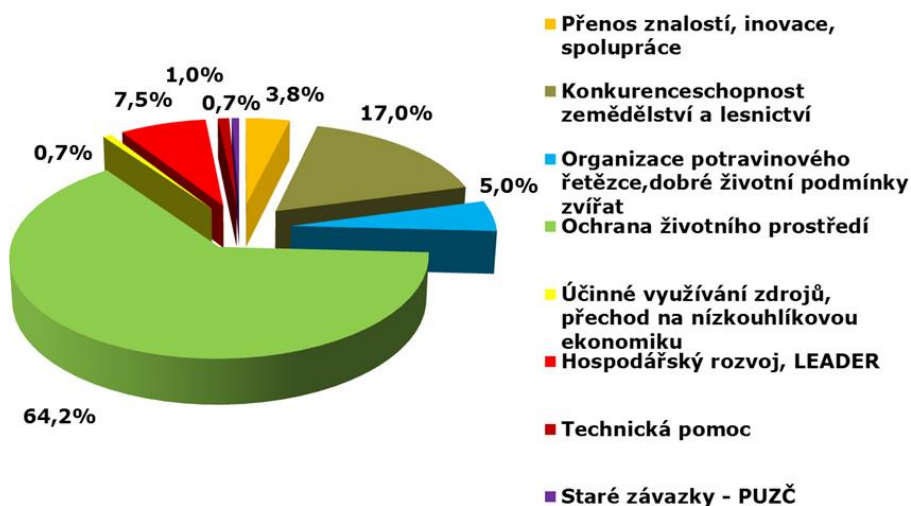
Tento program je evropským zdrojem finančních prostředků kofinancovaných částečně ČR. Podpory jsou svým charakterem buď investiční, nebo plošné. Žádosti o plošné podpory jsou zpravidla podávány v rámci jednotné žádosti každoročně do 15. května. V rámci investičních podpor jsou vyhlášovány výzvy na příjem projektů.⁸³

Evropská komise schválila finální znění základního programového dokumentu Programu rozvoje venkova ČR (dále jen PRV) na období 2014-2020 v květnu 2015. Díky PRV bude české zemědělství dotováno i v následujících letech částkou ve výši až 97 miliard Kč, z toho 63 miliard z EU a 34 miliard z rozpočtu ČR. Hlavním cílem programu je obnova, zachování

⁸³ STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova 2014-2020*. [online]. 2013 [cit. 2016-08-29]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření. Dále pak investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura. Program mimo jiné podporuje i diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj. Podporován je komunitně vedený místní rozvoj, respektive metoda LEADER, která přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni. Horizontální prioritou programu je předávání znalostí a inovací formou vzdělávacích aktivit a poradenství a spolupráce v oblasti zemědělství a lesnictví.⁸⁴ Předpokládané přidělení finančních prostředků (v procentuálním vyjádření) do jednotlivých oblastí je znázorněno v Grafu 1:

Graf 1 Předpokládané alokace finančních prostředků do jednotlivých oblastí⁸⁵

⁸⁴ STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova 2014-2020*. [online]. 2013 [cit. 2016-08-29]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

⁸⁵ STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova 2014-2020*. [online]. 2013 [cit. 2016-08-29]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

Základním řídicím nástrojem pro realizace konkrétních kroků ve vazbě na střednědobé a dlouhodobé dosahování cílů je Strategický realizační plán. Jeho součástí je harmonogram výzev plánovaných k vyhlášení, predikce čerpání, plnění indikátorů a cílových hodnot.⁸⁶

V programovém období 2014-2020 bude Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, ze kterého je spolufinancován PRV, součástí návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropských strukturálních a investičních fondů ("nařízení k ESIF"). Jako součást nařízení k ESIF by měla politika rozvoje venkova přispívat ke konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelnému řízení přírodních zdrojů, k opatřením v oblasti klimatu a k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí. V souladu se strategií Evropa 2020 jsou tyto obecné cíle podpory pro rozvoj venkova na období 2014-2020 podrobněji vyjádřeny prostřednictvím těchto šesti priorit platných pro celou EU. Každé opatření z nabídky nařízení k rozvoji venkova může přispívat k cílům několika priorit:

- podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech,
- zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů,
- podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracovávání zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství,
- obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím,
- podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu,
- podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech.⁸⁷

⁸⁶ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova 2014-2020*. [online]. 2013 [cit. 2016-08-29]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

⁸⁷ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova 2014-2020*. [online]. 2013 [cit. 2016-08-29]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

3.7.3 Operační program Rybářství na období 2014 až 2020

Operační program rybářství 2014 až 2020 je také evropským zdrojem finančních prostředků kofinancovaných částečně ČR. Podpory jsou svým charakterem investiční. Na příjem projektů jsou vyhlašovány výzvy.

3.7.4 Dotace v rámci Společné organizace trhu

Z hlediska podpor poskytovaných v rámci společných organizací trhu jsou zde prezentovány pouze podpory organizovanosti producentů v rámci komodity ovoce a zelenina a dále podpory směřované do komodity víno. Jedná se o podpory evropské s částečným kofinancováním ze státního rozpočtu ČR. Společná organizace trhu se dělí na dva hlavní okruhy, a to rostlinnou a živočišnou výrobu. Cílem společné organizace trhu je regulace nabídky výrobků tak, aby nedocházelo k jejímu kolísání, týká se zejména jednotlivých prvovýrobků a výrobků po prvním zpracování. Výkonným orgánem pro opatření v rámci společné organizace trhu pro sektor ovoce a zeleniny je v ČR SZIF. Hlavním cílem opatření je posílení role organizací producentů ovoce a zeleniny, které jsou zároveň označovány za základ pro další rozvoj sektoru. Provedená analýza sektoru odhalila nejen negativní aspekty činnosti organizací producentů (nízká organizovanost, nižší efektivnost vynakládaných investic), ale zároveň bylo konstatováno, že pozitiva převažují (organizace producentů je zatím jediná možná forma k posílení sektoru na trhu). Cílem podpor pro zvýšenou míru efektivnosti činnosti organizací producentů je zvýšení úrovně organizovanosti producentů, která může splnit základní cíle sektoru:⁸⁸

- zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace sektoru,
- snížení výkyvů příjmů producentů,

⁸⁸ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Společná organizace trhu*. [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dotace-v-ramci-sot/spolecna-organizace-trhu-s-cerstvym/>

- zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny,
- zachování a ochrana životního prostředí.⁸⁹

3.7.5 Národní dotace

Po vstupu do EU lze národní dotace hrazené čistě ze státního rozpočtu ČR administrované Ministerstvem zemědělství ČR rozdělit do třech základních směrů-podpory různého charakteru vyhlášené formou Zásad, které každoročně schvaluje ministr zemědělství, podpory směřující do lesního hospodářství a podpory směřující do vodního hospodářství.

3.7.6 Podpurný garanční a lesnický fond

Hlavní činností tohoto fondu je poskytování podpor ve formě dotaci úroků a garancí části jejich jistiny úvěrů na ekonomicky návratné podnikatelské záměry, a to v rámci programu Zemědělec a programu Půda. Zdrojem finančních prostředků je státní rozpočet ČR. Podpora se poskytuje pouze na investice, které nejsou považovány za přijatelné výdaje v rámci Programu rozvoje venkova.

3.8 Vývoj zemědělské politiky České republiky

V následující části práce bude nejprve uvedena charakteristika vývoje zemědělství za období od roku 1845 do roku 2000. Poté bude provedeno hodnocení ve vývoji zemědělské politiky po roce 2000. Pozornost bude zaměřena i na vlastnickou strukturu zemědělské půdy.

3.8.1 Přehled vývoje zemědělské politiky v Česku v letech 1845 – 1990

Od 80. let 19. století se rozsah orné půdy na území České republiky postupně zmenšuje, tento trend je patrný i ve vyspělých zemích Evropy. V roce 1948 zaujímala orná půda až 50 % rozlohy státu. Ovšem mezi roky 1948 a 1961 nastává pokles orné půdy, k jejímu

⁸⁹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Společná organizace trhu*. [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dotace-v-ramci-sot/spolecna-organizace-trhu-s-cerstvym/>

snižování dochází až do současnosti. V porovnání s rokem 1948 zaujímá orná půda necelých 40 % rozlohy země. Největší podíl orné půdy se nachází v nejúrodnějších oblastech, jedná se o Polabí, dolní Povltaví a Poohří v Čechách, střední a dolní tok Moravy, dále pak Znojemsko a Brněnsko. S největšími úbytky rozlohy orné půdy je možné se setkat v pohraničních oblastech, které byly ovlivněny odsunem obyvatel německé národnosti v letech 1945–1947. Ve vnitrozemí dochází k úbytkům orné půdy u vodních toků (například u řeky Vltava či Svratka), dále na budování vodních děl na Vltavě. Orná půda musela ustoupit i velkým aglomeracím (Praha, Brno, Plzeň či Ostravsko). Svůj vliv na rozlohu orné půdy má i těžba v povrchových dolech v severozápadních Čechách. Orná půda ve svažitých polohách či málo úrodná byla rovněž příčinou úbytku orné půdy.⁹⁰

3.8.2 České zemědělství po roce 1990

České zemědělství dosahovalo v posledním období totalitní éry vysoké intenzity. A to jak v rostlinné, tak i v živočišné výrobě a byly překonávány i světové průměry. V tehdejším Československu byla aplikována agrární politika, jejímž cílem byla maximální soběstačnost. To znamená, že byl export zemědělských produktů vyšší než jejich dovoz. Ovšem je nutné brát v úvahu, že se objevovaly problémy s pravidelnými dodávkami ovoce, zeleniny a dalších produktů. Postupně docházelo ke zvyšování ceny zemědělských produktů, protože přechod na reálné ceny potravin znamenal pokles skutečné spotřeby potravin. Od počátku 90. let došlo k poklesu vývozu zemědělských produktů, což ovlivnilo i české zemědělství. Došlo k poklesu domácí spotřeby a rovněž se změnily i spotřební zvyklosti obyvatelstva.⁹¹

3.8.3 Vývoj vlastnictví zemědělské půdy

Před rokem 1990 bylo vlastnictví půdy družstevní a státní. Na zemědělské půdě hospodařila jednotná zemědělská družstva a státní statky. Tyto zemědělské podniky obdělávaly přibližně 95 % zemědělské půdy. V rámci řešení restitucí se většina zemědělské půdy vrátila původním vlastníkům či jejich potomkům, kteří na ní hospodařili před rokem 1948. Dnes na soukromé zemědělnice připadá přibližně čtvrtina zemědělské půdy. V rámci změn po roce

⁹⁰ BIČÍK, I., JANČÁK, V., *Transformační procesy v českém zemědělství po roce 1990*, s. 47.

⁹¹ BIČÍK, I., JANČÁK, V., *Transformační procesy v českém zemědělství po roce 1990*, s. 51

1990 došlo k transformaci zemědělských družstev na družstva vlastníků půdy a na obchodní společnosti.⁹²

3.8.4 Ovocnářství v České republice v letech 2007 – 2014

V této kapitole budou ve stručnosti uvedeny základní informace o ovocnářství v České republice v letech 2007–2014 tak, jak je uvádí Ministerstvo zemědělství ve svých každoročně vydávaných zprávách. Ovocnářství i výše a kvalita celé sklizně je v nejvyšší míře každoročně závislá na vývoji počasí.

3.8.5 Ovocnářství v roce 2007

Díky vlivu počasí byla ovlivněna úroda ovoce téměř v celé Evropě. Tato situace se projevila poklesem produkce jádrového a peckového ovoce. Duben a květen byl ve znamení pozdních mrazů, které způsobily v sadech značné škody. Velikost produkce byla ovlivněna i vysokými teplotami a suchem v letních měsících. V roce 2007 byla celková sklizeň nižší o 14 % než v roce 2006. Největší pokles se týkal švestek, jahod, broskví, meruněk a jablek.⁹³

3.8.6 Ovocnářství v roce 2008

Rok 2008 nebyl z pro západní Evropu hlediska klimatických podmínek příznivý. Úroda byla zasažena pozdními jarními mrazy, výjimkou nebyly silné bouře a krupobití, sklizeň byla ovlivněna i suchem a vedrem. V České republice byl zaznamenán 10 % zvýšení sklizně, protože došlo k výraznému zvýšení produkce jablek. Další nárůst zaznamenaly broskve, švestky a rybíz.⁹⁴

3.8.7 Ovocnářství v roce 2009

Zima na přelomu roku 2008-2009 byla chladnější než v předchozích letech. Rok 2009 byl charakteristický brzkou sklizní letního ovoce díky vysokým jarním teplotám. Bohužel v květnu byly významné pěstitelské oblasti zasaženy silným krupobitím, což způsobilo

⁹² BIČÍK, I., JANČÁK, V., *Transformační procesy v českém zemědělství po roce 1990*, s. 53.

⁹³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2007*. 132 s. [online]. (PDF) 2008 [cit. 2015-08-21]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/17427/Zemedelstvi_2007.pdf, s. 86

⁹⁴ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2008*. 124 s. [online]. (PDF) 2009 [cit. 2015-08-21]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/file/17422/Zemedelstvi2008.pdf>, s. 79

nemalé škody. Celková sklizeň se v roce 2009 mírně zvýšila (o 2 %). V roce 2009 dosáhly rekordní sklizně hrušky a švestky, opak nastal u broskví. Plocha nově vysázených ovocných sadů byla v tomto roce nejnižší a byla 353 ha. Důvodem pro pokles nových výsadeb je pokles cen zemědělských výrobců ovoce (především se jedná o višně, jablka, červený rybíz, hrušky a meruňky). Tyto skutečnosti vedly ovocnáře k omezení svých investic.⁹⁵

3.8.8 Ovocnářství v roce 2010

Zima na přelomu roku 2009-2010 byla ve znamení vysoké sněhové pokrývky, sněhu bylo více v níže položených oblastech než v těch horských. V důsledku nízkých teplot v některých oblastech zmrzly květní pupeny meruněk, broskví a třešní. Poškození z důvodu mrazů bylo patrné i u slivoní a u višní. V období květu stromů došlo k náhlému ochlazení, které sebou přineslo dešťové srážky. I když ovocné stromy kvetly, včely v důsledku velkého ochlazení přestaly létat, a proto nedošlo k dostatečnému opylení. Následně se na jádrovinách a peckovinách objevily houbové choroby. Farmáři proti nim nemohli zasáhnout, protože půda v sadech byla podmáčená. Průběh počasí v roce 2010 nepříznivě ovlivnil kvalitu i množství ovoce. Celková produkce meziročně poklesla o 29 %. V roce 2010 byla dosažena nejnižší sklizeň ovoce v novodobé historii. Hlavním druhem pěstovaného ovoce jsou v České republice dlouhodobě jablka, jejichž sklizeň poklesla o 29 %. Největší pokles byl zaznamenán u meruněk, a to o 75 %, u višní o 50 % a u švestek o 44 %. Pokles sklizně pocítily i další země v Evropě. Například Polsku, které je největším pěstitelem jablek v Evropě, poklesla sklizeň jablek o 29 %. Vzhledem k malé nabídce ovoce na trhu, došlo k růstu jeho cen. I přes toto zvýšení cen se očekávalo, že ovocnářům poklesnou tržby o několik desítek milionů korun.⁹⁶

3.8.9 Ovocnářství v roce 2011

Průběh zimy v období 2010-2011 byl mírný, nebyly zaznamenány extrémní teplotní výkyvy. V únoru byly zaznamenány holomrazy, které způsobily problémy u broskvoní a u jahodníků. Jaro bylo spojené s nedostatkem srážek, což mělo negativní vliv na ovocné školky, které nemají možnost zavlažovat. I přes tyto události se však očekávalo, že rok 2011 bude

⁹⁵ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2009*, s. 74

⁹⁶ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2010*, s. 76

ve velikosti sklizně nejlepším rokem za poslední desetiletí. Bohužel v květnu přišla studená fronta, která zničila či poškodila přibližně 10.000 ha ovocných sadů. Největší škody byly zaznamenány na jablkách a hruškách, rybízu a jahodách. Další škody způsobily lokální bouřky doprovázené krupobitím. Důsledkem těchto událostí je meziroční pokles produkce o 8 % (sklizeň v roce 2010 byla velmi nízká). Pro pěstování konzumního ovoce jsou důležité produkční ovocné sady, v nich meziročně poklesla úroda o 16 %. Celkovou sklizeň ovoce v ČR v letech 2005-2011 podrobně popisuje Tabulka 1 a následující Graf 2, ve kterém jsou znázorněny celkové součty sklizně ovoce v tunách, včetně sklizně jahod.⁹⁷

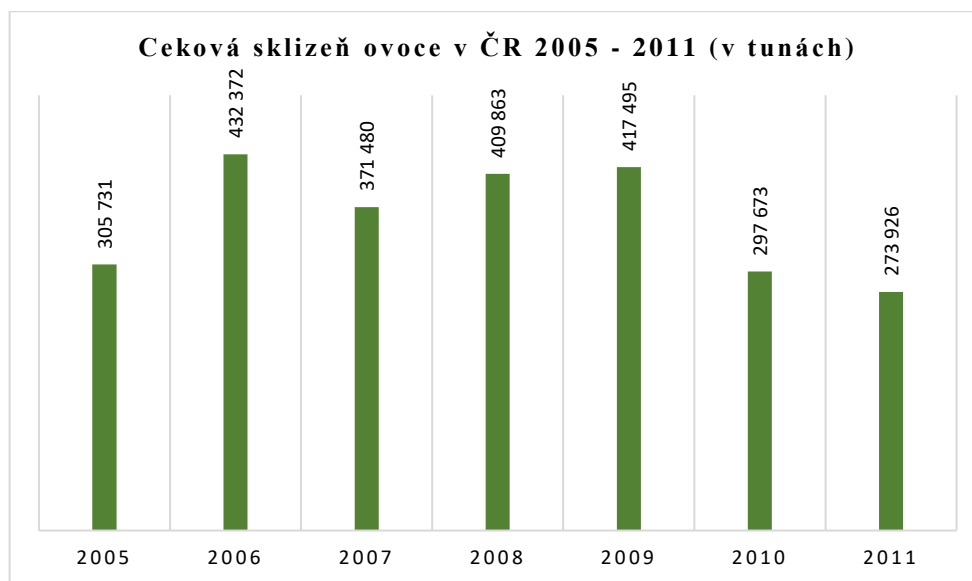
Tabulka 1 Celková sklizeň ovoce v ČR⁹⁸

Celková sklizeň ovoce v ČR (t)							
Ovocný druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Jablka	209 214	263 566	219 259	274 075	258 946	193 552	158 883
Hrušky	11 389	13 542	17 746	17 171	23 947	16 157	17 044
Broskve	4 861	19 750	14 485	11 924	12 705	8 080	8 348
Meruňky	7 147	20 076	15 535	9 002	13 989	6 352	8 116
Švestky pravé	14 187	32 901	19 042	16 427	24 211	14 135	17 382
Třešně	9 094	15 484	16 701	14 369	15 090	9 366	12 570
Višně	12 955	12 433	13 818	10 422	10 612	6 719	9 210
Ostatní švestky, slívy, renklódy	5 981	13 246	14 367	13 494	17 815	9 943	12 039
Angrešt	3 568	2 092	3 087	3 201	3 326	2 837	2 836
Rybíz	15 057	11 730	15 884	17 088	16 259	13 868	13 692
Ořechy vlašské	4 903	9 347	9 563	10 148	9 784	7 112	4 992
OVOCE CELKEM (bez jahod)	298 356	414 167	359 487	397 320	406 683	288 121	265 112
Jahody	7 375	18 205	11 993	12 543	10 812	9 552	8 814

⁹⁷ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2011*, s. 78

⁹⁸ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2011*, s. 78

Graf 2 Celková sklizeň ovoce v ČR 2005-2011 ⁹⁹

3.8.10 Ovocnářství v roce 2012

Na jaře roku 2012 nic nenasvědčovalo tomu, že by úroda mohla být špatná. Ovšem dubnu byla Česká republika zasažena silným mrazem, který nejvíce postihl nejnižší položené oblasti Čech a Moravy. Byla zničena úroda meruněk. Další vlna mrazů dorazila v květnu, mráz zničil veškerou úrodu především v sadech v nejteplejších oblastech, tj. na jižní Moravě a na severozápadě Čech. Zničena byla úroda jabloní, slivoní a jahod. Produkce v roce 2012 byla na dobré úrovni ovšem s velkými rozdíly mezi jednotlivými regiony. Sady v oblastech Moravy byly silně poškozené. V porovnání s předchozím rokem se jedná o meziroční nárůst o 9,5 %. Avšak v roce 2011 bylo dosaženo velmi slabé sklizně. ¹⁰⁰

3.8.11 Ovocnářství v roce 2013

Stejně jako v předchozím období byla i zima v roce 2012-2013 příznivá, tím byl dán předpoklad pro dobrou úrodu u všech ovocných druhů ve všech pěstitelských oblastech.

⁹⁹ Vlastní zpracování.

¹⁰⁰ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2012*, s. 73

Ovšem jaro bylo symbolizováno extrémním množstvím srážek (především v severních a severovýchodních Čechách). Velké množství srážek způsobilo, že docházelo k poškození kořenů, což mělo velký vliv na třešně a višně. Následně se objevily problémy s opylením, které způsobilo chladné a deštivé počasí. Tomuto problému byly ušetřeny meruňky, které kvetly ještě dříve, než nastoupilo chladné a deštivé počasí. Ani další část roku 2013 nebyla ušetřena rozmarům počasí. Na velikosti úrody se podepsalo dlouhotrvající sucho a některé oblasti Čech i Moravy byly zasaženy krupobitím.¹⁰¹

Závěrem lze konstatovat, že i když rok 2013 neměl typický průběh, přesto po třech předchozích velmi špatných obdobích došlo k meziročnímu nárůstu sklizně ovoce o 3,8 %. V produkčních ovocných sadech bylo sklizeno 149,2 tis. tun ovoce, tj. o 8 % více oproti roku 2012. Z dlouhodobého hlediska byly aktuální sklizně nižší přibližně o pětinu. Pokles produkce je způsoben extrémními výkyvy v počasí, stárnutím sadů, snižování nových výsadeb. V České republice je zelenina i ovoce pěstováno v systému integrovaného způsobu pěstování ovoce (IPO). Jeho podíl představuje zhruba 63 % podíl na celkové rozloze produkčních sadů. Podmínky a pravidla pro pěstování a poskytování podpory jsou stanoveny v rámci Programu rozvoje venkova. V roce 2013 měl Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) 298 členů. Výměry ovocných sadů členů SISPO jsou uvedeny v Tabulce 2.¹⁰²

¹⁰¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2013*, s. 82 -83

¹⁰² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2013*, s. 82 -83

Tabulka 2 Výměry ovocných sadů ¹⁰³

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	5 220	538	5 758
Hrušně	410	70	480
Třešně	423	88	511
Višně	841	149	990
Slivoně	700	409	1 109
Meruňky	301	257	558
Broskvoně	160	84	244
Rybíz červený	518	76	594
Rybíz černý	152	64	216
Rybíz bílý	0	2	2
Ostatní	0	4	4
Celkem	8 725	1 741	10 466

3.8.12 Ovocnářství v roce 2014

Na velikost úrody mělo opět výrazný vliv počasí. Zimu v roce 2013-2014 lze charakterizovat jako mírnou, sněhová pokrývka se nevyskytovala ani v horských oblastech. Tento průběh zimy má ovšem svá rizika. V první řadě se jedná o nedostatek srážek v zimním období, které měly dopad na nejsušší oblasti České republiky. Další riziko sebou nesou vysoké teploty, vznik škodlivých patogenů. Pro sklizeň v roce 2014 byly díky mírné zimě dobré předpoklady. Díky teplému jaru začaly stromy dříve rašit a kvést, ovšem v dubnu dorazila první vlna mrazů, které nejvíce zasáhly Moravu. Další vlna mrazů zasáhla Čechy. Obě vlny mrazů významně poškodily zejména meruňky, broskve a jádroviny. Mrazy a následné sucho způsobily významné ztráty na výnosech i na kvalitě ovoce. I přes průběh počasí byla celková sklizeň v roce 2014 v České republice meziročně vyšší o 4,4 % (325,0 tis. tun). Ke zvýšení produkce došlo zejména u jablek, švestek, jahod a třešní. K poklesu produkce došlo naopak u hrušní, meruněk, broskví a višní. Pro pěstování ovoce jsou důležité produkční ovocné sady,

¹⁰³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2013*, s. 83

kteřé zaujímají 16.524 ha z celkové výměry 22.949 ha ovocných sadů v České republice. Je nutné zmínit, že 46 % z celkové produkční plochy sadů je přestárých, tzn., v poklesu plodnosti. Jako výhodné ovocné druhy se jeví hrušně a švestky, nové sady a sady na začátku plodnosti se podílí 30 % na celkové ploše výsadeb. Naopak dochází k poklesu pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu. Restrukturalizace ovocných sadů je podporována v rámci dotační politiky státu. V období let 1995-2014 bylo nově vysázeno 11.864 ha produkčních ovocných sadů, s podporou státu jich bylo 9.634 ha. K největším dodavatelům čerstvého a sušeného ovoce patří Španělsko, Itálie, Německo, Polsko a Slovensko. Export českého ovoce směřuje nejčastěji na trh Slovenska, Rakouska, Německa, Polska a Rumunska. Celková bilance zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem je pasivní, jak je patřno z Tabulky 3.¹⁰⁴

Tabulka 3 Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem¹⁰⁵

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Jednotky	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tuny	-399 685	-395 590	-453 958	-422 975	-338 522	-376 120	-386 047
Tisíc Kč	-8 649 049	-7 920 050	-8 527 326	-8 440 077	-8 392 908	-8 959 139	-9 514 028

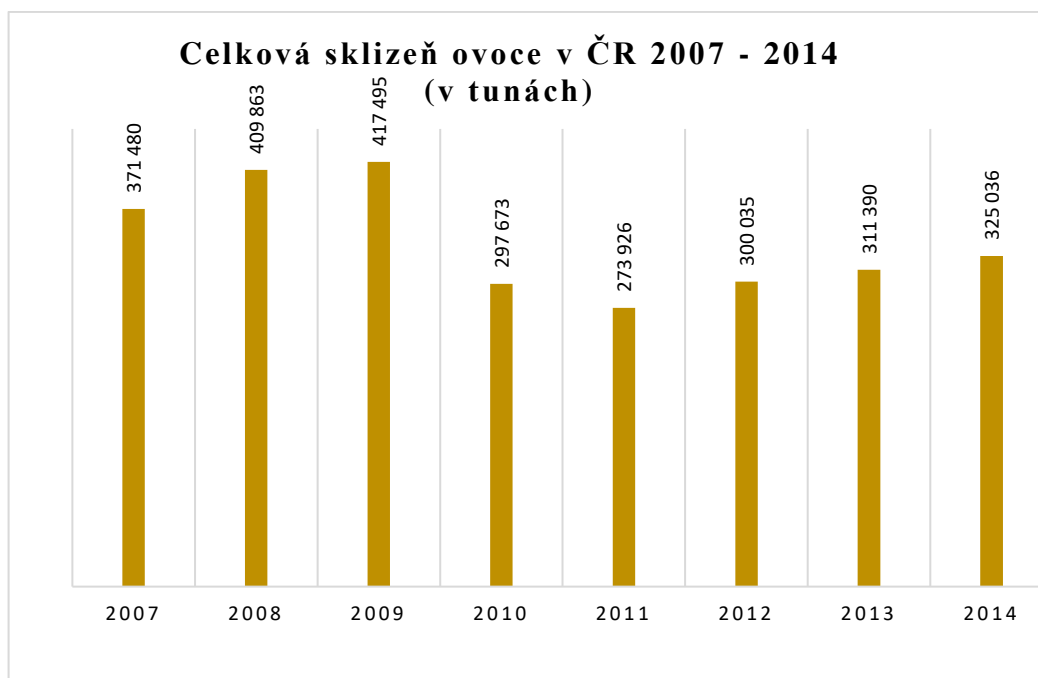
Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ze situačních a výhledových zpráv Ministerstva zemědělství, zpracovávaných každoročně v listopadu vyplývá, že nejvyšší sklizeň ovoce za posledních osm let zaznamenali čeští ovocnáři v roce 2009, naopak nejnižší v roce 2011, což je patřné z Grafu 3:

¹⁰⁴ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2014*, s. 80-81

¹⁰⁵ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2014*, s. 81

Graf 3 Celková sklizeň ovoce v ČR 2007-2014 ¹⁰⁶

Dalším faktorem, výrazně ovlivňujícím situaci v ovocnářství, je úbytek ploch ovocných sadů v ČR. V posledních dvou letech jich dramaticky ubylo. V současné době činí celková výměra ovocných sadů 14.248 hektarů, z níž je však 6.000 hektarů sadů přestárých, vyžadujících v horizontu několika málo let obměnu. Každoročně se vysazuje nových sadů jen kolem 350 hektarů. Tato plocha bohužel nestačí nahrazovat likvidované sady. Jen v posledních dvou letech plocha produkčních ovocných sadů poklesla o 3 tisíce hektarů. Jednou z hlavních příčin tohoto poklesu je propad cen a nerentabilita produkce. Pokles cen ovoce u nás, ale i v celé Evropě, je v posledních dvou letech způsoben zejména zákazem vývozu ovoce a zeleniny do Ruska, který se tuzemské produkce dotýká nepřímo. Dříve exportní země jako je Polsko, hledají pro své produkty nové trhy, a to způsobuje pokles cen na celém společném trhu Evropské unie. V roce 2014 se zvýšil objem vývozu ovoce z Polska do ČR o více než 2 miliardy Kč a ČR je devátou zemí co do zvýšení objemu exportovaného ovoce. Za posledních pět let nejvýrazněji poklesly plochy broskvoní (o 47 %), červeného rybízu (o 34 %) a plocha jabloní, jako nejvýznamnějšího ovocného druhu (o 21 %). Žádný

¹⁰⁶ OVOCNÁŘSKÁ UNIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Situační a výhledová zpráva ovoce 2015*. 73 s. [online]. (PDF) 2015 [cit. 2015-18-12]. Dostupné z WWW: <http://www.ovocnarska-unie.cz/pdf/SVZ-2014-ovoce.pdf>, s. 41 a vlastní zpracování.

ovocný druh nezaznamenal nárůst ploch. Snížení ploch ovocných sadů zatím nemá zásadní vliv na produkci, protože jsou likvidovány hlavně staré sady. S ohledem na malé rozměry nově budovaných, lze očekávat pokles produkce v dalších letech. Špatná situace a pokles cen ovoce se promítá do ovocnářství v celé Evropské unii. Na ovocnáře dopadají tato omezení nejvíce. Na rozdíl od pěstitelů zeleniny nemohou s ohledem na trvalý charakter ovocných sadů z roku na rok reagovat dočasným snížením ploch, změnou druhové nebo odrůdové skladby, čímž dochází ke snižování ploch, které zřejmě již nebudou obnoveny. Právě Evropská unie by měla situaci řešit nejlépe zrušením ruských sankcí nebo alespoň podporou producentů ovoce. Je nezbytné zvýšit kontroly i sankce za tato porušení, která poškozují jak pěstitele, tak i spotřebitele.¹⁰⁷

Pro zemědělce je velmi důležitá vzájemná komunikace i výměna informací. Jedním z hlavních prostředků vzájemné komunikace mezi pěstiteli ovoce a zdrojem informací o novinkách, výzkumu a vývoji v oblasti zemědělství, jsou veletrhy a výstavy pro ovocnáře a zemědělce, pořádané každoročně v řadě zemí EU. Mezi jednu z nejznámějších akcí tohoto druhu patří i výstava Ovoce Bodensee (Fruchtwelt Bodensee). Jedná se o mezinárodní obchodní summit pro ovocné pěstitele a zemědělce, který je každoročně pořádán ve Švýcarsku u Bodamského jezera. Vysoce kvalitní sedmý ročník veletrhu přilákal v letošním roce přes 16 tisíc návštěvníků, kterým nabízel vedle klasických výstav pěstitelů a zemědělské techniky také odborné přednášky zaměřené ke klíčovým otázkám pěstování ovoce a dalším zemědělským odvětvím. Zemědělci mají tak jedinečnou možnost získat řadu nových informací z oblasti ovocnářského průmyslu, pěstování různých druhů ovoce či jiných komodit, a v neposlední řadě si vzájemně vyměnit poznatky a zkušenosti s vlastní produkcí. Pozitivní faktem je, že se veletrhu zúčastnilo mnoho vystavovatelů a návštěvníků celkem z 18 zemí. Jednalo se také o návštěvníky a vystavovatele z východní Evropy, což dokazuje obrovskou internacionalizaci veletrhu. Mezi další zúčastněné patřili návštěvníci z jižního Tyrolska, Belgie, Holandska a Německa, Izraeli, Kazachstánu a Jižní Afriky.¹⁰⁸

¹⁰⁷ LUDVÍK, M., *Plochy ovocných sadů v posledních dvou letech dramaticky ubyly. Tisková zpráva ČOU.* [online]. 2016. [cit. 2016-10-03]. Dostupné z WWW: <http://www.ovocnarska-unie.cz/>

¹⁰⁸ FRUCHTWELT BODENSEE. *Fruchtwelt Bodensee ist internationaler Fachgipfel für Obstbauern und Landwirte* [online]. 2014 [cit. 2016-3-25]. Dostupné z WWW: <http://www.fruchtwelt-bodensee.de/fwb-de/news/Fruchtwelt-Bodensee-ist-internationaler-Fachgipfel-fuer-Obstbauern-und-Landwirte.php>

4 Praktická část

4.1 Zemědělské družstvo Libčany

Zemědělské družstvo Libčany bylo založeno v roce 1962. V roce 1973 došlo ke sloučení 4 zemědělských družstev, která se v roce 1993 transformovala na podnikatelský subjekt, který bez výrazných změn existuje dodnes.¹⁰⁹

Zemědělské družstvo Libčany (dále jen ZD Libčany) hospodaří na přibližně 1.200 ha zemědělské půdy, přičemž 175 ha připadá na ovocné sady. Zemědělské družstvo se specializuje na ovocnářství, konkrétně se jedná o jabloňové sady, sady hrušní, třešní, broskví a slivoní. Družstvo rovněž disponuje chlazenými sklady na ovoce. Prostřednictvím odběratelů dodává třešně na holandské burzy, do Německa, Francie i Anglie. Počet stálých zaměstnanců se pohybuje kolem 70, na sklizňové práce jsou najímáni zahraniční sezónní pracovníci.¹¹⁰

Ovocné sady zaujímají rozlohu přibližně 175 ha, z toho připadá na:¹¹¹

- jabloně - 120 ha,
- hrušně - 12 ha,
- třešně - 29 ha,
- višně - 11 ha,
- broskvoně - 2 ha,
- slivoně - 1 ha.

ZD Libčany patří mezi významná ovocnářská družstva v České republice. V následující kapitole bude provedena finanční analýza ZD Libčany za období let 2007-2014. Bude provedena horizontální a vertikální analýza, na jejímž základě se zjistí významné rozdíly

¹⁰⁹ ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO LIBČANY. *Historie* [online]. 2015 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceske-ovoce.cz/index.php/historie>

¹¹⁰ ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO LIBČANY. *O nás* [online]. 2015 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceske-ovoce.cz/index.php/o-zd-libcany>

¹¹¹ ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO LIBČANY. *Ovoce* [online]. 2015 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceske-ovoce.cz/index.php/ovoce>

v jednotlivých letech. Z poměrových ukazatelů budou uvedeny ukazatele rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti.

4.1.1 Rozvaha a výkaz zisku a ztráty 2007 – 2014

K nejvýraznějšímu nárůstu u celkových aktiv analyzované společnosti došlo v roce 2008. Naopak k největšímu poklesu v roce 2011. Z dlouhodobého majetku jednoznačně převažuje dlouhodobý hmotný majetek, který je tvořený pozemky, stavbami, samostatnými movitými věcmi a pěstitelskými celky trvalých porostů. V oběžných aktivech jsou zásoby tvořeny zejména nedokončenou výrobou a výrobky, z krátkodobých pohledávek převažují pohledávky z obchodních vztahů. Na celkových aktivech se více podílí dlouhodobý majetek než oběžná aktiva.

Vlastní kapitál je tvořen základním kapitálem, kapitálovými fondy, rezervním fondem a výsledkem hospodaření minulých let a běžného období. Cizí kapitál je tvořen dlouhodobými závazky, krátkodobými závazky (zejména se jedná o závazky z obchodních vztahů) a bankovními úvěry (jedná se dlouhodobé i krátkodobé bankovní úvěry). Podrobně je rozvaha sledované společnosti ZD Libčany znázorněna v Tabulce 4.

Tabulka 4 Rozvaha v tis. Kč ZD Libčany ¹¹²

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva celkem	155 091	223 207	203 676	197 292	189 204	207 120	196 133	209 467
Dlouhodobý majetek	117 657	135 152	136 624	141 893	135 669	138 969	135 849	137 792
DNM	0	0	0	0	0	0	0	0
DHM	117 537	135 028	136 504	141 773	135 649	138 949	135 808	137 792
DFM	120	124	120	120	20	20	41	0
Běžná aktiva	37 295	87 964	66 707	55 399	53 535	70 556	63 413	71 675
Zásoby	10 583	21 776	16 874	14 247	17 496	20 096	19 433	18 947
Dlouh. pohledávky	2 058	4 576	3 575	1 252	904	1 484	1 261	7 870
Krátk. pohledávky	18 671	21 773	15 373	20 379	17 739	21 480	27 742	30 081
Kr. fin. majetek	5 983	39 839	30 885	19 521	17 396	27 496	14 977	14 777
Časové rozlišení	139	91	345	0	0	-2 405	-3 129	0
Pasiva celkem	155 091	223 207	203 676	197 292	189 204	207 120	196 133	209 467
Vlastní kapitál	110 981	164 080	157 669	153 771	155 411	160 649	158 809	157 155
Základní kapitál	57 178	55 894	72 200	71 911	70 526	69 257	68 639	65 503
Kapitálové fondy	39 541	40 572	69 595	69 595	69 602	69 947	70 779	70 849
Rezervní fond	8 518	9 031	11 663	11 086	10 651	10 819	11 464	10 983
VH m.o.	-4 630	-8 318	4 555	3 611	1 180	2 457	7 225	7 822
VH b.o.	10 374	66 901	-344	-2 432	3 452	8 169	702	1 998
Cizí zdroje	44 110	59 127	46 007	43 521	33 237	45 740	37 281	52 310
Rezervy	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	22 368	20 399	19 430	18 364	18 973	18 758	18 156	20 375
Krátkodobé závazky	10 252	17 624	10 658	12 970	5 463	14 309	5 984	13 381
Bankovní úvěry	11 490	21 104	15 919	12 187	8 801	12 673	13 141	18 554
Časové rozlišení	0	0	0	0	556	731	43	2

Tržby společnosti jsou tvořeny jak tržbami za prodej zboží, tak i tržbami za prodej výrobků a služeb. Na celkových výnosech se významně podílí i tržby z prodeje majetku. Tato situace je nejmarkantnější v roce 2008, kdy tržby z prodeje majetku byly dokonce vyšší než tržby za prodej zboží, výrobků a služeb. Přitom zůstatková cena majetku byla cca 9 mil. Kč. Tržby z prodeje majetku představují prodej pozemků v celkové výši 105 mil. Kč. Z tohoto důvodu

¹¹² Účetní výkazy společnosti ZD Libčany 2007-2014

byl v roce 2008 dosažen nejvyšší hospodářský výsledek, téměř 67 mil. Kč. V letech 2009 a 2010 hospodařila společnost se ztrátou, v dalších letech se zisk pohyboval v rozmezí 3 až 8 mil. Kč (viz. Tabulka 5).

Tabulka 5 Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč ZD Libčany ¹¹³

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby za prodej zboží	19 597	23 180	7 225	14 104	10 900	19 632	17 590	19 256
Náklady na prodej zboží	10 147	16 633	8 136	10 612	6 479	11 931	9 510	13 493
Obchodní marže	9 450	6 547	-911	3 492	4 421	7 701	8 080	5 763
Výkony	74 991	59 617	53 882	65 011	70 933	67 129	57 748	64 678
Výkonová spotřeba	44 152	63 262	43 154	43 719	45 404	47 221	41 278	46 238
Přidaná hodnota	40 289	2 902	9 817	24 784	29 950	27 609	24 550	24 203
Osobní náklady	31 268	37 980	28 004	24 606	25 402	26 164	25 772	24 967
Daně a poplatky	504	3 365	414	382	369	309	493	759
Odpisy	8 620	10 581	12 060	11 239	11 019	11 744	11 625	9 432
Tržby z prodeje	9 122	106 997	3 344	3 690	8 510	1 061	8 407	3 383
ZC prodaného majetku	5 164	9 216	1 034	2 489	10 704	893	521	1 279
Změna stavu rezerv	-138	-19	0	0	0	0	0	-460
Ostatní provozní výnosy	10 990	18 792	17 916	13 943	13 566	14 048	13 983	19 486
Ostatní provoz. náklady	3 465	4 841	5 363	6 257	5 908	6 566	7 761	8 483
Provozní VH	11 518	62 727	-15 798	-2 556	-1 376	-2 958	768	2 612
Výnosové úroky	588	1 099	2 775	846	534	592	690	364
Nákladové úroky	1 584	1 240	1 390	1 039	709	583	532	581
Ostatní finanční náklady	306	186	91	110	88	87	87	103
Finanční VH	-1 302	-327	1 294	-303	-263	-78	71	-320
Daň z příjmů	-62	-1 279	-2 257	389	685	664	684	294
VH za běžnou činnost	10 278	63 679	-12 247	-3 248	-2 324	-3 700	155	1 998
Mimořádné výnosy	102	3 227	11 923	850	5 885	11 993	556	0
Mimořádné náklady	7	5	20	34	109	124	9	0
Mimořádný VH	95	3 222	11 903	816	5 776	11 869	547	0
VH za účetní období	10 374	66 901	-344	-2 432	3 452	8 169	702	1 998
VH před zdaněním	10 311	65 622	-2 601	-2 043	4 137	8 833	1 386	2 292

¹¹³ Účetní výkazy společnosti ZD Libčany 2007-2014

4.1.2 Horizontální analýza

Z horizontální analýzy aktiv je patrné, že k nejvyššímu nárůstu dlouhodobého hmotného majetku došlo v roce 2008. Tento nárůst byl spojený zejména s investicemi do nového technického vybavení a nákupem půdy. V roce 2008 došlo k 15 % nárůstu krátkodobého finančního majetku. Tento nárůst je spojen s prodejem zemědělské půdy, její kupní cena byla 98 mil. Kč. Zvýšení výsledku hospodaření běžného období souvisí právě s tržbami za již zmiňovaný prodej půdy. Podle vedení družstva se takovýto dosažený výsledek hospodaření již nebude nikdy opakovat.

Na základě nastupující ekonomické krize proto vedení družstva rozhodlo, že mimořádně vysoký výsledek hospodaření z roku 2008 použijí v roce 2009 na zvýšení základního kapitálu kapitálových fondů a rezervního fondu. V roce 2013 se zvýšil základní kapitál o 29 %, kapitálové fondy o 72 % a rezervní fond o 29 %. Tímto krokem družstvo posílilo svou finanční stabilitu. V dalších letech tyto položky tak významný nárůst nezaznamenaly. V jednotlivých analyzovaných letech již družstvo neprovedlo tak významné investice jako v roce 2008. U krátkodobého finančního majetku je možné vidět jeho postupné snižování. Tato skutečnost souvisí s tím, že v letech 2009 a 2010 hospodařilo se ztrátou a dosahovalo se nízkého výsledku hospodaření.

Zásoby se meziročně nejvíce zvýšily v roce 2008, a to o 106 %. V dalších letech je možné sledovat pokles, vyjma let 2011 a 2012. Výkyvy ve velikosti krátkodobých pohledávek jsou dány snižováním, respektive zvyšováním pohledávek z obchodních vztahů, které se odvíjí od výše dosažených tržeb. Společnost v roce 2008 přijala nový bankovní úvěr, který postupně splácí, ovšem v roce 2012, 2013 i 2014 došlo ke zvýšení této položky. Společnost kromě dlouhodobého bankovního úvěru vykazuje i krátkodobý bankovní úvěr. V Tabulce 6 je uvedena horizontální analýza rozvahy ZD Libčany ve sledovaném období.

Tabulka 6 Horizontální analýza rozvahy ZD Libčany ¹¹⁴

Roky	08/07	09/08	10/09	11/10	12/11	13/12	14/13
Aktiva celkem	44 %	-9 %	-3 %	-4 %	9 %	-5 %	7 %
Dlouhodobý majetek	15 %	1 %	4 %	-4 %	2 %	-2 %	1 %
DNM	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
DHM	15 %	1 %	4 %	-4 %	2 %	-2 %	1 %
DFM	3 %	-3 %	0 %	-83 %	0 %	105 %	-100 %
Běžná aktiva	136 %	-24 %	-17 %	-3 %	32 %	-10 %	13 %
Zásoby	106 %	-23 %	-16 %	23 %	15 %	-3 %	-3 %
Dlouhodobé pohledávky	122 %	-22 %	-65 %	-28 %	64 %	-15 %	524 %
Krátkodobé pohledávky	17 %	-29 %	33 %	-13 %	21 %	29 %	8 %
Kr. finanční majetek	566 %	-22 %	-37 %	-11 %	58 %	-46 %	-1 %
Časové rozlišení	-35 %	279 %	-100 %	0 %	0 %	30 %	-100 %
Pasiva celkem	44 %	-9 %	-3 %	-4 %	9 %	-5 %	7 %
Vlastní kapitál	48 %	-4 %	-2 %	1 %	3 %	-1 %	-1 %
Základní kapitál	-2 %	29 %	0 %	-2 %	-2 %	-1 %	-5 %
Kapitálové fondy	3 %	72 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %
Rezervní fond	6 %	29 %	-5 %	-4 %	2 %	6 %	-4 %
VH m.o.	80 %	-155 %	-21 %	-67 %	108 %	194 %	8 %
VH b.o.	545 %	-101 %	607 %	-242 %	137 %	-91 %	185 %
Cizí zdroje	34 %	-22 %	-5 %	-24 %	38 %	-18 %	40 %
Rezervy	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Dlouhodobé závazky	-9 %	-5 %	-5 %	3 %	-1 %	-3 %	12 %
Krátkodobé závazky	72 %	-40 %	22 %	-58 %	162 %	-58 %	124 %
Bankovní úvěry	84 %	-25 %	-23 %	-28 %	44 %	4 %	41 %
Časové rozlišení	0 %	0 %	0 %	0 %	31 %	-94 %	-95 %

V roce 2008 se v ovocnářství začínají objevovat problémy a ceny višňi dosahují minima. Společnost se musela přizpůsobit nízkým výkupním cenám. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto o prodeji pozemků, který zajistil finanční stabilitu společnosti. V roce 2008 vedení společnosti připouští, že díky nastupující ekonomické krizi, kolísání kurzu koruny k euro a snižováním cen zemědělských komodit, může být v dalších letech podnikání společnosti ztrátové. Taková situace je potvrzena již v dalším roce, společnost dosáhla ztráty ve výši 344 tis. Kč. V roce 2009 společnost zaznamenala oproti předchozím rokům snížení

¹¹⁴ Účetní výkazy společnosti ZD Libčany 2007-2014

ceny u všech komodit. Dostala se do situace, kdy tržní ceny jsou pod výrobními náklady. Společnost působí v oblasti zemědělství, kde má počasí velký vliv na velikost sklizně. V roce 2009 způsobily kroupy společnosti škodu na jablkách, náhrada od pojišťovny dosáhla téměř 12 mil. Kč. V dalších letech musí společnost přizpůsobit své výrobní náklady výkupním cenám. Tabulka 7 zachycuje horizontální analýzu výkazu zisku a ztráty.

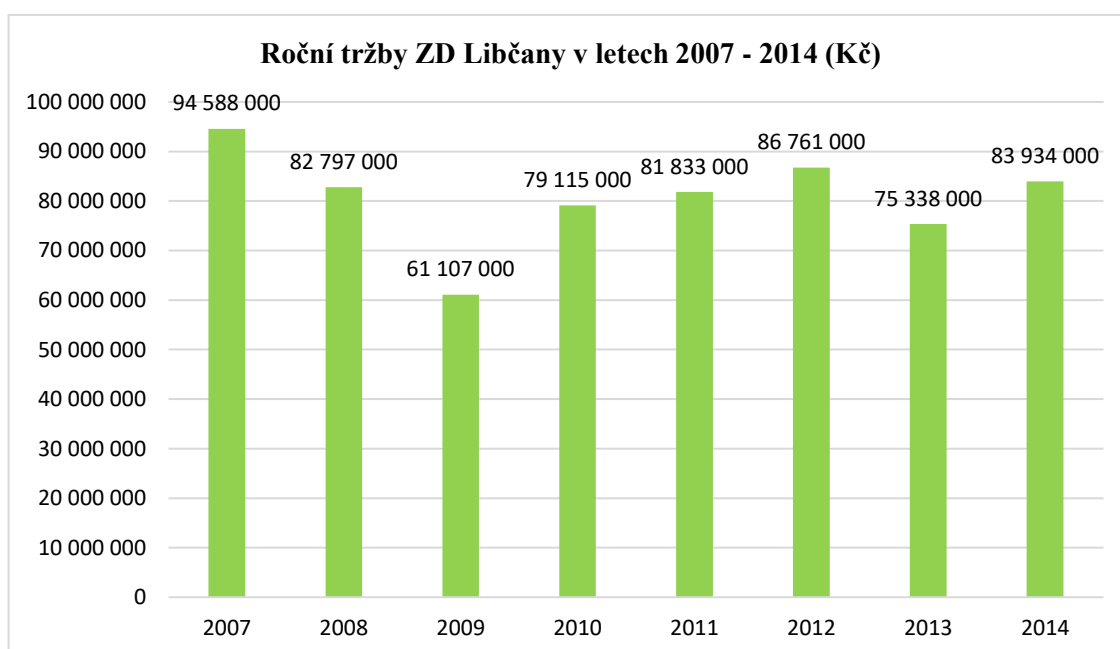
Tabulka 7 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty ZD Libčany ¹¹⁵

Roky	08/07	09/08	10/09	11/10	12/11	13/12	14/13
Tržby za prodej zboží	18 %	-69 %	95 %	-23 %	80 %	-10 %	9 %
Náklady na prodej zboží	64 %	-51 %	30 %	-39 %	84 %	-20 %	42 %
Obchodní marže	-31 %	-114 %	-483 %	27 %	74 %	5 %	-29 %
Výkony	-21 %	-10 %	21 %	9 %	-5 %	-14 %	12 %
Výkonová spotřeba	43 %	-32 %	1 %	4 %	4 %	-13 %	12 %
Přidaná hodnota	-93 %	238 %	152 %	21 %	-8 %	-11 %	-1 %
Osobní náklady	21 %	-26 %	-12 %	3 %	3 %	-1 %	-3 %
Daně a poplatky	568 %	-88 %	-8 %	-3 %	-16 %	60 %	54 %
Odpisy	23 %	14 %	-7 %	-2 %	7 %	-1 %	-19 %
Tržby z prodeje	1073 %	-97 %	10 %	131 %	-88 %	692 %	-60 %
ZC prodaného majetku	78 %	-89 %	141 %	330 %	-92 %	-42 %	145 %
Změna stavu rezerv	-86 %	-100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Ostatní provozní výnosy	71 %	-5 %	-22 %	-3 %	4 %	0 %	39 %
Ostatní provozní náklady	40 %	11 %	17 %	-6 %	11 %	18 %	9 %
Provozní VH	445 %	-125 %	-84 %	-46 %	115 %	-126 %	240 %
Výnosové úroky	87 %	153 %	-70 %	-37 %	11 %	17 %	-47 %
Nákladové úroky	-22 %	12 %	-25 %	-32 %	-18 %	-9 %	9 %
Ostatní finanční náklady	-39 %	-51 %	21 %	-20 %	-1 %	0 %	18 %
Finanční VH	-75 %	-496 %	-123 %	-13 %	-70 %	-191 %	-551 %
Daň z příjmů	1963 %	76 %	-117 %	76 %	-3 %	3 %	-57 %
VH za běžnou činnost	520 %	-119 %	-73 %	-28 %	59 %	-104 %	1189 %
Mimořádné výnosy	3064 %	269 %	-93 %	592 %	104 %	-95 %	-100 %
Mimořádné náklady	-29 %	300 %	70 %	221 %	14 %	-93 %	-100 %
Mimořádný VH	3292 %	269 %	-93 %	608 %	105 %	-95 %	-100 %
VH za účetní období	545 %	-101 %	607 %	-242 %	137 %	-91 %	185 %
VH před zdaněním	536 %	-104 %	-21 %	-302 %	114 %	-84 %	65 %

¹¹⁵ Účetní výkazy společnosti ZD Libčany 2007-2014

V Grafu 4 jsou uvedeny tržby za prodej zboží, výrobků a služeb v letech 2007-2014. V letech 2008 a 2009 je patrný propad tržeb, další roky se tržby postupně zvyšují (vyjma roku 2013). Tento stav je ovlivněn výší prodejních cen jednotlivých ovocnářských komodit a velikostí sklizně. Společnost se rovněž potýká s nedostatkem kvalitních pracovníků, dále s vysokými dovozy především jablek ze zahraničí a v neposlední řadě nemají supermarkety v České republice zájem o místní ovoce, preferují ovoce z vlastních mateřských zemí. Nejvyšších tržeb společnost dosahuje za prodej jablek. V celkových ročních tržbách jsou zahrnuty tržby za prodej jablek, které činí průměrně kolem 20 mil. Kč, za prodej třešní společnost realizuje tržby kolem 5 mil. Kč.

Graf 4 Velikost tržeb v letech 2007-2014 ZD Libčany ¹¹⁶

4.1.3 Vertikální analýza

Pro vertikální analýzu aktiv a pasiv byla jako rozvrhová základna zvolena celková aktiva, resp. celková pasiva (viz. Tabulka 8). Z provedené analýzy vyplývá, že se na celkových aktivech nejvíce podílí dlouhodobý hmotný majetek, jehož podíl se pohybuje cca kolem

¹¹⁶ Účetní výkazy společnosti ZD Libčany a vlastní zpracování.

70 %. Z oběžných aktiv mají nejvyšší podíl na celkových aktivech krátkodobé pohledávky (v roce 2014 je to 14 %) a poté zásoby a krátkodobý finanční majetek. Dále je patrné, že se jedná o výrobní podnik, jehož majetek je tvořený zejména dlouhodobým majetkem (převažují stavby a pozemky). Majetek společnosti je financován zejména vlastním kapitálem, podíl vlastního kapitálu na celkovém kapitálu se pohybuje v rozmezí 70 % -80 %. Z vlastního kapitálu převažuje základní kapitál (podíl na celkových pasivech cca 30 %) a kapitálové fondy.

V roce 2008 je díky vysokému výsledku hospodaření (66 mil. Kč zejména díky prodeji majetku) podíl této položky na celkovém kapitálu 30 %, v dalších letech je tento podíl nevýznamný. Z cizích zdrojů mají největší podíl na celkových pasivech dlouhodobé závazky, bankovní úvěry a krátkodobé závazky. Podíl každé této položky není vyšší než 10 %, z toho vyplývá, že společnost dává při financování přednost vlastním zdrojům před cizími zdroji.

Tabulka 8 Vertikální analýza ZD Libčany ¹¹⁷

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Dlouhodobý majetek	76 %	61 %	67 %	72 %	72 %	67 %	69 %	66 %
DNM	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
DHM	76 %	60 %	67 %	72 %	72 %	67 %	69 %	66 %
DFM	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Běžná aktiva	24 %	39 %	33 %	28 %	28 %	34 %	32 %	34 %
Zásoby	7 %	10 %	8 %	7 %	9 %	10 %	10 %	9 %
Dlouh. pohledávky	1 %	2 %	2 %	1 %	0 %	1 %	1 %	4 %
Krátk. pohledávky	12 %	10 %	8 %	10 %	9 %	10 %	14 %	14 %
Kr. fin. majetek	4 %	18 %	15 %	10 %	9 %	13 %	8 %	7 %
Časové rozlišení	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	-1 %	-2 %	0 %
Pasiva celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Vlastní kapitál	72 %	74 %	77 %	78 %	82 %	78 %	81 %	75 %
Základní kapitál	37 %	25 %	35 %	36 %	37 %	33 %	35 %	31 %
Kapitálové fondy	25 %	18 %	34 %	35 %	37 %	34 %	36 %	34 %
Rezervní fond	5 %	4 %	6 %	6 %	6 %	5 %	6 %	5 %
VH m.o.	-3 %	-4 %	2 %	2 %	1 %	1 %	4 %	4 %
VH b.o.	7 %	30 %	0 %	-1 %	2 %	4 %	0 %	1 %
Cizí zdroje	28 %	26 %	23 %	22 %	18 %	22 %	19 %	25 %
Rezervy	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Dlouhodobé závazky	14 %	9 %	10 %	9 %	10 %	9 %	9 %	10 %
Krátkodobé závazky	7 %	8 %	5 %	7 %	3 %	7 %	3 %	6 %
Bankovní úvěry	7 %	9 %	8 %	6 %	5 %	6 %	7 %	9 %
Časové rozlišení	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

4.1.4 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability jsou ovlivněny výší dosaženého zisku a jsou v nich u sledované společnosti patrné značné rozdíly. Nejvyšší rentability tržeb bylo dosaženo v roce 2008, což bylo zapříčiněno vyšším ziskem, ovlivněným příjmy z prodeje pozemků společnosti ve výši 105 mil. Kč. V ostatních letech se pohybuje hodnota ukazatele rentability tržeb až do výše

¹¹⁷ Účetní výkazy společnosti ZD Libčany 2007-2014

11 %. V roce 2014 byla rentabilita tržeb 2,38 %, což znamená, že každá koruna tržeb přinesla zisk 0,02 korun. Ukazatel rentability tržeb za roky 2009-2010 nelze kalkulovat z důvodu hospodaření společnosti se ztrátou (byl dosažen záporný výsledek hospodaření). Totéž platí i pro následující ukazatele rentability.

V Tabulce 9 je uveden výpočet dvou ukazatelů rentability – rentability tržeb (ROS) a rentability nákladů (ROC). Ukazatel rentability nákladů je doplňkovým ukazatelem k rentabilitě tržeb. Platí, že čím je hodnota ukazatele nižší, tím lepší má podnik hospodářský výsledek, protože 1 korunu tržeb dokázal vytvořit s nižšími náklady. Z vysokých hodnot ukazatele rentability nákladů v rozmezí 89 % - 99 % tedy vyplývá, že výsledek hospodaření společnosti není příznivý, neboť 1 korunu tržeb vytváří s příliš vysokými náklady (vyjma roku 2008, kdy však byly výsledky hospodaření ovlivněny již zmíněným prodejem pozemků).

Tabulka 9 Ukazatele rentability tržeb a rentability nákladů ZD Libčany ¹¹⁸

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	94 588	82 797	61 107	79 115	81 833	86 761	75 338	83 934
Zisk/ztráta	10 374	66 901	-344	-2 432	3 452	8 169	702	1 998
ROS	10,97 %	80,80 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	4,22 %	9,42 %	0,93 %	2,38 %
ROC	89,03 %	19,20 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	95,78 %	90,58 %	99,07 %	97,62 %

Další hodnoceným ukazatelem je ukazatel rentability aktiv (ROA), který vyjadřuje, jak společnost využívá svá aktiva, tedy jaká část zisku byla vygenerována z investovaného kapitálu (respektive z celkových aktiv). Čím vyšší je hodnota ukazatele rentability aktiv, tím lepší je to pro hodnocení rentability (výnosnosti) firmy. Hodnoty tohoto ukazatele jsou ve sledované společnosti v jednotlivých letech ovlivněny dosaženým ziskem, tedy opět platí, že v letech, kdy bylo dosaženo ztráty (2009-2010) nemá z důvodu záporného výsledku význam rentabilitu kalkulovat. Od roku 2011 do roku 2014 dosahují hodnoty ukazatele rentability aktiv maximálně 4 %, jak je patrné v Tabulce 10.

¹¹⁸ Vlastní zpracování.

Tabulka 10 Ukazatel rentability aktiv ZD Libčany ¹¹⁹

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva	155 091	223 207	203 676	197 292	189 204	207 120	196 133	209 467
Zisk/ztráta	10 374	66 901	-344	-2 432	3 452	8 169	702	1 998
ROA	6,69 %	29,97 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	1,82 %	3,94 %	0,36 %	0,95 %

Ukazatele rentability vlastního kapitálu (ROE) vyjadřují, jak je zhodnocovaný kapitál, který vložili do společnosti její vlastníci. Velikost vlastního kapitálu se v jednotlivých letech příliš nemění, s výjimkou roku 2008, kdy se vlastní kapitál zvýšil o zisk dosažený z prodeje pozemků společnosti. V posledních dvou letech se rentabilita vlastního kapitálu společnosti pohybuje kolem 1 %. Tuto hodnotu lze považovat za velmi nízkou. Rentabilita vlastního kapitálu by měla být minimálně na úrovni výnosnosti státních dluhopisů. Například v roce 2014 byla rentabilita vlastního kapitálu 1,27 % (viz. Tabulka 11). To znamená, že každá koruna vloženého kapitálu přinesla zisk ve výši 0,01 korun.

Tabulka 11 Ukazatel rentability vlastního kapitálu ZD ¹²⁰

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vlast.kapit.	110 981	164 080	157 669	153 771	155 411	160 649	158 809	157 155
Zisk/ztráta	10 374	66 901	-344	-2 432	3 452	8 169	702	1 998
ROE	9,35 %	40,77 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	2,22 %	5,08 %	0,44 %	1,27 %

4.1.5 Ukazatele likvidity

Z ukazatelů likvidity byly vypočítány ukazatele běžné, pohotovové a hotovostní likvidity. Na první pohled je patrné, že dosažené ukazatele likvidity se v jednotlivých letech výrazně liší. Podle odborné literatury by se ukazatel běžné likvidity měly pohybovat v rozmezí hodnot 2 – 2,5. Analyzovaná společnost dosahuje výrazně vyšších hodnot běžné likvidity. Od roku 2007 do roku 2009 se běžná likvidita postupně zvyšuje. Tato situace je způsobena tím, že oběžná aktiva rostou rychleji než krátkodobé závazky. K nárůstu oběžných aktiv v roce 2008 došlo díky prodeji pozemků, tento prodej společnosti přinesl nemalé finanční

¹¹⁹ Vlastní zpracování.

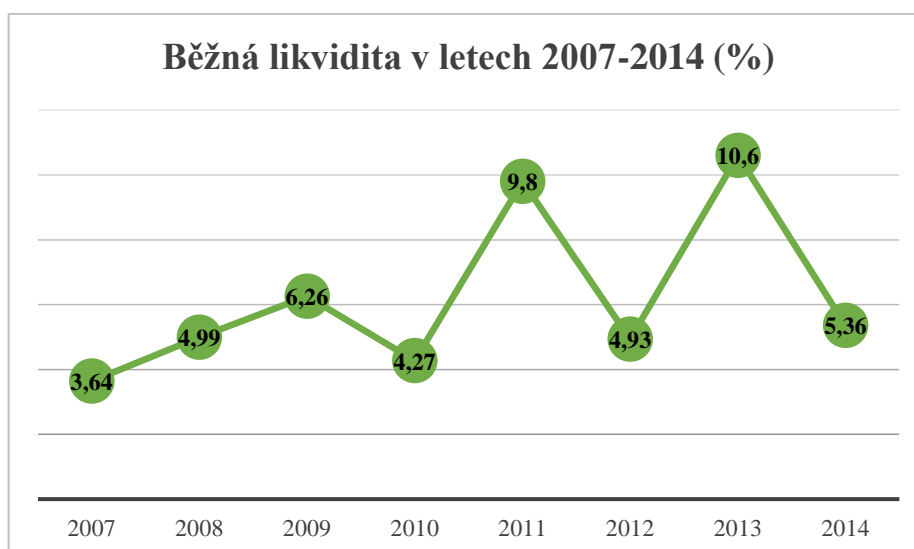
¹²⁰ Vlastní zpracování.

prostředky. Nejvyšších hodnot u běžné likvidity bylo dosaženo v roce 2013 a 2011, tato situace je způsobena nízkým stavem krátkodobých závazků. Likvidita vyjadřuje platební schopnost podniku. Analyzovaná společnost vykazuje vysoké hodnoty ukazatele běžné likvidity, které jsou uvedeny v Tabulce 12 a následně graficky znázorněny v Grafu 5. Z hodnot běžné likvidity vyplývá, že má společnost v oběžných aktivech vázány značné peněžní prostředky, které by mohly být využity pro tvorbu zisku. Vysoká hodnota ukazatele běžné likvidity svědčí o vysoké hodnotě čistého pracovního kapitálu a drahém financování společnosti.

Tabulka 12 Ukazatel běžné likvidity ZD Libčany ¹²¹

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Oběžná aktiva	37 295	87 964	66 707	55 399	53 535	70 556	63 413	71 675
Krátkodobé závazky	10 252	17 624	10 658	12 970	5 463	14 309	5 984	13 381
Běžná likvidita	3,64	4,99	6,26	4,27	9,80	4,93	10,60	5,36

Graf 5 Běžná likvidita v letech 2007-2014 ZD Libčany ¹²²

¹²¹ Vlastní zpracování.

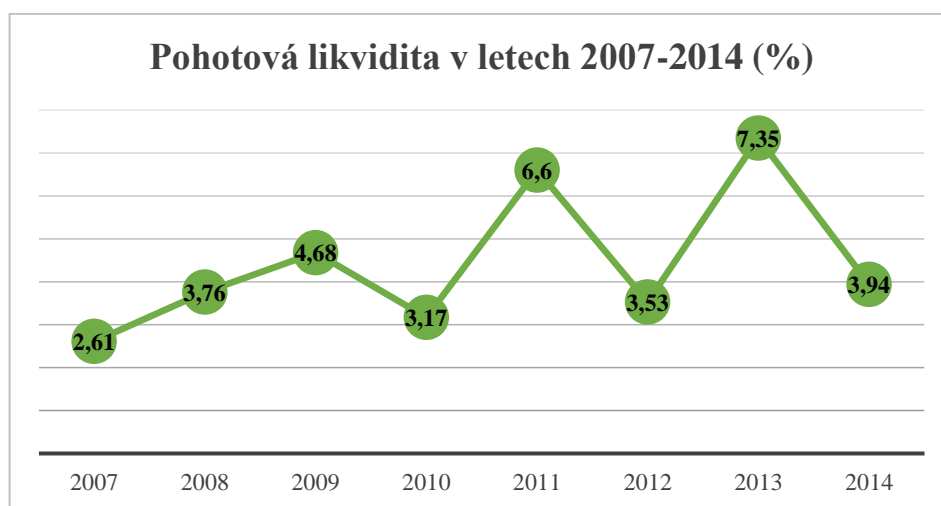
¹²² Vlastní zpracování.

Při výpočtu ukazatele pohotové likvidity jsou z oběžných aktiv vyloučeny zásoby jako nejméně likvidní položka oběžných aktiv. Z hodnot pohotové likvidity, uvedených v Tabulce 13 vyplývá, že mezi ukazateli běžné a pohotové likvidity jsou patrné rozdíly. Tyto rozdíly poukazují na skutečnost, že ve sledované společnosti mají zásoby důležitou roli (jedná se o společnost s velkými skladovými zásobami). Hodnota ukazatele pohotové likvidity vyšší než 1-1,5 znamená, že velká část oběžných aktiv je vázána ve formě pohledávek nebo krátkodobého finančního majetku, který ovšem společnosti nepřináší téměř žádný úrok. Společnost by se tedy měla snažit najít optimální velikost a strukturu svých oběžných aktiv.

Tabulka 13 Ukazatel pohotové likvidity ZD Libčany ¹²³

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Oběžná aktiva	37 295	87 964	66 707	55 399	53 535	70 556	63 413	71 675
Zásoby	10 583	21 776	16 874	14 247	17 496	20 096	19 433	18 947
Krátkodobé závazky	10 252	17 624	10 658	12 970	5 463	14 309	5 984	13 381
Pohotová likvidita	2,61	3,76	4,68	3,17	6,60	3,53	7,35	3,94

Graf 6 Pohotová likvidita v letech 2007-2014 ZD Libčany ¹²⁴

¹²³ Vlastní zpracování.

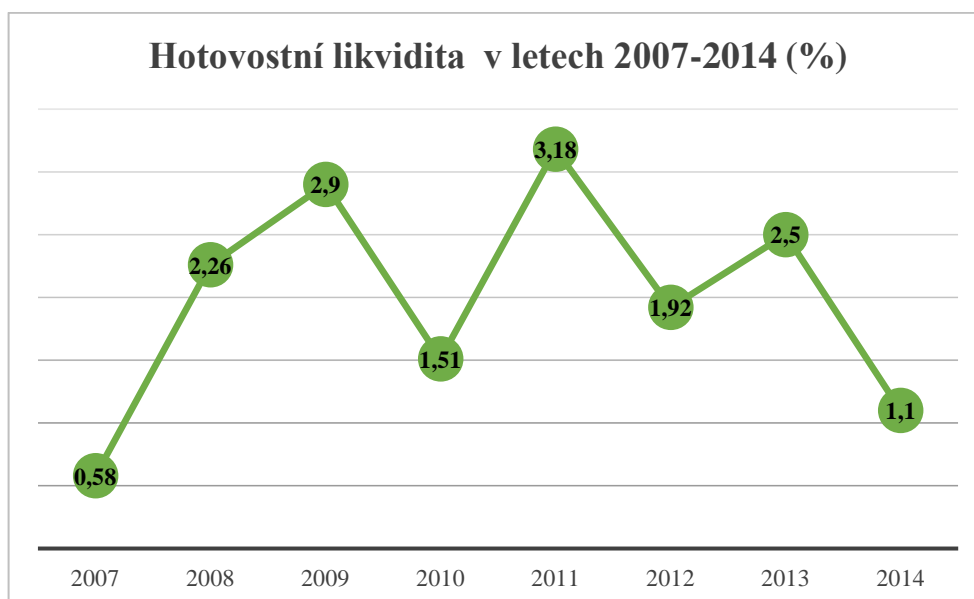
¹²⁴ Vlastní zpracování.

Posledním vypočítaným ukazatelem likvidity u ZD Libčany je hotovostní likvidita, její hodnoty jsou uvedeny v Tabulce 14 a Grafu 7. Z oběžných aktiv jsou vyloučeny zásoby a pohledávky. Doporučená hodnota tohoto ukazatele se obecně pohybuje kolem 0,5, avšak u analyzované společnosti je několikanásobně vyšší, což svědčí o neefektivnosti využití finančních prostředků. Společnost má v oběžných aktivech vázány značné finanční prostředky, které ji zajišťují, že nebude mít problémy s úhradou svých závazků. To však ve svém důsledku negativně ovlivňuje její rentabilitu.

Tabulka 14 Ukazatel hotovostní likvidity ZD Libčany ¹²⁵

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kr. fin. majetek	5 983	39 839	30 885	19 521	17 396	27 496	14 977	14 777
Krátkodobé závazky	10 252	17 624	10 658	12 970	5 463	14 309	5 984	13 381
Hotovostní likvidita	0,58	2,26	2,90	1,51	3,18	1,92	2,50	1,10

Graf 7 Hotovostní likvidita v letech 2007-2014 ZD Libčany ¹²⁶

¹²⁵ Vlastní zpracování.

¹²⁶ Vlastní zpracování.

4.1.6 Ukazatele zadluženosti

Z ukazatelů zadluženosti vyplývá, zda společnost dává přednost financování cizím nebo vlastním kapitálem. Obecně platí, že cizí kapitál je levnější než vlastní, protože zde působí daňový štít – placené nákladové úroky za používání cizího kapitálu jsou daňově uznatelným nákladem, který snižuje základ daně. Tabulka 15 zachycuje, do jaké míry společnost využívá k financování svých aktiv (majetku) vlastní kapitál.

Tabulka 15 Vlastní kapitál/aktiva ZD Libčany ¹²⁷

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vlastní kapitál	110 981	164 080	157 669	153 771	155 411	160 649	158 809	157 155
Aktiva	155 091	223 207	203 676	197 292	189 204	207 120	196 133	209 467
Vlastní kapitál/Aktiva	71,56	73,51	77,41	77,94	82,14	77,56	80,97	75,03

Ve všech sledovaných letech se pohybuje hodnota tohoto ukazatele v rozmezí 70 %-80 %. Z toho vyplývá, že aktiva společnosti jsou z 80 % financována dražším vlastním kapitálem. Dále pak z provedené finanční analýzy ZD Libčany vyplývá, že 20 %-30 % majetku společnosti je financováno z cizích zdrojů. Tato data jsou uvedena v Tabulce 16.

Tabulka 16 Celková zadluženost ZD Libčany ¹²⁸

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cizí kapitál	44 110	59 127	46 007	43 521	33 237	45 740	37 281	52 310
Aktiva	155 091	223 207	203 676	197 292	189 204	207 120	196 133	209 467
Celková zadluženost	28,44	26,49	22,59	22,06	17,57	22,08	19,01	24,97

Poměr mezi cizím a vlastním kapitálem (viz. Tabulka 17) se ve sledovaných letech pohybuje kolem 30 %.

¹²⁷ Vlastní zpracování.

¹²⁸ Vlastní zpracování.

Tabulka 17 Poměr mezi cizím a vlastním kapitálem ZD Libčany ¹²⁹

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cizí kapitál	44 110	59 127	46 007	43 521	33 237	45 740	37 281	52 310
Vlastní kapitál	110 981	164 080	157 669	153 771	155 411	160 649	158 809	157 155
CK/VK	39,75 %	36,04 %	29,18 %	28,30 %	21,39 %	28,47 %	23,48 %	33,29 %

Zadlužení analyzované společnosti lze považovat za nízké. Proto byl vypočten další ukazatel, multiplikátor vlastního kapitálu, který je uveden v Tabulce 18. Jeho hodnoty mohou být využity k doporučení zvyšovat či naopak nezvyšovat podíl cizích zdrojů.

Podle výsledků výpočtů multiplikátoru vlastního kapitálu by bylo pro společnost výhodné zvyšovat podíl cizích zdrojů do roku 2012, kdy je hodnota multiplikátoru vlastního kapitálu vyšší než 1. Vysoké hodnoty tohoto ukazatele v letech 2009 až 2010 jsou ovlivněny záporným výsledkem hospodaření. Od roku 2013 se hodnota multiplikátoru vlastního kapitálu pohybuje kolem 1, z tohoto důvodu není pro společnost výhodné zvyšovat své zadlužení a tím zvyšovat rentabilitu vlastního kapitálu.

Tabulka 18 Multiplikátor vlastního kapitálu ZD Libčany ¹³⁰

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva	155 091	223 207	203 676	197 292	189 204	207 120	196 133	209 467
Vlastní kapitál	110 981	164 080	157 669	153 771	155 411	160 649	158 809	157 155
EBIT	11 895	66 862	-1 211	-1 004	4 846	9 416	1 918	2 873
EBT	10 311	65 622	-2 601	-2 043	4 137	8 833	1 386	2 292
Multiplikátor VK	1,21	1,34	2,77	2,61	1,04	1,21	0,89	1,06

4.1.7 Ukazatele aktivity

Ukazatel obratu aktiv je ve všech sledovaných letech menší než 1. Tuto skutečnost lze hodnotit negativně, protože z ní vyplývá, že společnost má k dispozici majetek, který

¹²⁹ Vlastní zpracování.

¹³⁰ Vlastní zpracování.

nevyužívá ke generování tržeb. Společnost by měla zvážit případné vyřazení tohoto majetku, čímž by došlo ke zlepšení tohoto ukazatele.

Tabulka 19 Obrat aktiv ZD Libčany ¹³¹

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	94 588	82 797	61 107	79 115	81 833	86 761	75 338	83 934
Aktiva	155 091	223 207	203 676	197 292	189 204	207 120	196 133	209 467
Obrat aktiv	0,61	0,37	0,30	0,40	0,43	0,42	0,38	0,40

V následující tabulce je uvedena doba splatnosti pohledávek ve dnech. V jednotlivých sledovaných letech tato hodnota kolísá, což je způsobeno výkyvy ve výši pohledávek z obchodních vztahů a tržeb. Nejvyšší doba splatnosti pohledávek, tj. za jak dlouho společnost inkasuje své pohledávky, byla v roce 2013 přibližně 107 dnů. Tento nárůst je oproti minulým rokům způsobený zvýšením pohledávek z obchodních vztahů. V dalším roce, jak je patrné z Tabulky 20, nastává mírný pokles tohoto ukazatele.

Tabulka 20 Doba splatnosti pohledávek-dny ZD Libčany ¹³²

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	94 588	82 797	61 107	79 115	81 833	86 761	75 338	83 934
Pohledávky z obchodních vztahů	11 338	19 311	8 700	13 437	9 503	12 865	22 480	21 998
Doba splatnosti pohledávek	43,15	83,96	51,25	61,14	41,81	53,38	107,42	94,35

Doba splatnosti závazků, uvedená v následující Tabulce 21, vyjadřuje, za jak dlouho společnost platí své závazky z obchodních vztahů. Výše ukazatele závisí na velikosti tržeb a závazků z obchodních vztahů. Nejnižší hodnoty, 6 dnů, bylo dosaženo v roce 2013. To znamená, že za 6 dnů společnost platí své závazky. V ostatních letech se doba splatnosti závazků pohybuje kolem 35 dnů. Dobu splatnosti závazků je vhodné porovnat s dobou splatnosti pohledávek. Pro společnost je finančně výhodnější, jestliže dříve inkasuje své pohledávky a poté hradí své závazky. V analyzované společnosti toto neplatí, protože své

¹³¹ Vlastní zpracování.

¹³² Vlastní zpracování.

závazky hradí ve všech letech vždy dříve, tedy než inkasuje své pohledávky. Tato situace by v budoucnosti mohla vést až k ohrožení platební schopnosti.

Tabulka 21 Doba splatnosti závazků-dny ZD Libčany ¹³³

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	94 588	82 797	61 107	79 115	81 833	86 761	75 338	83 934
Závazky z obchodních vztahů	5 462	8 880	5 693	5 900	2 244	8 165	1 223	8 433
Doba splatnosti závazků	20,79	38,61	33,54	26,85	9,87	33,88	5,84	36,17

4.1.8 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál vyjadřuje rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Výsledná hodnota značí, kolik oběžných aktiv ve společnosti zůstane, pokud budou uhrazeny všechny krátkodobé závazky. Ve sledovaných letech je hodnota čistého pracovního kapitálu vždy kladná. Od roku 2010 je patrný nárůst tohoto ukazatele, což je možné hodnotit pozitivně. Společnost by tak neměla mít problémy s úhradou svých krátkodobých závazků. Nevýhodou tohoto ukazatele je, že nebere v úvahu strukturu aktiv z hlediska jejich likvidity.

Tabulka 22 Čistý pracovní kapitál ZD Libčany ¹³⁴

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Oběžná aktiva	37 295	87 964	66 707	55 399	53 535	70 556	63 413	71 675
Krátkodobé závazky	10 252	17 624	10 658	12 970	5 463	14 309	5 984	13 381
ČPK	27 043	70 340	56 049	42 429	48 072	56 247	57 429	58 294

4.2 Zemědělské družstvo Bílé Podolí

Zemědělské družstvo Bílé Podolí vzniklo v roce 1993 pod názvem Sady Bílé Podolí. Přednostní společností je, že její konzumní ovoce splňuje kvalitu kladenou na kojeneckou výživu, která je určeno ke zpracování jak v tuzemsku, tak i v zahraničí. V roce 1998 se stala

¹³³ Vlastní zpracování.

¹³⁴ Vlastní zpracování.

společnost jedním ze zakládajících členů Odbytového družstva producentů ovoce a zeleniny v dnešní době známé pod značkou CZ Fruit – odbytové družstvo Praha. Pod touto značkou je ovoce dodáváno do obchodní sítě včetně obchodních řetězců. Sady společnosti se nacházejí na jižních svazích Železných hor, kde má ovocnářství mnohaletou tradici.¹³⁵

Společnost hospodaří na 700 ha půdy, z čehož na ovocné sady připadá 300 ha a zbytek je určený pro rostlinnou výrobu. Společnost disponuje sklady na umístění až 1 000 tun ovoce, rovněž vlastní moderní třídící linku, která slouží k třídění a balení ovoce. Nově vysazované stromy jsou chráněny konstrukcemi se sítěmi, aby nebyly poničeny krupobitím.

Ovocné sady zaujímají rozlohu 300 ha, z toho připadá na:¹³⁶

- jabloně - 184 ha,
- hrušně - 5 ha,
- třešně - 28 ha,
- višně - 31 ha,
- broskvoně - 21 ha,
- slivoně - 20 ha,
- meruňky - 6 ha.

V následující kapitole bude provedena finanční analýza společnosti ZD Bílé Podolí za období let 2007-2014. Bude provedena horizontální a vertikální analýza, která poukáže na významné rozdíly v hospodaření v jednotlivých letech. Z poměrových ukazatelů budou uvedeny ukazatele rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti.

4.2.1 Rozvaha a výkaz zisku a ztráty 2007 – 2014

V analyzované společnosti se celková bilanční suma aktiv v jednotlivých sledovaných letech pohybuje v rozmezí 85 mil. Kč – 96 mil. Kč. Aktiva společnosti jsou tvořena jak dlouhodobým majetkem, tak i oběžným majetkem. Časové rozlišení vykazuje společnost v nevýznamné výši. Dlouhodobý majetek je tvořený výhradně dlouhodobým hmotným majetkem, z nějž převažují pozemky a stavby.

¹³⁵ SADY BÍLÉ PODOLÍ. *O firmě* [online]. 2009 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.sadybilepodoli.cz/>

¹³⁶ SADY BÍLÉ PODOLÍ. *O firmě* [online]. 2009 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.sadybilepodoli.cz/>

Oběžná aktiva jsou tvořena zásobami, krátkodobými pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem. Ze zásob převažují výrobky (ovoce určené k prodeji), z krátkodobých pohledávek jsou to pohledávky z obchodních vztahů. Krátkodobý finanční majetek představují finanční prostředky na bankovních účtech. Na celkových aktivech mají vyšší podíl oběžná aktiva než dlouhodobý majetek.

V roce 2007 vykazuje společnost i dlouhodobý finanční majetek, který je tvořený ostatními dlouhodobými cennými papíry a podíly. V následujícím roce je tento podíl prodán. V pasivech jako zdroj krytí jednoznačně dohraje vlastní kapitál, který je tvořený zejména výsledkem hospodaření minulých let. Z níže uvedené rozvahy společnosti je patné, že dochází ke snižování výsledku hospodaření, v roce 2007 byl dosažený výsledek hospodaření téměř 12 mil. Kč, v roce 2013 to bylo necelých 300 tis. Kč.

Cizí zdroje společnosti se během jednotlivých sledovaných let postupně snižují. Jsou tvořeny krátkodobými závazky a bankovními úvěry. Hodnota bankovních úvěrů se postupně snižuje, což značí, že společnost splácí bankovní úvěry a v roce 2014 je celá jejich hodnota splacena, proto tato položka vykazuje nulovou hodnotu. Časové rozlišení pasiv je vykazováno v nevýznamných hodnotách. Rozvaha analyzované společnosti je podrobně zachycena v Tabulce 23.

Tabulka 23 Rozvaha v tis. Kč 2007-2014 ZD Bílé Podolí ¹³⁷

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva celkem	84 897	89 671	92 972	93 547	93 340	98 837	96 357	96 305
Dlouhodobý majetek	42 997	30 589	31 709	33 300	33 111	39 876	36 230	36 613
DNM	0	0	0	0	0	0	0	0
DHM	27 418	30 509	31 629	33 220	33 031	37 796	36 150	36 533
DFM	15 579	80	80	80	80	2 080	80	80
Běžná aktiva	41 801	58 976	60 719	59 965	60 189	58 915	60 098	59 663
Zásoby	6 843	7 515	7 600	7 522	7 745	9 699	8 672	9 635
Dlouh. pohledávky	0	0	0	0	0	0	0	0
Krátk. pohledávky	15 996	19 312	9 651	18 127	16 380	16 913	17 256	17 410
Kr. fin. majetek	18 962	32 149	43 468	34 316	36 064	32 303	34 170	32 618
Časové rozlišení	99	106	544	282	40	46	29	29
Pasiva celkem	84 897	89 671	92 972	93 547	93 340	98 837	96 357	96 305
Vlastní kapitál	76 488	84 037	88 559	90 676	90 087	94 600	94 055	93 488
Základní kapitál	140	140	140	140	140	140	140	140
Kapitálové fondy	1 498	1 498	1 499	1 499	1 499	1 499	1 499	1 499
Rezervní fond	351	351	351	351	351	351	351	351
VH m.o.	62 617	74 514	82 056	86 562	87 858	87 269	91 754	91 234
VH b.o.	11 882	7 534	4 513	2 124	239	5 341	311	264
Cizí zdroje	8 386	5 444	4 376	2 855	3 234	4 229	2 200	2 689
Rezervy	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	0	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	3 835	2 054	2 074	1 557	2 290	3 639	1 964	2 689
Bankovní úvěry	4 551	3 390	2 302	1 298	944	590	236	0
Časové rozlišení	23	190	37	16	19	8	102	128

Z předloženého výkazu zisku a ztráty za roky 2007-2014, který je uveden v Tabulce 24, je patrné, že společnost dosáhla nejvyšších tržeb v roce 2007. Jednalo se o tržby za prodej zboží a výkony. V tomto roce byl i výsledek hospodaření společnosti nejvyšší, dosáhl výše 11.882 tis. Kč. Celkové výkony společnosti se během let postupně snižují, naopak výkonová

¹³⁷ Účetní výkazy společnosti Sady s.r.o. Bílé Podolí

spotřeba vykazuje mírný nárůst. Na dosažený výsledek hospodaření mají vliv i ostatní provozní výnosy, které mimo jiné zahrnují dotace, které společnost v daném roce obdržela.

Tabulka 24 Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč 2007-2014 ZD Bílé Podolí ¹³⁸

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby za prodej zboží	3 216	2 688	2 366	4 207	3 653	4 784	5 542	4 957
Nákl. na prodej zboží	2 966	2 296	1 828	3 463	3 338	4 334	4 813	4 270
Obchodní marže	250	392	538	744	315	450	729	687
Výkony	41 865	39 263	24 207	31 668	36 019	39 295	38 638	37 172
Výkonová spotřeba	17 216	21 619	19 977	19 071	19 328	20 085	21 969	24 806
Přidaná hodnota	24 899	18 036	4 768	13 341	17 006	19 660	17 398	13 053
Osobní náklady	15 637	15 858	16 069	15 601	16 750	16 321	17 436	17 823
Daně a poplatky	456	534	583	394	257	214	183	207
Odpisy	4 406	3 844	3 800	3 815	3 628	3 405	3 525	2 995
Tržby z prodeje	372	318	353	55	1 071	149	159	312
ZC prodaného maj.	131	99	61	9	917	19	138	56
Změna stavu rezerv	0	0	0	0	0	0	238	0
Ostatní prov. výnosy	15 508	14 553	24 479	14 115	7 743	10 334	8 521	11 227
Ostatní prov. náklady	4 189	3 963	4 063	5 519	4 545	4 058	4 567	3 458
Provozní VH	15 960	8 609	5 024	2 173	-277	6 126	-9	53
Výnosové úroky	94	464	931	700	610	462	341	223
Ostatní fin. výnosy	134	1 047	131	79	45	37	118	58
Nákladové úroky	197	296	227	134	90	63	35	8
Ostatní fin. náklady	23	30	15	14	16	15	22	16
Finanční VH	8	1 185	820	631	549	421	402	257
Daň z příjmů	4 086	2 260	1 331	680	33	1 206	82	46
VH za účetní období	11 882	7 534	4 513	2 124	239	5 341	311	264
VH před zdaněním	15 968	9 794	5 844	2 804	272	6 547	393	310

¹³⁸ Účetní výkazy společnosti Sady s.r.o. Bílé Podolí

4.2.2 Horizontální analýza

V roce 2008 a 2012 se zvyšuje hodnota dlouhodobého hmotného majetku oproti předchozímu roku o 11 %, respektive o 14 % (pořizování nových pozemků a staveb). Během let 2007 až 2014 byly pořízeny nové pozemky za více než 13,6 mil. Kč.

V roce 2008 poklesl dlouhodobý majetek o 29 % oproti předchozímu roku, protože došlo ke snížení dlouhodobého finančního majetku, představovaného ostatními dlouhodobými cennými papíry. Oběžná aktiva zaznamenala nejvyšší nárůst v roce 2008 díky zvýšení krátkodobého finančního majetku o 70 %. Nárůst této položky souvisí s dosaženým výsledkem hospodaření, který se ve společnosti promítl v podobě přírůstku peněžních prostředků. Pokud byl dosažen kladný výsledek hospodaření, zvyšuje se položka výsledek hospodaření minulých let a tím i položka vlastní kapitál, protože vygenerovaný výsledek hospodaření zůstává ve společnosti.

Hodnota cizích zdrojů v prvních letech klesá, zejména díky splácení bankovního úvěru, ale v dalších letech dochází ke zvyšování cizích zdrojů (v číselném vyjádření je však nevýznamné, protože společnost disponuje vysokými vlastními zdroji financování). Cizí zdroje se zvyšují díky nárůstu krátkodobých závazků (viz. Tabulka 25).

Tabulka 25 Horizontální analýza rozvahy ZD Bílé Podolí ¹³⁹

Roky	08/07	09/08	10/09	11/10	12/11	13/12	14/13
Aktiva celkem	6 %	4 %	1 %	0 %	6 %	-3 %	0 %
Dlouhod. majetek	-29 %	4 %	5 %	-1 %	20 %	-9 %	1 %
DNM	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
DHM	11 %	4 %	5 %	-1 %	14 %	-4 %	1 %
DFM	-99 %	0 %	0 %	0 %	2500 %	-96 %	0 %
Běžná aktiva	41 %	3 %	-1 %	0 %	-2 %	2 %	-1 %
Zásoby	10 %	1 %	-1 %	3 %	25 %	-11 %	11 %
Dlouh. pohledávky	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Krátk. pohledávky	21 %	-50 %	88 %	-10 %	3 %	2 %	1 %
Kr. fin. majetek	70 %	35 %	-21 %	5 %	-10 %	6 %	-5 %
Časové rozlišení	7 %	413 %	-48 %	0 %	0 %	-37 %	0 %
Pasiva celkem	6 %	4 %	1 %	0 %	6 %	-3 %	0 %
Vlastní kapitál	10 %	5 %	2 %	-1 %	5 %	-1 %	-1 %
Základní kapitál	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Kapitálové fondy	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Rezervní fond	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
VH m.o.	19 %	10 %	5 %	1 %	-1 %	5 %	-1 %
VH b.o.	-37 %	-40 %	-53 %	-89 %	2135 %	-94 %	-15 %
Cizí zdroje	-35 %	-20 %	-35 %	13 %	31 %	-48 %	22 %
Rezervy	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Dlouhod. závazky	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Krátkod. závazky	-46 %	1 %	-25 %	47 %	59 %	-46 %	37 %
Bankovní úvěry	-26 %	-32 %	-44 %	-27 %	-38 %	-60 %	-100 %
Časové rozlišení	0 %	0 %	0 %	0 %	-58 %	1175 %	25 %

Tržby za prodej zboží se v prvních sledovaných letech snižují, v roce 2010 se zvýšily o 78 % oproti předchozímu roku, jak je patrné z analýzy v Tabulce 26. Tyto tržby nejsou z hlediska celkových tržeb tak významné, jako tržby za prodej výrobků a služeb. K růstu těchto tržeb došlo pouze v letech 2010-2012, v ostatních sledovaných letech vykazovaly tyto tržby pokles. Nárůst tržeb ve zmíněných letech neměl ovšem vliv na dosažený výsledek hospodaření, který se vždy, vyjma roku 2012, snížil oproti předchozímu roku. V roce

¹³⁹ Účetní výkazy společnosti Sady s.r.o. Bílé Podolí

2013 a 2014 se snížily celkové výkony o 2, respektive o 4 %, kdežto výkonová spotřeba vzrostla o 9, respektive o 13 %, což negativně ovlivnilo dosažený výsledek hospodaření.

Tabulka 26 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty ZD Bílé Podolí ¹⁴⁰

v tis. Kč	08/07	09/08	10/09	11/10	12/11	13/12	14/13
Tržby za prodej zboží	-16 %	-12 %	78 %	-13 %	31 %	16 %	-11 %
Náklady na prodej zboží	-23 %	-20 %	89 %	-4 %	30 %	11 %	-11 %
Obchodní marže	57 %	37 %	38 %	-58 %	43 %	62 %	-6 %
Výkony	-6 %	-38 %	31 %	14 %	9 %	-2 %	-4 %
Výkonová spotřeba	26 %	-8 %	-5 %	1 %	4 %	9 %	13 %
Přidaná hodnota	-28 %	-74 %	180 %	27 %	16 %	-12 %	-25 %
Osobní náklady	1 %	1 %	-3 %	7 %	-3 %	7 %	2 %
Daně a poplatky	17 %	9 %	-32 %	-35 %	-17 %	-14 %	13 %
Odpisy	-13 %	-1 %	0 %	-5 %	-6 %	4 %	-15 %
Tržby z prodeje	-15 %	11 %	-84 %	1847 %	-86 %	7 %	96 %
ZC prodaného majetku	-24 %	-38 %	-85 %	10089 %	-98 %	626 %	-59 %
Změna stavu rezerv	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	-100 %
Ostatní provozní výnosy	-6 %	68 %	-42 %	-45 %	33 %	-18 %	32 %
Ostatní provozní náklady	-5 %	3 %	36 %	-18 %	-11 %	13 %	-24 %
Provozní VH	-46 %	-42 %	-57 %	-113 %	-2312 %	-100 %	-689 %
Výnosové úroky	394 %	101 %	-25 %	-13 %	-24 %	-26 %	-35 %
Ostatní finanční výnosy	681 %	-87 %	-40 %	-43 %	-18 %	219 %	-51 %
Nákladové úroky	50 %	-23 %	-41 %	-33 %	-30 %	-44 %	-77 %
Ostatní finanční náklady	30 %	-50 %	-7 %	14 %	-6 %	47 %	-27 %
Finanční VH	14713 %	-31 %	-23 %	-13 %	-23 %	-5 %	-36 %
Daň z příjmů	-45 %	-41 %	-49 %	-95 %	3555 %	-93 %	-44 %
VH za účetní období	-37 %	-40 %	-53 %	-89 %	2135 %	-94 %	-15 %
VH před zdaněním	-39 %	-40 %	-52 %	-90 %	2307 %	-94 %	-21 %

4.2.3 Vertikální analýza

Pro vertikální analýzu rozvahy byla jako rozvrhová základna zvolena celková aktiva. Z provedené analýzy je patrné, že se v průběhu let snižuje podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech z 51 % (2007) na 38 % (2014). A naopak se zvyšuje podíl oběžných aktiv na celkových aktivech ze 49 % (2007) na 62 % (2014). Tento nárůst je způsobený

¹⁴⁰ Účetní výkazy společnosti Sady s.r.o. Bílé Podolí

zejména díky nárůstu krátkodobých pohledávek a krátkodobého finančního majetku. Zásoby mají podíl na celkových aktivech v rozmezí 8 %-10 %. Na pasivech se vlastní kapitál podílí 90 % v roce 2007 a během jednotlivých let se zvyšuje až na hodnotu 97 % v roce 2014. Z vlastního kapitálu jednoznačně převažuje výsledek hospodaření minulých let. Další významnou položkou je výsledek hospodaření běžného období. Podíl cizích zdrojů se na celkových pasivech postupně snižuje. Vertikální analýza rozvahy je uvedena v Tabulce 27.

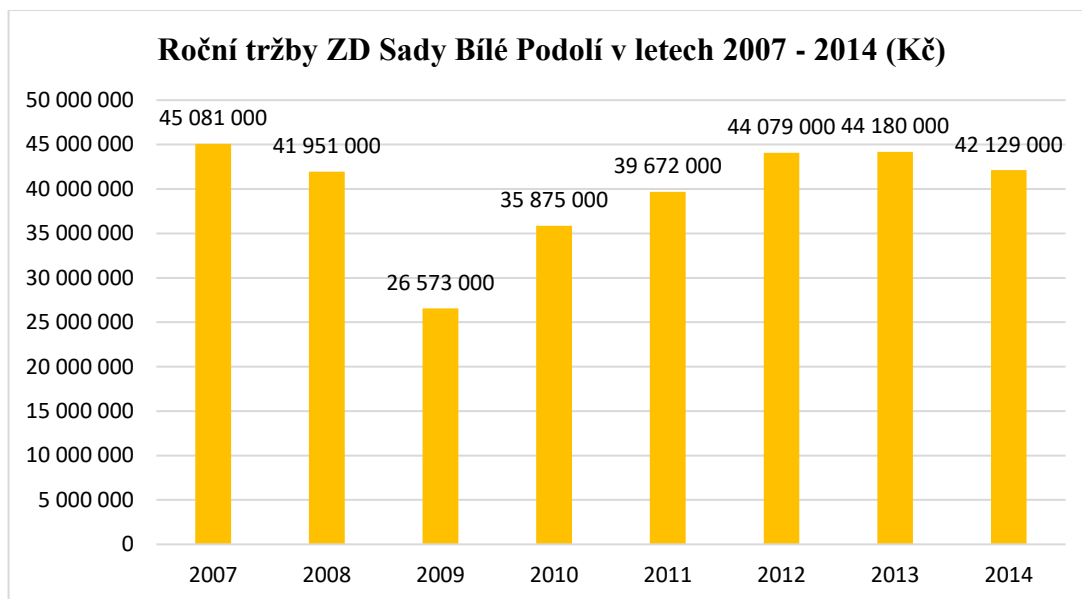
Tabulka 27 Vertikální analýza rozvahy 2007-2014 ZD Bílé Podolí ¹⁴¹

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Dlouhod.majetek	51 %	34 %	34 %	36 %	35 %	40 %	38 %	38 %
DNM	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
DHM	32 %	34 %	34 %	36 %	35 %	38 %	38 %	38 %
DFM	18 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %
Běžná aktiva	49 %	66 %	65 %	64 %	64 %	60 %	62 %	62 %
Zásoby	8 %	8 %	8 %	8 %	8 %	10 %	9 %	10 %
Dlouh. pohledávky	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Krátk. pohledávky	19 %	22 %	10 %	19 %	18 %	17 %	18 %	18 %
Kr. fin. majetek	22 %	36 %	47 %	37 %	39 %	33 %	35 %	34 %
Časové rozlišení	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Pasiva celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Vlastní kapitál	90 %	94 %	95 %	97 %	97 %	96 %	98 %	97 %
Základní kapitál	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Kapitálové fondy	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %
Rezervní fond	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
VH m.o.	74 %	83 %	88 %	93 %	94 %	88 %	95 %	95 %
VH b.o.	14 %	8 %	5 %	2 %	0 %	5 %	0 %	0 %
Cizí zdroje	10 %	6 %	5 %	3 %	3 %	4 %	2 %	3 %
Rezervy	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Dlouhodob. závazky	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Krátkodobé závazky	5 %	2 %	2 %	2 %	2 %	4 %	2 %	3 %
Bankovní úvěry	5 %	4 %	2 %	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %
Časové rozlišení	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

¹⁴¹ Vlastní zpracování.

V níže uvedeném Grafu 8 jsou zachyceny celkové tržby analyzované společnosti, které jsou tvořeny tržbami za zboží a tržbami za vlastní výrobky. Nejvyšších tržeb bylo dosaženo v roce 2007, jejich výše činila 45 mil. Kč. Naopak nejnižší tržby byly dosaženy v roce 2009, pouze 26,5 mil. Kč.

Graf 8 Velikost tržeb v letech 2007-2014 ZD Bílé Podolí ¹⁴²

4.2.4 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability jsou ovlivněny dosaženým ziskem. Od roku 2007 zisk sledované společnosti postupně klesá (vyjma roku 2012), z tohoto důvodu klesají hodnoty ukazatele rentability tržeb. Ukazatel rentability tržeb (ROS) dosahuje nejvyšší hodnoty v roce 2007, v dalších letech postupně klesá zejména díky snižujícímu se výsledku hospodaření (kromě roku 2012). Především v posledních letech je možné hodnotit ukazatel rentability tržeb jako velmi nízký, z výpočtu tohoto ukazatele vyplývá, že jedna koruna tržeb vygeneruje zisk ve výši 0,63 haléřů. Společnost by měla usilovat o zvýšení tohoto ukazatele.

¹⁴² Vlastní zpracování.

V Tabulce 28 je uveden výpočet ukazatele rentability tržeb (ROS) a k němu doplňkového ukazatele rentability nákladů (ROC). Z vysokých hodnot ukazatele rentability nákladů, který se pohybuje v rozmezí 74 % - 99 % vyplývá, že 1 korunu tržeb vytváří s příliš vysokými náklady.

Tabulka 28 Ukazatele rentability tržeb a rentability nákladů ZD Bílé Podolí ¹⁴³

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	45 081	41 951	26 573	35 875	39 672	44 079	44 180	42 129
Zisk	11 882	7 534	4 513	2 124	239	5 341	311	264
ROS	26,36 %	17,96 %	16,98 %	5,92 %	0,60 %	12,12 %	0,70 %	0,63 %
ROC	73,64 %	82,04 %	83,02 %	94,08	99,40	87,88 %	99,30	99,37 %

Rentabilita aktiv (ROA) vyjadřuje, jak společnost využívá svá aktiva. Jak již bylo uvedeno, dosažené hodnoty jsou ovlivněny nízkým výsledkem hospodařením. V posledních dvou letech se hodnota tohoto ukazatele pohybuje pod 1 %.

Tabulka 29 Rentabilita aktiv ZD Bílé Podolí ¹⁴⁴

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva	84 897	89 671	92 972	93 547	93 340	98 837	96 357	96 305
Zisk	11 882	7 534	4 513	2 124	239	5 341	311	264
ROA	14,00 %	8,40 %	4,85 %	2,27 %	0,26 %	5,40 %	0,32 %	0,27 %

Totéž platí i o ukazateli rentability vlastního kapitálu. Tento ukazatel je důležitý zejména pro akcionáře společnosti, protože je zajímavá, jak jsou zhodnocovány peníze, které do ní vložili. Minimální hodnota tohoto ukazatele by měla být vyšší, než je úročení státních dlouhodobých dluhopisů (cca 2 %). Toto v analyzované společnosti neplatí a pro potenciálního akcionáře není vhodné investovat do této společnosti, protože rentabilita vlastního kapitálu dosahuje zejména v posledních dvou letech velmi nízkých hodnot.

¹⁴³ Vlastní zpracování.

¹⁴⁴ Vlastní zpracování.

Tabulka 30 Rentabilita vlastního kapitálu ZD Bílé Podolí ¹⁴⁵

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vlastní kapitál	76 488	84 037	88 559	90 676	90 087	94 600	94 055	93 488
Zisk	11 882	7 534	4 513	2 124	239	5 341	311	264
ROE	15,53 %	8,97 %	5,10 %	2,34 %	0,27 %	5,65 %	0,33 %	0,28 %

4.2.5 Ukazatele likvidity

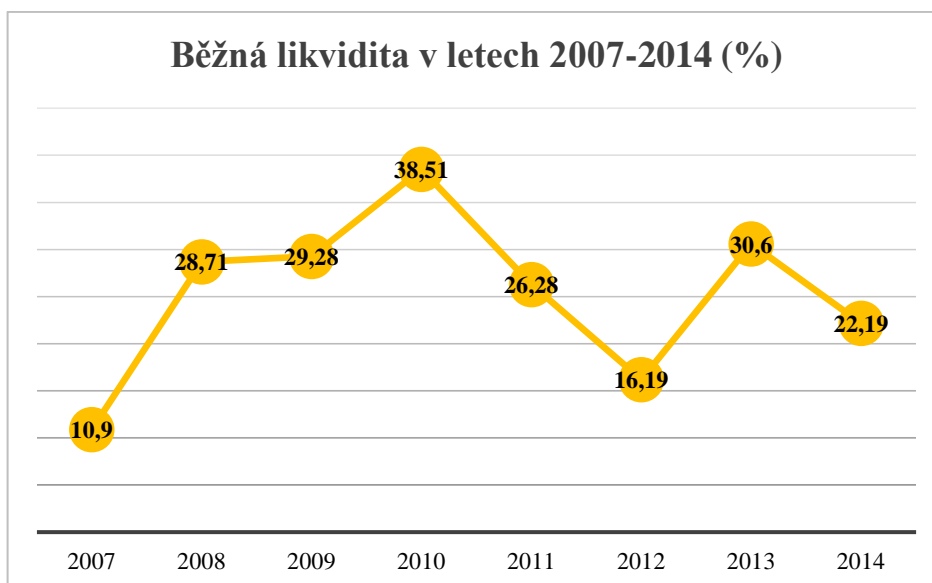
Likvidita vyjadřuje platební schopnost podniku. U ukazatelů likvidity je důležitá struktura oběžných aktiv. Analyzovaná společnost vykazuje vysoké hodnoty ukazatele běžné likvidity, uvedené v Tabulce 31 a Grafu 9. Z těchto hodnot vyplývá, že má společnost v oběžných aktivech vázány značné peněžní prostředky, které by mohly být využity pro tvorbu zisku. Vysokých ukazatelů u běžné likvidity je dosaženo i z toho důvodu, že společnost vykazuje nízké hodnoty u krátkodobých závazků. Velikost oběžných aktiv se ve všech sledovaných letech pohybuje kolem 60 mil. Kč.

Tabulka 31 Běžná likvidita ZD Bílé Podolí ¹⁴⁶

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Oběžná aktiva	41 801	58 976	60 719	59 965	60 189	58 915	60 098	59 663
Krátkodobé závazky	3 835	2 054	2 074	1 557	2 290	3 639	1 964	2 689
Běžná likvidita	10,90	28,71	29,28	38,51	26,28	16,19	30,60	22,19

¹⁴⁵ Vlastní zpracování.

¹⁴⁶ Vlastní zpracování.

Graf 9 Běžná likvidita v letech 2007-2014 ZD Bílé Podolí ¹⁴⁷

Při výpočtu ukazatele pohotové likvidity byly z oběžných aktiv vyloučeny zásoby, které jsou nejméně likvidní složkou oběžných aktiv, protože u nich se předpokládá nejdelší doba pro převedení na hotovost. Ukazatel pohotové likvidity se oproti ukazateli běžné likvidity snížil o cca 4 body, což značí, že zásoby mají ve společnosti vliv, protože se jedná o výrobní podniky. Hodnoty ukazatele pohotové likvidity jsou zaznamenány v Tabulce 32 a Grafu 10.

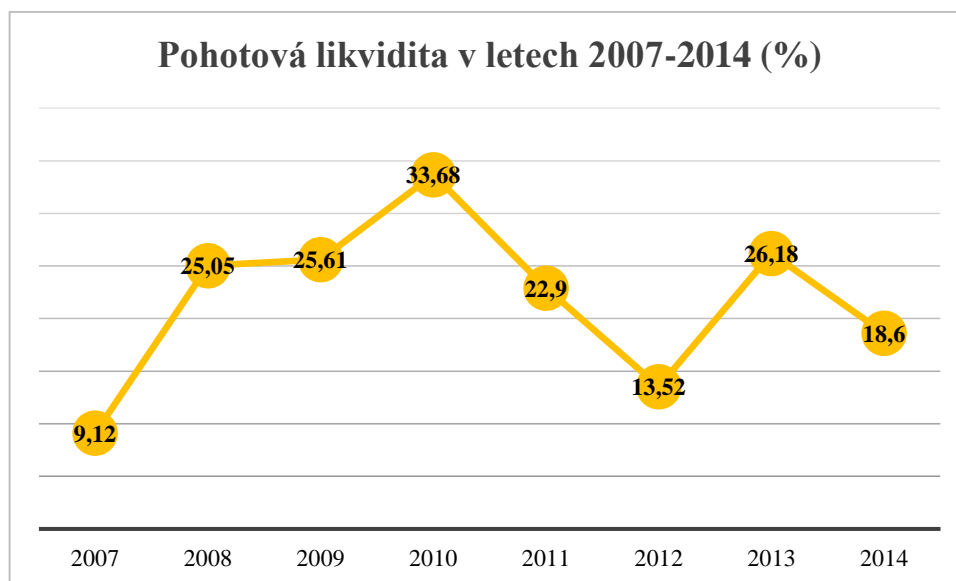
Tabulka 32 Pohotová likvidita ZD Bílé Podolí ¹⁴⁸

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Oběžná aktiva	41 801	58 976	60 719	59 965	60 189	58 915	60 098	59 663
Zásoby	6 843	7 515	7 600	7 522	7 745	9 699	8 672	9 635
Krátkodobé závazky	3 835	2 054	2 074	1 557	2 290	3 639	1 964	2 689
Pohotová likvidita	9,12	25,05	25,61	33,68	22,90	13,52	26,18	18,60

¹⁴⁷ Vlastní zpracování.

¹⁴⁸ Vlastní zpracování.

Graf 10 Pohotov likvidita v letech 2007-2014 ZD Bílé Podolí ¹⁴⁹

Ukazatel hotovostní likvidity vychází pouze z hodnoty krátkodobého finančního majetku, kter je pedstavovan hotovostí v pokladn a penenmi prostředky na bankovnch utech. Pokud se porovná ukazatel pohotov a hotovostní likvidity, rozdíly mezi hodnotami těchto ukazatel jsou vrazn, což svědčí o tom, že společnost vykazuje vysok hodnoty pohledávek. Samotn ukazatel hotovostní likvidity dosahuje vysokých hodnot. Doporuen hodnoty ukazatele hotovostní likvidity se pohybují kolem 0,5. Vypoitan hodnoty tohoto ukazatele, které jsou uveden v Tabulce 33 a znázorněny v Grafu 11, jsou v analyzovan společnosti nkolikansobn překročeny. To znamen, že m společnost v krtkodobm finančním majetku vázáno zbyten množství penench prostředků, což m negativn vliv na rentabilitu, protože penen prostředky na bankovnch utech neprinsej temer zadn zisk.

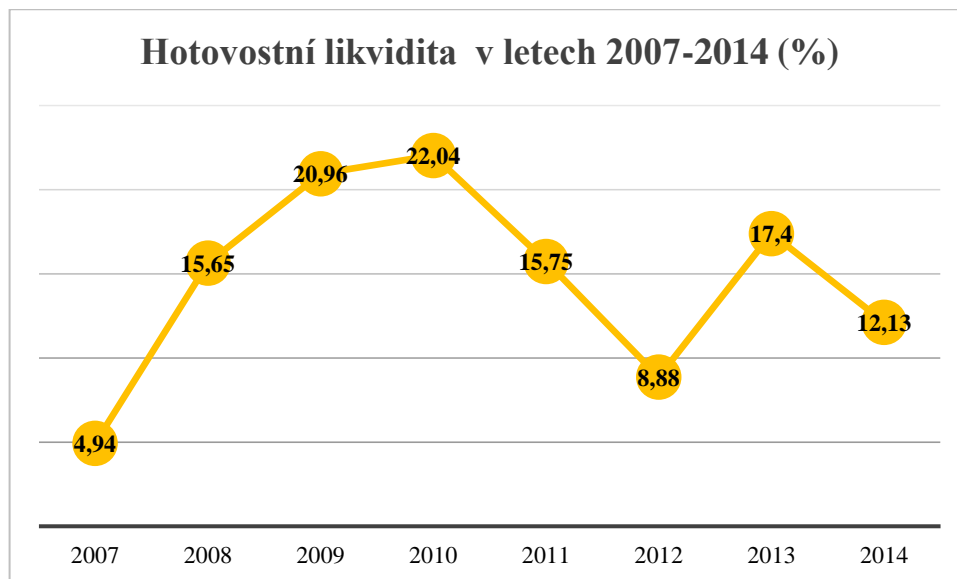
Tabulka 33 Hotovostní likvidita ZD Bílé Podolí ¹⁵⁰

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kr. fin. majetek	18 962	32 149	43 468	34 316	36 064	32 303	34 170	32 618
Krtkodob závazky	3 835	2 054	2 074	1 557	2 290	3 639	1 964	2 689
Hotovostní likvidita	4,94	15,65	20,96	22,04	15,75	8,88	17,40	12,13

¹⁴⁹ Vlastní zpracování.

¹⁵⁰ Vlastní zpracování.

Graf 11 Hotovostní likvidita 2007-2014 ZD Bílé Podolí ¹⁵¹

4.2.6 Ukazatele zadluženosti

Z poměru mezi vlastním kapitálem a celkovými aktivy vyplývá, že analyzovaná společnost preferuje při financování majetku vlastní kapitál (viz. Tabulka 34). Ve všech sledovaných letech je hodnota tohoto ukazatele vyšší než 90 %. V roce 2014 dosahuje tento ukazatel hodnotu 97 %. Z toho vyplývá, že cizí zdroje jako zdroj financování nejsou ve společnosti téměř vůbec využívány.

Tabulka 34 Poměr mezi vlastním kapitálem a aktivy ZD Bílé Podolí ¹⁵²

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vlastní kapitál	76 488	84 037	88 559	90 676	90 087	94 600	94 055	93 488
Aktiva	84 897	89 671	92 972	93 547	93 340	98 837	96 357	96 305
Vlastní kapitál/Aktiva	90,10 %	93,72 %	95,25 %	96,93 %	96,51 %	95,71 %	97,61 %	97,07 %

¹⁵¹ Vlastní zpracování.

¹⁵² Vlastní zpracování.

Následující ukazatel, uvedený v Tabulce 35, vyjadřuje poměr mezi cizím a vlastním kapitálem. Z dosažených výsledků je patrné, že společnost jednoznačně jako zdroj financování preferuje vlastní kapitál, který je tvořený především výsledkem hospodaření minulých let.

Tabulka 35 Poměr mezi cizím a vlastním kapitálem ZD Bílé Podolí ¹⁵³

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cizí kapitál	8 386	5 444	4 376	2 855	3 234	4 229	2 200	2 689
Vlastní kapitál	76 488	84 037	88 559	90 676	90 087	94 600	94 055	93 488
CK/VK	10,96 %	6,48 %	4,94 %	3,15 %	3,59 %	4,47 %	2,34 %	2,88 %

Ukazatel zadluženosti potvrzuje skutečnosti, které byly uvedeny výše. To znamená, že cizí kapitál je jako zdroj financování využíván minimálně, čemuž odpovídá i hodnota celkové zadluženosti. V posledních letech se pohybuje kolem 3 %. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2007, a to 10 % (viz. Tabulka 36). I tuto hodnotu je možné považovat za nízkou.

Tabulka 36 Celková zadluženost ZD Bílé Podolí ¹⁵⁴

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cizí kapitál	8 386	5 444	4 376	2 855	3 234	4 229	2 200	2 689
Aktiva	84 897	89 671	92 972	93 547	93 340	98 837	96 357	96 305
Celková zadluženost	9,88 %	6,07 %	4,71 %	3,05 %	3,46 %	4,28 %	2,28 %	2,79 %

Pokud by společnost zvýšila podíl cizích zdrojů na úkor vlastních, tak by se tím dostala do ztráty, protože by musela platit z těchto cizích zdrojů úroky (jsou na mysli úročené cizí zdroje – bankovní úvěry apod.). Hodnota ukazatele multiplikátoru vlastního kapitálu se pohybuje i pod hranicí 1, jak což je uvedeno v Tabulce 37. To znamená, že pro společnost není vhodné využít cizí zdroje jako zdroj financování, protože by se dostala do ztráty.

¹⁵³ Vlastní zpracování.

¹⁵⁴ Vlastní zpracování.

Tabulka 37 Multiplikátor vlastního kapitálu ZD Bílé Podolí ¹⁵⁵

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva	84 897	89 671	92 972	93 547	93 340	98 837	96 357	96 305
Vlastní kapitál	76 488	84 037	88 559	90 676	90 087	94 600	94 055	93 488
EBIT	16 165	10 090	6 071	2 938	362	6 610	428	318
EBT	15 968	9 794	5 844	2 804	272	6 547	393	310
Multiplikátor VK	1,10	1,04	1,01	0,98	0,78	1,03	0,94	1,00

4.2.7 Ukazatele aktivity

Ukazatel obratu aktiv vyjadřuje, jak společnost využívá svá aktiva. Minimální doporučená hodnota tohoto ukazatele je 1. Což v uvedené společnosti není ani v jednom roce splněno, z čehož vyplývá, že společnost hospodaří se svým majetkem neefektivně, protože veškerý svůj majetek nevyužívá k dosahování tržeb. Společnost by měla usilovat o zlepšení tohoto ukazatele tím, že prodá majetek, který nevyužívá k dosahování tržeb. Vypočítané hodnoty ukazatele aktivity jsou uvedeny v následující Tabulce 38.

Tabulka 38 Obrat aktiv ZD Bílé Podolí ¹⁵⁶

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	45 081	41 951	26 573	35 875	39 672	44 079	44 180	42 129
Aktiva	84 897	89 671	92 972	93 547	93 340	98 837	96 357	96 305
Obrat aktiv	0,53	0,47	0,29	0,38	0,43	0,45	0,46	0,44

Vzhledem k nízkým hodnotám závazků z obchodních vztahů dosahuje doba splatnosti závazků nízkých hodnot, což je patrné z Tabulky 39. Nejnížší hodnoty bylo dosaženo v roce 2008, a to 2,3 dnů. Nejvyšší hodnoty naopak byly dosaženy v roce 2012, kdy doba splatnosti závazků dosahovala 14,32 dnů. Tyto hodnoty je možné považovat za nízké a je vhodné, porovnat je s dobou splatnosti pohledávek.

¹⁵⁵ Vlastní zpracování.

¹⁵⁶ Vlastní zpracování.

Tabulka 39 Doba splatnosti závazků ZD Bílé Podolí ¹⁵⁷

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	45 081	41 951	26 573	35 875	39 672	44 079	44 180	42 129
Závazky z obchodních vztahů	533	268	661	407	1 180	1 753	983	1 278
Doba splatn. závazků (dny)	4,26	2,30	8,95	4,08	10,71	14,32	8,01	10,92

Doba splatnosti pohledávek vyjadřuje, za jak dlouho průměrně společnost inkasuje své pohledávky. V analyzované společnosti se doba inkasa pohybuje kolem 90 dnů, ovšem v posledním sledovaném roce došlo ke zvýšení až na dobu 105 dnů. To znamená, že společnost inkasuje své pohledávky až za 105 dnů, zatímco své závazky platí už za 2,3 dny v roce 2008 a nejpozději za 11 dnů v roce 2014. Z toho vyplývá i vyšší potřeba finančních prostředků, aby mohla společnost včas hradit své závazky a nedostala se do platební neschopnosti, například i v důsledku dlouhé doby splatnosti pohledávek (viz. Tabulka 40).

Tabulka 40 Doba splatnosti pohledávek ZD Bílé Podolí ¹⁵⁸

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	45 081	41 951	26 573	35 875	39 672	44 079	44 180	42 129
Pohledávky z obchodních	9 510	13 141	5 360	9 065	9 612	11 782	10 921	12 313
Doba splatn. pohledávek (dny)	75,94	112,77	72,62	90,97	87,22	96,23	88,99	105,22

4.2.8 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál vyjadřuje rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Vzhledem k nízké hodnotě krátkodobých závazků dosahuje v analyzované společnosti čistý pracovní kapitál vysokých hodnot, které jsou uvedeny v Tabulce 41. Tyto výsledky svědčí o tom, že by společnost neměla mít problémy s úhradou svých závazků, což ostatně potvrdily i vysoké hodnoty ukazatelů likvidity v kapitole 4.2.5.

¹⁵⁷ Vlastní zpracování.

¹⁵⁸ Vlastní zpracování.

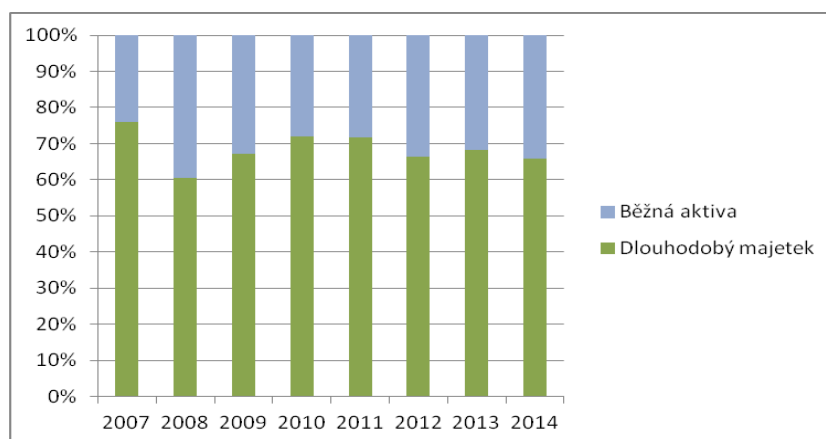
Tabulka 41 Čistý pracovní kapitál 2007-2014 ZD Bílé Podolí ¹⁵⁹

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Oběžná aktiva	41 801	58 976	60 719	59 965	60 189	58 915	60 098	59 663
Krátkodobé závazky	3 835	2 054	2 074	1 557	2 290	3 639	1 964	2 689
ČPK	37 966	56 922	58 645	58 408	57 899	55 276	58 134	56 974

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

V následující části práce budou zhodnoceny a v Grafech 12-16 znázorněny výsledky finanční analýzy obou sledovaných společností. Z provedené finanční analýzy společnosti ZD Libčany vyplývá, že v aktivech společnosti převažuje dlouhodobý majetek (dlouhodobý hmotný majetek), jeho podíl na celkových aktivech v roce 2014 je 66 %, oběžná aktiva se na celkových aktivech podílejí 34 %.

Graf 12 Struktura aktiv ZD Libčany ¹⁶⁰

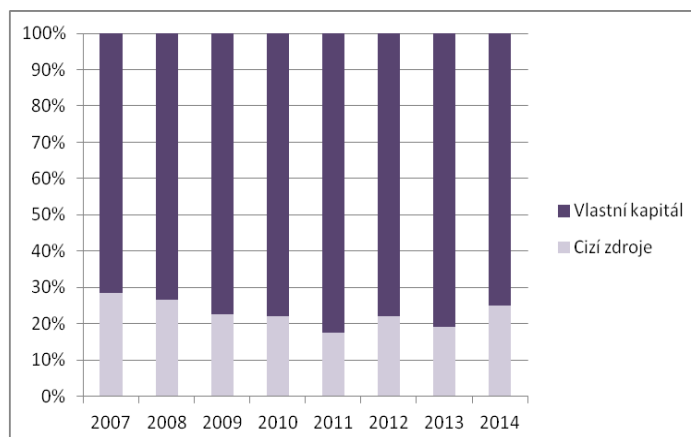

Majetek společnosti je v roce 2014 financovaný ze 75 % vlastním kapitálem (zejména základní kapitál a kapitálové fondy). Cizí zdroje se na celkových pasivech v roce 2014 podílejí 25 % (dlouhodobé závazky a bankovní úvěry).

¹⁵⁹ Vlastní zpracování.

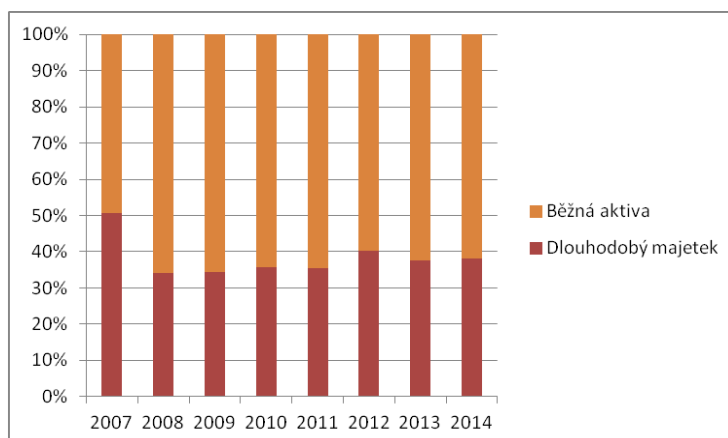
¹⁶⁰ Vlastní zpracování.

Graf 13 Struktura pasiv ZD Libčany ¹⁶¹

Ve společnosti ZD Bílé Podolí je struktura aktiv odlišná, v aktivech převažují oběžná aktiva (62 %) a na dlouhodobý majetek připadá podíl 38 %. Z oběžných aktiv dominuje krátkodobý finanční majetek.

Graf 14 Struktura aktiv ZD Bílé Podolí ¹⁶²

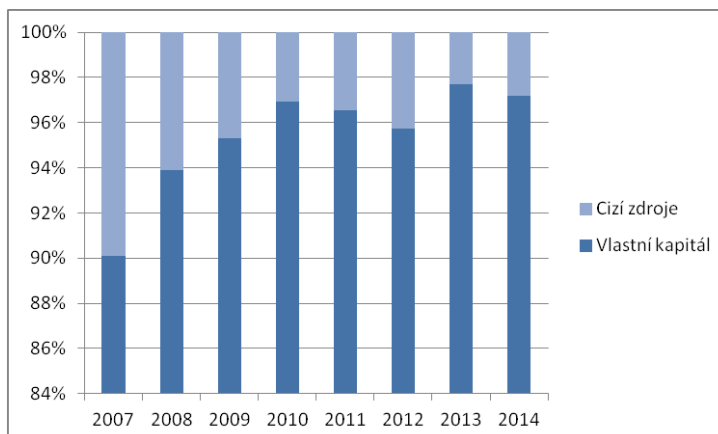

I tato společnost více využívá jako zdroj financování vlastní kapitál, jehož podíl na celkových pasivech (97 %) je ještě vyšší než ve společnosti ZD Libčany. Cizí zdroje tvoří 3 % z celkových pasiv.

¹⁶¹ Vlastní zpracování.

¹⁶² Vlastní zpracování.

Graf 15 Struktura pasiv ZD Bílé Podolí ¹⁶³

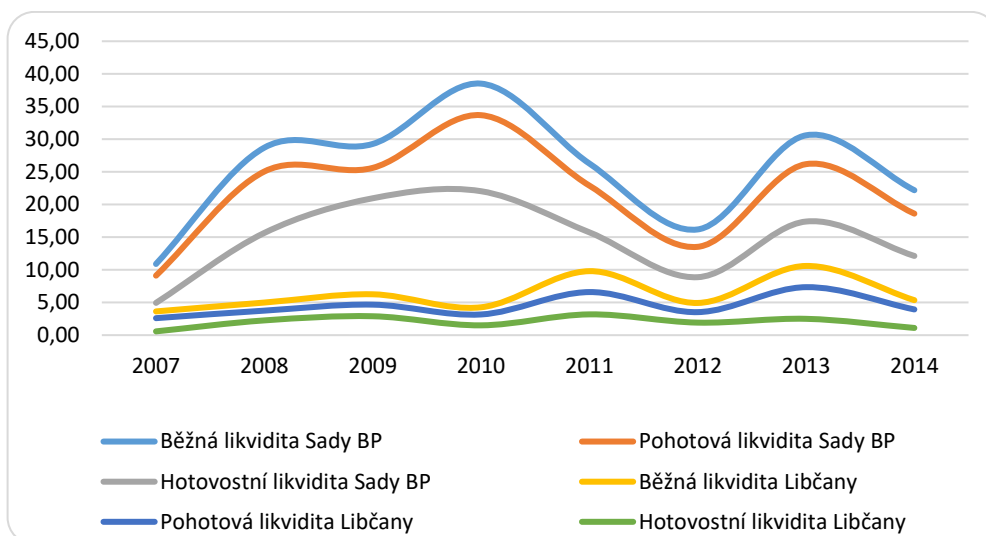
Společnost ZD Bílé Podolí dosahuje tržeb cca 42 mil. Kč, zatímco ZD Libčany téměř dvojnásobných. V obou společnostech jsou dosažené ukazatele rentability silně ovlivněny klesajícím výsledkem hospodaření, v některých letech jsou ukazatele rentability i pod 1 %. Zejména v posledních letech jsou ukazatele rentability vlastního kapitálu i tržeb velmi nízké. Z ukazatele rentability aktiv vyplývá, že obě dvě společnosti nevyužívají všechny svůj majetek k dosahování tržeb. Tím, že by odprodaly tento nepotřebný majetek, by se zvýšily ukazatele rentability.

Souvislost s nízkými ukazateli rentability mají i ukazatele likvidity, které jsou zejména ve společnosti ZD Bílé Podolí enormně vysoké. Například v roce 2014 dosahuje ukazatel hotovostní likvidity 12, kdežto v Zemědělském družstvu Libčany je to 1. Vysoké hodnoty likvidity značí neefektivní využívání finančních prostředků, které jsou představovány penězi na bankovních účtech, jejichž úročení je téměř nulové.

Tím, že obě dvě společnosti (zejména ZD Bílé Podolí) mají dostatek peněžních prostředků, vykazují nízké hodnoty zadluženosti. Celková zadluženost v ZD Bílé Podolí se pohybuje kolem 3 %, v Libčanech je to cca 25 %. Z toho vyplývá, že obě dvě společnosti financují aktiva zejména vlastním kapitálem.

¹⁶³ Vlastní zpracování.

Graf 16 Srovnání ukazatelů likvidity ¹⁶⁴

5.1 Porovnání čerpání dotací analyzovaných společností

Tato kapitola bude zaměřena na vzájemné srovnání obou analyzovaných zemědělských družstev, Zemědělského družstva Libčany a Zemědělského družstva Bílé Podolí. V rámci porovnání analyzovaných dat bude pozornost soustředěna na rozdíly v hospodaření obou společností ve sledovaném období 2007-2014 z pohledu čerpání dotací, kdy budou porovnány výsledky hospodaření s dotacemi a výsledky hospodaření bez dotací.

5.2 Hospodaření s dotacemi

V následujících tabulkách je porovnáno čerpání dotací ve sledovaných letech 2007-2014 v Zemědělském družstvu Libčany (Tabulka 42) a Zemědělském družstvu ZD Bílé Podolí (Tabulka 43). Obě společnosti čerpaly dotace na pěstování ovoce prostřednictvím Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (splnění podmínek dodržení technologických postupů při pěstování ovoce, např. pouze předepsané postřiky v předepsaném množství a frekvenci, které jsou v souladu s přírodou a nejsou škodlivé pro lidi a ani včely), dále dotace na sady (vázané na plochu sadů, na založení nových sadů, na závlahu, nebo zakrytí plachtami, které brání poškození rostlin například kroupami a vytváří příznivé mikroklima, což umožňuje

¹⁶⁴ Vlastní zpracování.

rovnoměrné dozrávání ovoce) a dotace na pojištění (dotace až ve výši 50 % z pojistné částky například na poškození způsobené jarním mrazem, krupobitím a podobně).

Tabulka 42 Výše dotací v Kč v letech 2007-2014 ZD Libčany ¹⁶⁵

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dotace SISPO	3 130 723	3 417 026	4 049 539	4 432 119	5 107 394	5 978 933	6 815 267	6 799 432
Dotace pojištění	2 843 456	3 269 385	4 820 256	3 964 457	5 241 000	6 172 000	3 491 533	4 107 710
Dotace SADY	3 818 440	4 936 729	8 019 129	4 967 765	3 807 311	4 843 510	3 381 601	4 749 779
Dotace v roce	6 949 163	8 353 755	12 068 668	9 399 884	8 914 705	10 822 443	10 196 868	11 549 211
Dotace 2007-2014	78 254 698							

Tabulka 43 Výše dotací v Kč v letech 2007-2014 ZD Bílé Podolí ¹⁶⁶

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dotace SISPO	2 947 513	889 754	3 388 642	2 866 315	806 127	2 835 300	2 798 842	2 386 888
Dotace pojištění	1 256 504	1 248 113	1 451 534	2 170 391	1 497 240	1 267 733	1 441 211	1 526 602
Dotace SADY	2 019 289	3 098 401	2 618 740	3 382 285	2 899 985	2 180 000	2 391 769	3 372 888
Dotace v roce	6 223 306	5 236 268	7 458 916	8 418 991	5 203 352	6 283 033	6 631 822	7 286 378
Dotace 2007-2014	52 742 066							

Z údajů v obou tabulkách je patrné, že větší čerpání dotací vykazuje Zemědělské družstvo Libčany, u kterého bylo nejvyšší čerpání dotací v roce 2009, celkem 12 068 668 Kč. Porovnáním celkového čerpání dotací oběma společnostmi bylo zjištěno, že Zemědělské družstvo Libčany čerpalo v letech 2007-2014 dotace v celkové výši 78 254 698 Kč,

¹⁶⁵ Vlastní zpracování.

¹⁶⁶ Vlastní zpracování.

což představuje o 25 512 632 Kč více než výše celkového čerpání dotací Zemědělským družstvem Bílé Podolí. Tato společnost v letech 2007-2014 čerpala dotace v celkové výši 52 742 066 Kč.

5.3 Hospodaření bez dotací

Dotace na ovocnářskou výrobu jsou účtovány do výnosů a vykazovány v položce ostatní provozní výnosy. Pro porovnání hospodaření bez dotací bude výsledek hospodaření (zisk/ztráta) obou společností v jednotlivých letech snížen o tyto dotace (výše dotací jsou uvedeny v kapitole 5.2 v Tabulce 42 a Tabulce 43). Rozdíly v hospodaření společnosti Zemědělské družstvo Libčany se zahrnutím dotací a bez dotací jsou uvedeny v Tabulce 44.

Tabulka 44 Porovnání hospodaření s dotacemi a bez dotací v ZD Libčany ¹⁶⁷

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	94588,00	82797,00	61107,00	79115,00	81833,00	86761,00	75338,00	83934,00
VH s dotacemi	10374,00	66901,00	-344,00	-2432,00	3452,00	8169,00	702,00	1998,00
Dotace v roce	6949,16	8353,76	12068,67	9399,88	8914,71	10822,44	10196,87	11549,21
VH bez dotací	3424,84	58547,25	-12412,67	-11831,88	-5462,71	-2653,44	-9494,87	-9551,21
ROS s dotacemi	10,97 %	80,80 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	4,22 %	9,42 %	0,93 %	2,38 %
ROS bez dotací	3,62 %	70,71 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat
ROC s dotacemi	89,03 %	19,20 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	95,78 %	90,58 %	99,07 %	97,62 %
ROC bez dotací	96,38 %	29,29 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat

Jak již bylo řečeno v rámci předchozího vyhodnocení finanční analýzy ZD Libčany, společnost v roce 2008 dosáhla nejvyšších tržeb z analyzovaných let. To bylo zapříčiněno

¹⁶⁷ Vlastní zpracování.

prodejem dlouhodobého nepotřebného majetku-pozemků. Z analyzovaných dat vyplývá jednoznačná prospěšnost čerpání dotací pro sektor ovocnářství, který by bez těchto finančních podpor dlouhodobě velmi špatně prosperoval a společnost by byla ve většině sledovaných let ztrátová. Snížení výsledku hospodaření (zisku/ztráty) o celkové dotace je natolik výrazné, že se následně promítlo i do výsledků kalkulace ukazatele rentability tržeb a rentability nákladů. Pokud by společnost dotace nečerpala, byla by ztrátová nejen v letech 2009-2010 (kdy by se bez dotací ztráta výrazně zvýšila), ale také v letech 2011-2014. V těchto letech tedy nelze ani ukazatele rentability kalkulovat, protože bez čerpání dotací by společnost vykazovala ztrátu. Při porovnání ukazatele rentability tržeb a nákladů s dotacemi a bez dotací v letech, kdy bylo dosaženo zisku (2007-2008), je znatelný až 7 % rozdíl mezi hodnotami obou ukazatelů. To opět svědčí o významu čerpání dotací pro společnost, protože se jejich čerpání pozitivně promítlo do hodnot obou sledovaných ukazatelů rentability. Rozdíly v hospodaření společnosti Zemědělské družstvo Bílé Podolí se zahrnutím dotací a bez dotací jsou uvedeny v Tabulce 45.

Tabulka 45 Porovnání hospodaření s dotacemi a bez dotací v ZD Bílé Podolí ¹⁶⁸

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	45081,00	41951,00	26573,00	35875,00	39672,00	44079,00	44180,00	42129,00
VH s dotacemi	11882,00	7534,00	4513,00	2124,00	239,00	5341,00	311,00	264,00
Dotace v roce	6223,31	5236,27	7458,92	8418,99	5203,35	6283,03	6631,82	7286,38
VH bez dotací	5658,69	2297,73	-2945,92	-6294,99	-4964,35	-942,03	-6320,82	-7022,38
ROS s dotacemi	26,36 %	17,96 %	16,98 %	5,92 %	0,60 %	12,12 %	0,70 %	0,63 %
ROS bez dotací	12,55 %	5,48 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat
ROC s dotacemi	73,64 %	82,04 %	83,02 %	94,08 %	99,40 %	87,88 %	99,30 %	99,37 %
ROC bez dotací	87,45 %	94,52 %	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat	nelze kalkulovat

¹⁶⁸ Vlastní zpracování.

Z analyzovaných dat opět vyplývá jednoznačná prospěšnost čerpání dotací pro sektor ovocnářství, společnost by byla ve většině sledovaných let bez dotací ztrátová. Snížení výsledku hospodaření (zisku/ztráty) o celkové dotace je natolik výrazné, že se následně promítlo i do výsledků kalkulace ukazatele rentability tržeb a rentability nákladů. Pokud by společnost dotace nečerpala, byla by ztrátová nejen v letech 2009-2014. V těchto letech tedy nelze po odečtení dotací od zisku ukazatele rentability kalkulovat z důvodu ztráty. Při porovnání ukazatele rentability tržeb a nákladů s dotacemi a bez dotací v letech, kdy bylo dosaženo zisku (2007-2008), je znatelný až 14 % rozdíl mezi hodnotami obou ukazatelů. To opět svědčí o významu čerpání dotací pro společnost, protože se jejich čerpání pozitivně promítlo do hodnot obou sledovaných ukazatelů rentability.

5.4 Návrh pěstování nové plodiny

Možnou variantou optimalizace hospodaření a zvýšení zisku z vlastní zemědělské produkce obou družstev je využití kvalitní orné půdy pro pěstování některých alternativních plodin, využívaných k výrobě potravin pro zdravou výživu, která se v posledních letech stává v ČR stále více preferovanou a vyhledávanou velkou částí populace. Jedná se o jedince s některými typy onemocnění, které vyžadují různé diety (například celiakie, cukrovka), či se jedná o vyznavače zdravého životního stylu. Mezi rostliny, které lze k výrobě potravin tohoto typu využít, patří například pohanka, lupina či amarant, ale i řada dalších plodin, na jejichž pěstování lze čerpat dotace z dotačních programů ČR. S ohledem na geografickou polohu, charakter podnebí a kvalitu orné půdy by pro obě zemědělská družstva mohl takovou plodinou být například amarant. V následující části práce bude uvedena charakteristika a význam amarantu, včetně jeho složení, nutričních hodnot, možnosti využití v potravinářském průmyslu a výhody, vyplývající z jeho pěstování pro zemědělce.

5.4.1 Původ amarantu

Amarant čili laskavec je kosmopolitní rostlina, která je využívána v lidské stravě již tisíce let zejména jako zelenina či zrnina. Pochází ze střední Ameriky, kde byla tato rostlina pěstována Aztéky a Inký již před třemi tisíciletími. Podle svého využití se řadí, stejně jako pohanka, k obilovinám. Byla to například nezbytná plodina pro aztéckou civilizaci

ve středním Mexiku. Dnes je známo 60 druhů volně rostoucích druhů amarantu, v potravinářství jsou využívány pouze 3 druhy. Mezi nejvýznamnější zrnové druhy patří zejména *Amaranthus cruentus* a *Amaranthus hypochondriacus*.¹⁶⁹

5.4.2 Chemické složení a nutriční hodnota amarantu

Zájem o amarant vychází především pro vysoký obsah nutričních látek v semenech a listech. Z dietetického hlediska vynikají semena množstvím kvalitních bílkovin a velmi dobrou skladbou aminokyselin. Zelené části rostlin, které jsou bohaté na bílkoviny, minerální látky a vitaminy, jsou zdrojem pro tvorbu proteinových extraktů vysoké nutriční hodnoty. Mouka amarantu je charakteristická mnohem vyšší koncentrací bílkovin než mouka obilnin, množství škrobu má srovnatelné s ostatními obilninami. Pěstované odrůdy amarantu v ČR se nepatrně liší v obsahu bílkovin. Větší množství bílkovin má odrůda *Amaranthus hypochondriacus* (resp. její kříženci), odrůda *Amaranthus cruentus* má vyšší obsah vlákniny. Bílkoviny obsažené v amarantu vynikají vysokou biologickou hodnotou, čímž se blíží ideálnímu proteinu doporučenému Organizací pro výživu a zemědělství a Světovou zdravotnickou organizací. Všechny sledované odrůdy amarantu vykazují příznivý obsah aminokyselin (lyzin, sírné aminokyseliny, leucin), které jsou rovněž velmi důležité pro lidskou výživu. Další nutričně cennou složkou amarantu je tuk, jehož obsah je poměrně vysoký a kvalita je dána skladbou mastných kyselin. Ve složení mastných kyselin dominuje kyselina palmitová, olejová a linolová. Olej amarantu má podobné složení jako olej bavlníku nebo kukuřice. Škrob je nejvíce zastoupenou složkou semen amarant (tvoří 50-60 % sušiny). Amarantový škrob propůjčuje potravinám jemnou krémovitou texturu, soudržnost, stabilitu a je lehce stravitelný. Kromě škrobu se vyskytují v malém množství v semenech amarantu také sacharidy. Semena amarantu jsou rovněž dobrým zdrojem minerálních látek a vitaminů, obsahuje více fosforu, vápníku, draslíku a hořčíku než obiloviny. Z vitaminů je zajímavý obsah vitamínu C, jehož hodnota je u ostatních cereálií nulová. Podíl ostatních vitaminů (thiaminu, riboflavinu, niacinu a pyridoxinu) je srovnatelný s obilovinami. Amarant je také zdrojem významných antioxidantů α -tokoferolu a β -tokoferolů a γ -tokoferolů.

¹⁶⁹ JANDOVÁ, M., *Využití pohanky, lupiny a amarantu k vylepšení dietetických vlastností pekařských výrobků pro diabetiky*, s. 28-29

V amarantu jsou zastoupeny i další fyziologicky účinné látky, které mohou výrazně pomáhat v prevenci některých onemocnění. ¹⁷⁰

5.4.3 Využití amarantu v potravinářství

Využití amarantu jako potraviny je rozsáhlé. Může být konzumován přímo, tvořit součást řady potravinářských výrobků, ale také krmných směsí. Současně je surovinou pro další průmyslová odvětví. Používá se zrno i zelené části jako listová zelenina do polévek a salátů, popřípadě pro extrakci biologicky aktivních látek. V mnoha státech se využívají hlavně semena, a to buď celá neupravená zrna, expandovaná nebo vařená. Semena mohou být součástí polévek, chleba či sladkých pokrmů nebo se mohou míchat do müsli. Také mají své využití při výrobě různých pekařských výrobků, těstovin, dětské výživy a instantních nápojů. Celá amarantová zrna je vhodné přidávat při výrobě celozrnného chleba, kde mohou být použita v množství 10 % místo pšeničné mouky. Nejčastěji se semena upravují pražením při teplotě 170-190 °C za normálního nebo zvýšeného tlaku, kdy zrno pukne, zvětší svůj objem a vytvoří se oříšková chuť. Amarantový popcorn se používá k posypání chleba s máslem, do müsli, do dezertů a k vylepšení chuti chleba a pečiva. ¹⁷¹

Listy amarantu, bohaté na proteiny, vitaminy a minerální látky lze upravit jako špenát či ingredience do polévek a omáček. Celozrnná mouka se získá z neupravených semen amarantu. Mouka amarantu je bez lepku, proto je vhodnou surovinou do všech bezlepkových výrobků pro celiakii. Spolu s pšeničnou moukou je vhodná do pekařských a cukrářských výrobků, kde se jí přidává 10 % - 30 %. Je vhodnou přísadou do piškotových těst, nekvašených výrobků, do různých druhů chleba a celozrnného pečiva. Celozrnná amarantová mouka nachází uplatnění při výrobě těstovin. Amarantová mouka dává výrobkům jemně nasládlou kořenitou příchuť. Amarant je také vhodný pro diabetiky, jeho zařazení do stravy má za následek snížení tělesné hmotnosti a pozitivně působí u osob

¹⁷⁰ JANDOVÁ, M., *Využití pohanky, lupiny a amarantu k vylepšení dietetických vlastností pekařských výrobků pro diabetiky*, s. 30-31

¹⁷¹ JANDOVÁ, M., *Využití pohanky, lupiny a amarantu k vylepšení dietetických vlastností pekařských výrobků pro diabetiky*, s. 33-34

trpících diabetem. Rovněž je prokázáno, že amarant napomáhá při prevenci hyperglykemie a je schopen mírnit komplikace spojené s cukrovkou.¹⁷²

5.4.4 Výhody pěstování amarantu pro zemědělce

Zemědělci, kteří se v ČR rozhodnou pěstovat amarant, mohou očekávat až 30 000 korun zisku z hektaru půdy. Náklady na hektar amarantu činí zhruba 18 000 korun, výnos lze očekávat necelé dvě tuny, přičemž cena tuny amarantu je podle jeho kvality až 25 000 korun. O amarantovou mouku je velký zájem z Německa, které je schopné v ČR nakoupit téměř desetinásobné množství současné tuzemské produkce. Jak již bylo uvedeno, zrna amarantu mají vysokou nutriční i biologickou hodnotu, jejich konzumace mimo jiné snižuje hladinu cholesterolu, působí jako prevence proti rakovině tlustého střeva, stresu, cukrovce, osteoporóze či infarktu. Jako jediná hospodářská plodina obsahuje látku skvalen, která se vyskytuje v játrech žraloků a působí také proti stárnutí kůže. I proto označila Evropská unie amarant jako potravinu budoucnosti. Od roku 2007 financuje projekt na podporu využití amarantu na základě výzkumů jeho zdraví prospěšného složení, na který například vyčlenila 1,935 milionu eur v rámci 6. rámcového programu Evropské komise.¹⁷³

Výhodou amarantu je, že má mnohostranné využití v potravinářském, kosmetickém a energetickém průmyslu. Pro potravinářství je využívána jako surovina zejména amarantová mouka, amarantová odtučněná mouka, zrno, tepelně upravené zrno či vláknina. Kosmetický průmysl využívá pro další zpracování amarantový olej a zrno, extrakt z květů a amarantový protein. Neméně významné je využití amarantu v energetickém průmyslu, a to především k výrobě peletované biomasy pro tepelné elektrárny, dále je možné využít amarant jako surovinu při výrobě bio-paliv a fermentaci biomasy (přeměně surové organické hmoty na biologicky stabilizovaný substrát a bioplyn).¹⁷⁴

¹⁷² JANDOVÁ, M., *Využití pohanky, lupiny a amarantu k vylepšení dietetických vlastností pekařských výrobků pro diabetiky*, s. 33-34

¹⁷³ Asociace soukromého zemědělství ČR. *Perspektiva v pěstování amarantu* [online]. 2016 [cit. 2016-8-25]. Dostupné z WWW: <http://www.asz.cz/cs/aktualne-z-asz/perspektiva-v-pestovani-amarantu.html>

¹⁷⁴ AMARANTH. *Informace o amarantu*. [online]. 2010 [cit. 2016-09-29]. Dostupné z WWW: <http://amaranth.cz/vyuziti-amaranthu-v-prumyslu/>

5.4.5 Náklady na produkci a rentabilita pěstování amarantu

Výzkumným týmem Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity byl v rámci výzkumu ekologického pěstování vybraných zemědělských plodin zkoumán také amarant spolu s pohankou jako pseudocerálie, vhodné k využití pro ekologické zemědělství v našich podmínkách. Přímé náklady na pěstování pseudocerálií jsou podle této studie z roku 2007 všeobecně nižší než u obilnin. Vzhledem k nízkým výnosům je pěstování těchto pseudoobilnin doporučováno spíše do ekologických systémů z důvodu vyšší výkupní ceny a možných nižších přímých nákladů. Rentabilita je pak závislá především na výši výkupní ceny, což dokazuje i kalkulace nákladů na produkci a rentabilita pěstování amarantu a pohanky v Tabulce 46 a Tabulce 47.¹⁷⁵

Tabulka 46 Náklady na produkci vybraných plodin v Kč¹⁷⁶

Náklady na produkci vybraných plodin		
	Pohanka	Amarant
Přímé náklady		
Podomítka	620	620
Orba	960	960
Předset'ová příprava	350	350
Set + osivo	450 + 600	450 + 100
Organické hnojení	2067	2067
Minerální hnojení	2420	2420
Sklizeň zrna	1660	1992
Celkem	9627	9159
Nepřímé náklady (daně, odpisy)	4470	4470
Náklady celkem	13597	13629

¹⁷⁵ KONVALINA, P. a kol. *Pěstování rostlin v ekologickém zemědělství* [online]. (PDF) 2007 [cit. 2016-09-27]. Dostupné z: http://www2.zf.jcu.cz/~moudry/ecologica/pestovani_rostlin.pdf, s.28-29

¹⁷⁶ KONVALINA, P. a kol. *Pěstování rostlin v ekologickém zemědělství* [online]. (PDF) 2007 [cit. 2016-09-27]. Dostupné z: http://www2.zf.jcu.cz/~moudry/ecologica/pestovani_rostlin.pdf, s.29

Tabulka 47 Rentabilita pěstování vybraných plodin ¹⁷⁷

Rentabilita pěstování vybraných plodin v konvenčním systému hospodaření		
	Pohanka	Amarant
Výnos zrna v t/ha	1,5	0,9
Cena za t	7000	20000
Výnos slámy	0	0
Příjem Kč z ha	10500	18000
Celkové náklady	13597	13629
Zisk / ztráta	-3097	4371
Rentabilita pěstování vybraných plodin v ekologickém systému hospodaření		
Výnos zrna v t/ha	1,2	1
Cena za t	9000	20000
Výnos slámy	0	0
Příjem Kč z ha	10800	20000
Celkové náklady	13597	13629
Zisk / ztráta	-2797	6371

¹⁷⁷ KONVALINA, P. a kol. *Pěstování rostlin v ekologickém zemědělství* [online]. (PDF) 2007 [cit. 2016-09-27]. Dostupné z: http://www2.zf.jcu.cz/~moudry/ecologica/pestovani_rostlin.pdf, s.29

6 Závěr

Zemědělství v posledních letech neslouží pouze k produkci a výrobě potravin, ale přebírá na sebe také významné společenské a ekologické funkce. Pro naši společnost má nezastupitelný strategický význam, proto je nezbytné zabezpečit jeho funkčnost a konkurenceschopnost. Zemědělská činnost je dnes nedílnou součástí českého venkova, který si zaslouží odpovídající péči a podporu. Tyto aktivity, prospěšné pro veřejnost i pro životní prostředí, jsou podporovány celou řadou dotačních nástrojů. Jejich cílem je zabezpečit obnovu, prosperitu a stabilitu zemědělství, jeho strukturální vyváženost a podílet se na rozvoji infrastruktury krajiny. Tyto investice posilují konkurenceschopnost zemědělských subjektů, umožňují inovaci zemědělských podniků a podporují vstup nových pracovních sil do zemědělství.

Cílem diplomové práce je posoudit vliv dotačního systému České republiky na hospodaření zemědělských podniků, které se specializují na ovocnářské komodity. Na základě teoretických i praktických poznatků získaných zpracováním diplomové práce lze konstatovat následující.

V rámci teoretického zpracování dané problematiky je v první části literární rešerše podrobně řešena teorie finanční analýzy. Následuje definice pojmu dotace a charakteristika současného systému dotačních nástrojů pro zemědělce v České republice. Dále je porovnáno současné a předchozí programové období v přehledu vývoje zemědělské politiky České republiky od 19. století do současnosti.

Z teoretických poznatků získaných studiem odborné literatury jednoznačně vyplývá neopomenutelný význam finanční analýzy jako jednoho z nástrojů diagnostiky fungování a úspěšnosti podniku. Informace, které podnik získá z finanční analýzy, umožňují vyvození závěrů o jeho hospodaření a finanční situaci. Slouží tak jako podklad pro další rozhodování managementu o budoucnosti podniku.

V další části teoretického zpracování práce je řešena charakteristika zemědělství, problematika dotací do zemědělství a dotačních nástrojů pro zemědělce. V odborné literatuře je dotace do zemědělství definována jako konkrétní nositel strategických opatření, používaný k minimalizaci negativních dopadů socioekonomického prostředí na přírodní

prostředí v konkrétních oblastech zemědělské předvýroby a výroby. Dotace mohou potenciálně generovat přímé i nepřímé ekonomické efekty. V oblasti zemědělství, mají přímý vliv na růst a umístění investic a obchodu. Ekonomická teorie předpokládá, že zemědělské dotace zvyšují produkci, snižují světové ceny a mohou narušit mezinárodní trhy a snížit ekonomickou efektivitu.

V praktické části práce jsou aplikovány získané teoretické poznatky při zpracování analýzy hospodaření vybraných zemědělských podniků se specializací na ovocnářské komodity pomocí nástrojů finanční analýzy. Výsledky finanční analýzy obou zemědělských družstev jsou zhodnoceny, komparovány a navržena optimalizační opatření a některá doporučení k zefektivnění hospodaření.

Z provedené finanční analýzy hospodaření Zemědělského družstva Libčany vyplývá, že v aktivech společnosti převažuje dlouhodobý hmotný majetek a majetek společnosti je dlouhodobě financován vlastním kapitálem. Jedná se zejména o základní kapitál a kapitálové fondy. V podstatně menší míře pak společnost využívá k financování cizí zdroje, tedy dlouhodobé bankovní úvěry a další závazky.

Ve společnosti Zemědělské družstvo Bílé Podolí je struktura aktiv odlišná, v aktivech převažují oběžná aktiva a na dlouhodobý majetek připadá podstatně nižší podíl. Z oběžných aktiv pak dominuje krátkodobý finanční majetek. I tato společnost využívá jako zdroj financování převážně vlastní kapitál, jehož podíl na celkových pasivech je ještě vyšší než ve společnosti Zemědělské družstvo Libčany. Cizí zdroje tvoří minimum z celkových pasiv.

Porovnáním tržeb obou společností bylo zjištěno, že Zemědělské družstvo Bílé Podolí dosahuje tržeb průměrně 42 mil. Kč, zatímco Zemědělské družstvo Libčany tržeb téměř dvojnásobných, průměrně 80 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že obě dvě společnosti disponují dostatečným množstvím peněžních prostředků, vykazují nízké hodnoty zadluženosti. Celková zadluženost v Zemědělském družstvu Bílé Podolí se pohybuje kolem pouhých 3 %, v Zemědělském družstvu Libčany je to cca 25 %. Z toho vyplývá, že obě společnosti financují aktiva zejména vlastním kapitálem.

Z výsledků finanční analýzy dále vyplývá, že ukazatele rentability jsou u obou společností v posledních letech výrazně ovlivněny klesajícím výsledkem hospodaření, který byl mimo

jiné ovlivněn zejména celosvětovou ekonomickou krizí. V posledních třech letech jsou ukazatele rentability vlastního kapitálu i tržeb velmi nízké. Z hodnot ukazatele rentability aktiv vyplývá, že obě dvě společnosti nevyužívají všechny svůj majetek k dosahování tržeb.

Ukazatele rentability tržeb by obě společnosti zvýšily například odprodejem nepotřebného majetku, což se projevilo například v roce 2008 u Zemědělské družstvo Libčany. Pozitivní vliv na hospodářský výsledek družstva měl v tomto roce výhodný prodej nepotřebné zemědělské půdy. Hospodářský výsledek tak vykázal v tomto období výrazný nárůst, který byl způsoben zvýšením tržeb v důsledku zmiňovaného prodeje. Tuto transakci lze hodnotit kladně, protože družstvo získalo finanční prostředky, které mohlo investovat do nákupu zemědělské techniky či její obnovy. Prodej zemědělské půdy tak v tomto případě výrazně pozitivně ovlivnil všechny ukazatele rentability.

Souvislost s nízkými ukazateli rentability mají i ukazatele likvidity, které jsou zejména ve společnosti Zemědělské družstvo Bílé Podolí vysoké a značí neefektivní využívání finančních prostředků, které jsou představovány penězi na bankovních účtech, jejichž úročení je téměř nulové. Na základě dostupnosti dostatečným množstvím vlastních peněžních prostředků, vykazují obě společnosti nízké hodnoty zadluženosti, z toho vyplývá, že obě dvě společnosti financují aktiva zejména vlastním kapitálem. Je na zvážení, zda není zbytečné velké množství finančních prostředků, které by bylo možno využít jiným, podstatně efektivnějším způsobem, vázat v pohotové formě.

Z hodnot ukazatelů likvidity také vyplývá, že obě společnosti nemají problémy s úhradou závazků v době splatnosti. Z toho vyplývá i vyšší potřeba finančních prostředků, aby mohla společnost včas hradit své závazky a nedostala se do platební neschopnosti, například i v důsledku dlouhé doby splatnosti pohledávek. Hodnoty doby splatnosti pohledávek v obou případech analyzovaných společností poukazují na skutečnost, že doba jejich inkasa je podstatně delší než doba úhrady závazků. Tuto situaci lze optimalizovat například úpravou smluvních a platebních podmínek s odběrateli, ať už stanovením výše minimální zálohy při odběru zboží, či zkrácením doby splatnosti pohledávek odběratelům, popřípadě ujednáním sankcí za nedodržení splatnosti pohledávek.

Z analyzovaných dat čerpání dotací oběma společnostmi vyplývá prospěšnost čerpání dotací pro sektor ovocnářství, který by bez těchto finančních podpor dlouhodobě velmi špatně prosperoval a společnosti by byly ve většině sledovaných let ztrátové. Obě společnosti čerpaly dotace na pěstování ovoce prostřednictvím Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce. Porovnáním čerpání dotací oběma společnostmi bylo zjištěno, že Zemědělské družstvo Libčany čerpalo v letech 2007-2014 dotace v celkové výši 78 254 698 Kč, což představuje o 25 512 632 Kč více než čerpání dotací Zemědělským družstvem Bílé Podolí. Současně však bylo šetřením v obou společnostech zjištěno, že v poslední letech nevyužily všechny dostupné dotační nástroje. Pro obě zemědělská družstva by bylo čerpání většího množství prostředků z dotačních programů určených pro zemědělce v České republice, cestou ke zlepšení výsledků hospodaření, ale také možností, jak využít tyto prostředky k další modernizaci a vlastnímu rozvoji, popřípadě rozšíření stávající produkce.

Jedním z možných optimalizačních opatření k zefektivnění hospodaření a zvýšení zisku z vlastní zemědělské produkce by u obou družstev mohlo být využití vlastní kvalitní orné půdy pro pěstování nových plodin. Možnou variantou je pěstování některé z alternativních plodin, využívaných k výrobě potravin pro zdravou výživu, jakou je například amarant. V poslední části práce je zpracován návrh na pěstování nové plodiny. Obě družstva vlastní potřebnou zemědělskou techniku nezbytnou k pěstování této plodiny (secí stroje a kombajny ke sklizni) a disponují kvalitními skladovacími prostory pro dosušení a uskladnění amarantu. Pěstování amarantu by tedy nevyžadovalo žádné výrazné vstupní investice.

Na základě výsledků provedené kalkulace nákladů na produkci amarantu a výpočtu rentability jeho pěstování lze očekávat průměrný zisk až 6371 Kč z 1 tuny amarantového zrna. Současný dotační systém umožňuje na pěstování amarantu čerpat dotace, což by pozitivně ovlivnilo hospodářský výsledek a umožnilo soustředit další investice do modernizace či nákupu zemědělské techniky využitelné k dalšímu zpracování amarantu. Dalším pozitivním faktorem je skutečnost, že tuzemská produkce amarantu pro výrobu amarantové mouky českým zpracovatelům nestačí a jsou nuceni amarant dovážet ze zahraničí. Proto lze v ČR očekávat vysokou poptávku po amarantu. V neposlední řadě má amarant mnohostranné využití nejen v potravinářském, ale také kosmetickém a energetickém průmyslu, kde lze rovněž očekávat poptávku ze strany jeho zpracovatelů.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné zdroje

1. BIČÍK, Ivan a Vít JANČÁK. *Transformační procesy v českém zemědělství po roce 1990*. Praha: Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, 2005, 103 s. ISBN 80-86561-19-4.
2. DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. Praha: Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86119-58-0.
3. GRÜNWARD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. *Finanční analýza a plánování podniku*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2007, 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
4. HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.
5. JANDOVÁ, Marika. *Využití pohanky, lupiny a amarantu k vylepšení dietetických vlastností pekařských výrobků pro diabetiky*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, Agronomická fakulta, Ústav Technologie potravin, 2011. 90 s. Vedoucí diplomové práce Ing. Viera Šottníková, Ph.D.
6. KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9.
7. KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
8. KOUŘILOVÁ, Jindra., Jíří PŠENČÍK a Daniel KOPTA. *Dotace v zemědělství z hlediska komplexního pohledu a s přihlédnutím k ekologickému zemědělství*. Brno Akademické nakladatelství CERM, s.r.o., 2009, 106 s. ISBN 978-80-7204-637-9
9. LEE Cheng F., LEE, John C., LEE Alice C., *Financial analysis, planning and forecasting, Theory and Application*. (2nd Edition) London: World Scientific Publishing Corporation Pte., 2009, s. 1100, ISBN 10-981-270-608-9.

10. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2009*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2010, 122 s. ISBN 978-80-7084-924-8.
11. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2010*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2011, 132 s. ISBN 978-80-7084-963-7.
12. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2011*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2012, 132 s. ISBN: 978-80-7434-033-8.
13. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2012*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2013, 128 s. ISBN 978-80-7434-111-3.
14. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2013*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2014, 136 s. ISBN 978-80-7434-151-9.
15. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2014*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2015, 143 s. ISBN 978-80-7434-219-6.
16. MRKVIČKA, Josef a Pavel KOLÁŘ, 2006. *Finanční analýza*. 2. přepracované vyd. Praha: ASPI, 228 s. ISBN 80-7357-219-2.
17. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008, 120 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2481-2.
18. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Dotisk prvního vydání. Brno: Computer Press, 2009, 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
19. VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ekopress, 1999, 324 s. ISBN 80-86119-21-1.

7.2 Elektronické zdroje

1. AMARANTH. *Informace o amarantu*. [online]. 2010 [cit. 2016-09-29]. Dostupné z WWW: <http://amaranth.cz/vyuziti-amaranthu-v-prumyslu/>
2. ASOCIACE SOUKROMÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Perspektiva v pěstování amarantu* [online]. 2016 [cit. 2016-8-25]. Dostupné z WWW: <http://www.asz.cz/cs/aktualne-z-asz/perspektiva-v-pestovani-amarantu.html>
3. FRUCHTWELT BODENSEE. *Fruchtwelt Bodensee ist internationaler Fachgipfel für Obstbauern und Landwirte* [online]. 2014 [cit. 2016-3-25]. Dostupné z WWW: <http://www.fruchtwelt-bodensee.de/fwb-de/news/Fruchtwelt-Bodensee-ist-internationaler-Fachgipfel-fuer-Obstbauern-und-Landwirte.php>
4. KONVALINA, P. a kol. *Pěstování rostlin v ekologickém zemědělství*. ZF JU České Budějovice. 99 s. [online]. (PDF) 2007 [cit. 2016-09-27]. Dostupné z: http://www2.zf.jcu.cz/~moudry/ecologica/pestovani_rostlin.pdf
5. LUDVÍK, Martin. *Ploch ovocných sadů v posledních dvou letech dramaticky ubylo*. Tisková zpráva ČOU. [online]. 2016 [cit. 2016-10-03]. Dostupné z WWW: <http://www.ovocnarska-unie.cz/>
6. MAYRAND, Karel, DIONNE, Stéphanie, PAQUIN, Marc, Pageot-LeBel, Isaak. *The Economic and environmental impacts of agricultural subsidies: An assessment of the 2002 US farm Bill & Doha Rund*. Unisféra International Centre, page 63. [online]. (PDF) 2016 [cit. 2016-8-25]. Dostupné také z WWW: <http://www3.cec.org/islandora/en/item/1909-economic-and-environmental-impacts-agricultural-subsidies-en.pdf>
7. MÁCOVÁ, Marcela. *V čem je české zemědělství jiné? Statistikaamy*. [online]. 2014 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://www.statistikaamy.cz/2014/07/v-čem-je-ceske-zemedelstvi-jine/>
8. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace* [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/kontroly-podminenosti-cross-compliance/>

9. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Přímé platby 2015-2020*. [online]. 2009-2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/>
10. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Společná organizace trhu*. [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dotace-v-ramci-sot/spolecna-organizace-trhu-s-cerstvym/>
11. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Dotace: Struktura dotačních zdrojů*. [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/?fullArticle=1>
12. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství*. [online]. 2016 [cit. 2016-08-25]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/>
13. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2007*. 132 s. [online]. (PDF) 2008 [cit. 2015-08-21]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/17427/Zemedelstvi_2007.pdf
14. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Zemědělství 2008*. 124 s. [online]. (PDF) 2009 [cit. 2015-08-21]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/file/17422/Zemedelstvi2008.pdf>
15. OVOCNÁŘSKÁ UNIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Situační a výhledová zpráva ovoce 2015*. 73 s. [online]. (PDF) 2015 [cit. 2015-18-12]. Dostupné z WWW: <http://www.ovocnarska-unie.cz/pdf/SVZ-2014-ovoce.pdf>
16. PORTÁL NA PODPORU ROZVOJE OBCÍ ČR. *Rozvoj obcí: Klasifikace dotací*. [online]. 2014 [cit. 2012-10-02]. Dostupné z WWW: <http://www.rozvojobci.cz/news/klasifikace-dotaci/>
17. SADY BÍLÉ PODOLÍ. *O firmě* [online]. 2009 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.sadybilepodoli.cz/>
18. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova 2014-2020*. [online]. 2013 [cit. 2016-08-29]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

19. STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Přímé platby*. [online]. 2013 [cit. 2016-08-29]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/prime-platby>
20. ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO LIBČANY. *Historie* [online]. 2015 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceske-ovoce.cz/index.php/historie>
21. ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO LIBČANY. *O nás* [online]. 2015 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceske-ovoce.cz/index.php/o-zd-libcany>
22. ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO LIBČANY. *Ovoce* [online]. 2015 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceske-ovoce.cz/index.php/ovoce>

Seznam tabulek

Tabulka 1	Celková sklizeň ovoce v ČR	51
Tabulka 2	Výměry ovocných sadů	54
Tabulka 3	Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem	55
Tabulka 4	Rozvaha v tis. Kč ZD Libčany	60
Tabulka 5	Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč ZD Libčany	61
Tabulka 6	Horizontální analýza rozvahy ZD Libčany	63
Tabulka 7	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty ZD Libčany	64
Tabulka 8	Vertikální analýza ZD Libčany	67
Tabulka 9	Ukazatele rentability tržeb a rentability nákladů ZD Libčany	68
Tabulka 10	Ukazatel rentability aktiv ZD Libčany	69
Tabulka 11	Ukazatel rentability vlastního kapitálu ZD	69
Tabulka 12	Ukazatel běžné likvidity ZD Libčany	70
Tabulka 13	Ukazatel pohotové likvidity ZD Libčany	71
Tabulka 14	Ukazatel hotovostní likvidity ZD Libčany	72
Tabulka 15	Vlastní kapitál/aktiva ZD Libčany	73
Tabulka 16	Celková zadluženost ZD Libčany	73
Tabulka 17	Poměr mezi cizím a vlastním kapitálem ZD Libčany	74
Tabulka 18	Multiplikátor vlastního kapitálu ZD Libčany	74
Tabulka 19	Obrat aktiv ZD Libčany	75
Tabulka 20	Doba splatnosti pohledávek-dny ZD Libčany	75
Tabulka 21	Doba splatnosti závazků-dny ZD Libčany	76
Tabulka 22	Čistý pracovní kapitál ZD Libčany	76
Tabulka 23	Rozvaha v tis. Kč 2007-2014 ZD Bílé Podolí	79

Tabulka 24	Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč 2007-2014 ZD Bílé Podolí	80
Tabulka 25	Horizontální analýza rozvahy ZD Bílé Podolí	82
Tabulka 26	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty ZD Bílé Podolí	83
Tabulka 27	Vertikální analýza rozvahy 2007-2014 ZD Bílé Podolí	84
Tabulka 28	Ukazatele rentability tržeb a rentability nákladů ZD Bílé Podolí	86
Tabulka 29	Rentabilita aktiv ZD Bílé Podolí	86
Tabulka 30	Rentabilita vlastního kapitálu ZD Bílé Podolí	87
Tabulka 31	Běžná likvidita ZD Bílé Podolí	87
Tabulka 32	Pohotová likvidita ZD Bílé Podolí	88
Tabulka 33	Hotovostní likvidita ZD Bílé Podolí	89
Tabulka 34	Poměr mezi vlastním kapitálem a aktivy ZD Bílé Podolí	90
Tabulka 35	Poměr mezi cizím a vlastním kapitálem ZD Bílé Podolí	91
Tabulka 36	Celková zadluženost ZD Bílé Podolí	91
Tabulka 37	Multiplikátor vlastního kapitálu ZD Bílé Podolí	92
Tabulka 38	Obrat aktiv ZD Bílé Podolí	92
Tabulka 39	Doba splatnosti závazků ZD Bílé Podolí	93
Tabulka 40	Doba splatnosti pohledávek ZD Bílé Podolí	93
Tabulka 41	Čistý pracovní kapitál 2007-2014 ZD Bílé Podolí	94
Tabulka 42	Výše dotací v Kč v letech 2007-2014 ZD Libčany	98
Tabulka 43	Výše dotací v Kč v letech 2007-2014 ZD Bílé Podolí	98
Tabulka 44	Porovnání hospodaření s dotacemi a bez dotací v ZD Libčany	99
Tabulka 45	Porovnání hospodaření s dotacemi a bez dotací v ZD Bílé Podolí	100
Tabulka 46	Náklady na produkci vybraných plodin v Kč	105
Tabulka 47	Rentabilita pěstování vybraných plodin	106

Seznam grafů

Graf 1	Předpokládané alokace finančních prostředků do jednotlivých oblastí	44
Graf 2	Celková sklizeň ovoce v ČR 2005-2011	52
Graf 3	Celková sklizeň ovoce v ČR 2007-2014	56
Graf 4	Velikost tržeb v letech 2007-2014 ZD Libčany	65
Graf 5	Běžná likvidita v letech 2007-2014 ZD Libčany	70
Graf 6	Pohotová likvidita v letech 2007-2014 ZD Libčany	71
Graf 7	Hotovostní likvidita v letech 2007-2014 ZD Libčany	72
Graf 8	Velikost tržeb v letech 2007-2014 ZD Bílé Podolí	85
Graf 9	Běžná likvidita v letech 2007-2014 ZD Bílé Podolí	88
Graf 10	Pohotová likvidita v letech 2007-2014 ZD Bílé Podolí	89
Graf 11	Hotovostní likvidita 2007-2014 ZD Bílé Podolí	90
Graf 12	Struktura aktiv ZD Libčany	94
Graf 13	Struktura pasiv ZD Libčany	95
Graf 14	Struktura aktiv ZD Bílé Podolí	95
Graf 15	Struktura pasiv ZD Bílé Podolí	96
Graf 16	Srovnání ukazatelů likvidity	97

Seznam obrázků

Obrázek 1	Uživatelé finanční analýzy a její zaměření	17
-----------	--	----

Seznam zkratek

A	aktiva
CEDR	Centrální evidence dotací z rozpočtu
CF	Peněžní tok
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DFM	dlouhodobý finanční majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
EAT	zisk po dani
EBIT	zisk před úroky a daní
EBITDA	zisk před úroky, daní a odpisy
EBT	zisk před daní
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
MF	Ministerstvo financí
P	pasiva
PRV	Program rozvoje venkova
PVP	přechodná vnitrostátní podpora
ROA	rentabilita aktiv
ROC	rentabilita nákladů
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
SAPS	Zjednodušená přímá platba na plochu

SISPO	Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
VH	výsledek hospodaření
VK	vlastní kapitál
ZD	zemědělské družstvo